

SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRELERDE YAŞAM

SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ
8. YIL KONFERANSI
KİTABI

3-4-5 EKİM 2012 / YALOVA

SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ
8.YIL YALOVA KONFERANSI
KİTABI

“SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRELERDE YAŞAM”

3-4-5 EKİM 2012
YALOVA

Bursa – 2012

SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ
8.YIL YALOVA KONFERANSI
KİTABI

“SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRELERDE YAŞAM”

3-4-5 EKİM 2012
YALOVA

Birinci Baskı
Baskı Yılı: 21/12/2012

ISBN NO:
978-605-87267-3-4

Baskı ve Cilt
Akmat Akınoğlu Matbaacılık A.Ş.
Organize Sanayi Bölgesi
Ali Osman Sönmez Bulvarı
2. Sokak No:1 PK. 16159 Nilüfer / BURSA
Tel : 0224 243 29 29 pbx
Faks : 0224 242 51 00
www.akmat.com.tr

Bursa – 2012

*Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği yayınıdır. İzinsiz çoğaltılamaz ve basılamaz.

ÖNSÖZ

Dünya Sağlık Örgütü'nün(DSÖ) Sağlıklı Şehirler Hareketinin Türkiye'de gelişebilmesi, benimsenmesi, uygulanabilmesi amacıyla kurulmuş olan Sağlıklı Kentler Birliği'nin 8. Yıl Konferansını yerli ve yabancı katılımcılarımızla birlikte Yalova Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirdik. Danışma Kurulumuzu oluşturan uzmanlarımızca ve üye belediyelerimizce yapılan bildiri ve sunumları her buluşmamız sonrasında olduğu gibi bir yayın altında sizlerle paylaşmaktan mutluluk duymaktayız.

Aramızda görmekten memnuniyet duyduğumuz DSÖ Avrupa Bölge Ofisi Kent Sağlığı Merkezi Başkanının da belirttiği gibi Birliğimiz Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı içerisinde en dinamik kurumlardan biri görünümündedir. Uluslararası konferanslara geniş temsil ile katılımımız bunun en büyük göstergesidir. Birliğimizin bu avantajı iyi bir şekilde kullanması karar vericiler olarak biz yerel yöneticilerin elindedir. Birlik çatısı altında faaliyetlerimizi her yıl aramıza katılan yeni üyelerimizle güçlenerek artırmaktayız.

DSÖ'nün Sağlık 2020 vizyonu çerçevesinde belediyelerimizin yerel yöneticileri vatandaşlarının hayat kalitesini önemseyen, yaşanan fiziksel çevrelerin iyileştirmesi için projeler üreten, şehirlerinin ticaret hacminin artarak ekonomisinin güçlenmesini isteyen ve sahip olduğu tarihi ve kültürel miras ile birlikte geleceğe yönelik bir vizyonla birlikte güçlü şehirler olmasını istemektedirler. Bu kriterlerin en güzel örneklerinden biri konferans kapsamında birlikte açılışını yaptığımız Yalova Belediyesi'nin organik ulaşım projesi oldu. Bisiklet yollarının süreci, yapım aşaması, sağladığı faydalar ile ilgili ayrıntılar paylaşarak üyelerimizde farklı bakış açısı sağlandığını düşünüyorum. Ayrıca Danışma Kurulu üyelerimizin oturum başkanlığında 2012 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında ödül kazanan ve ödüle layık bulunan projelerin sunumlarını yayınlamamızda bulabileceksiniz.

Birliğimizin 8. Yıl Konferansını gerçekleştirmesini sağlayan başta Yalova Belediye Başkanı Sayın Yakup Bilgin KOÇAL olmak üzere emeği geçen tüm çalışanlarına teşekkürlerimi sunar, bir sonraki toplantımızda görüşmek dileklerimle.

Saygılarımla
Recep ALTEPE

Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

BAŞLARKEN

2012 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması ödül töreni ve Yalova Belediyesinin “organik ulaşımı” bisiklet yolu açılışının renklendirdiği 8. Yıl konferansımızda yapılan bildiri ve sunumları bir araya getirdiğimiz kitabımızla karşınızdayız. Birlik olarak yayınlarımızı her yıl artırarak, birbirinden farklı ve yaratıcı fikirlerin oluşturduğu bilgi paylaşımını tüm üyelerimiz arasında gerçekleştirdik.

Danışma Kurulu Üyelerimizin oturum başkanlıklarında Dünya Sağlık Örgütü(DSÖ) uzmanları tarafından Avrupa Bölgesinin politikası Sağlık 2020 ve bu politikada yerel yönetimlere düşen görevler ile Türkiye'nin de içinde bulunduğu nüfusu giderek yaşlanan ülkelerin alması gereken önlemler, yaşlı nüfusun ekonomik, sosyal anlamda yaratacağı sorunlar ve bu sorunların giderilmesi için izlenecek sağlıklı yaşlanma hedeflerinin sağlayacağı yararlar üzerine sunumlar gerçekleştirildi. Dünyada yaşam süreleri ve yaşam beklentilerinin nasıl ayrıldığını iki farklı ülkeden, farklı gelir gruplarındaki insanların ülkesinin fiziksel şartlarında nasıl yetiştikleri ile ilgili çarpıcı verilerle destekleyen sağlığın sosyal belirleyicileri ve sağlıklı şehir olabilmek için üretilen stratejiler bu sunumları destekler nitelikteydi.

Ana temaların uzmanlarca belirlendiği konferansın gerçekleşen üç oturumunda Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulamalar/2012 yarışmamızda ödül alan ve jüri üyelerince sunuma layık bulunan projeler katılımcılarla paylaşıldı. Yaratıcı, sürdürülebilir, yenilikçi, yüksek etki potansiyeline sahip birbirinden değerli projeler herkese farklı bir bakış açısı getirdi.

Çankaya Belediyesi Sosyal Sorumluluk Kategorisinde başvurduğu engellilere yönelik Ahşap Çocuk Oyuncakları Atölyesi projesini; Gölcük Belediyesi Sağlıklı Yaşam Kategorinde Sağlığın Geliştirilmesine Yönelik Halk Sağlığı projesini; Derince Belediyesi Sağlıklı Şehir Planlama Kategorisinde ülke gündeminde de sık konuşulan ve tartışılan kentsel dönüşüme güzel bir örnek olarak Derin Nefes projesini; Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Sağlıklı Çevre Kategorisinde atık yönetiminde başarılı çalışmaları ile Ekolojik Enerji Biyogaz projelerini ve jüri özel ödülüne layık bulunan engelli çocukların gelişimine ve hayata kazandırılmasına büyük katkı sağlayan Karşıyaka Belediyesi'nin Taypark projelerini katılımcılarla paylaştılar. Oturumlarda yer alan sunuma layık bulunan projeler de sağlıklı kentler olma yolunda doğru işler yaptığımızın göstergeleri niteliğindedir. Değerli Danışma Kurulu üyelerimizin de belirttiği gibi bu yarışmada kazanan “tüm belediyelerimiz” olmuştur. Sağlıkla kalın.

Saygılarımla
A. Nalan FİDAN
Yüksek Şehir Plancısı
Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

İÇİNDEKİLER

DÜZENLEME KURULU.....	7
KONFERANS PROGRAMI.....	9
AÇILIŞ KONUŞMALARI.....	11
DR. AGİS TSOUROU - AVRUPA BÖLGE OFİSİ KENT SAĞLIĞI MERKEZİ BAŞKANI.....	32
BİLDİRİLER.....	36
I.OTURUM: SAĞLIKLI KENT OLUŞTURMADA SOSYAL SORUMLULUKLAR.....	37
SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ.....	38
ÇANKAYA AHŞAP ÇOCUK OYUNCAKLARI PROJESİ (ÇAÇOY).....	46
ÖZÜRLÜLER YAZ KAMPI PROJESİ.....	53
ÇOCUK HAKLARI MASASI ve SAĞLIKLI BİLGİ HAREKETİ PROJESİ.....	57
II. OTURUM: SAĞLIKLI YAŞAM VE ESENLIK: ÖRNEK UYGULAMALAR.....	65
GÖLCÜK'TE SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HALK SAĞLIĞI PROJESİ.....	67
SAĞLIKLI YAŞLANMA.....	72
TAY PARK PROJESİ.....	81
DÜZENLİ BESLENME İÇİN KIR-KENT KARDEŞLİĞİ PROJESİ.....	88
III. OTURUM: SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRE STRATEJİLERİ ÖRNEK UYGULAMALAR.....	92
SAĞLIKLI ŞEHİRLER İÇİN STRATEJİLER.....	93
DERİN NEFES PROJESİ.....	99
EKOLOJİK ENERJİ BİYOGAZ PROJESİ.....	106
ENGELSİZ VE YAYA ÖNCELİKLİ CADDELER PROJESİ.....	112
BİSİKLET KİRALAMA SİSTEMİ (KARBİS) PROJESİ.....	116
KAPANIŞ KONUŞMALARI.....	121
AFİŞ TASARIMLARI-KONFERANS FOTOĞRAFLARI.....	123
ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞI VE TEKNİK GEZİ FOTOĞRAFLARI.....	134

DÜZENLEME KURULU

Erdem SAKER

Bursa Büyükşehir Belediyesi Eski Başkanı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Handan TÜRKOĞLU

İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölüm Başkanı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Nilüfer AKINCITÜRK

Uludağ Üniversitesi Mimarlık Bölüm Başkanı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Barış MATER

İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı Başkanı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Cengiz GİRİTLİOĞLU

İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyesi
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Hasan ERTÜRK

Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü
Emekli Öğretim Üyesi
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Emel İRGİL

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Ertuğrul AKSOY

Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü Öğretim Üyesi
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Ali Fuat AYDIN

İTÜ Çevre Mühendisliği Bölümü İnşaat Fakültesi Dekan Yardımcısı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Arzu BAŞARAN UYSAL

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölüm Başkanı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Alpaslan TÜRKKAN

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Mehmet Ali MERİÇ

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Eski Genel Müdürü
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

A.Nalan FİDAN

Yüksek Şehir Plancısı
Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

KONFERANS SEKRETARYASI

Melike SUCU, Halkla İlişkiler Uzmanı
Murat AR, Şehir Plancısı
Ercüment YILMAZ, Mütercim Tercüman
Arzu ULUDAĞ, Proje Yürütücüsü

KONFERANS PROGRAMI

4 EKİM 2012 Perşembe

09.30 Açılış Konuşmaları

10.15 Kahve arası

10.30 Sağlıklı Kentler Birliği 17. Olağan Meclis Toplantısı ve **ÖDÜL TÖRENİ**

12:00 Yalova Belediyesi Organik Ulaşım Açılışı ve Öğle Yemeği

14.15 Dr. Agis TSOUROS – Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölge Ofisi Kent Sağlığı Merkezi Başkanı

14.45 I. Oturum: SAĞLIKLI KENT OLUŞTURMADA SOSYAL SORUMLULUKLAR

Oturum Başkanı – Yrd. Doç. Dr. Alpaslan TÜRKKAN – Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim

Dalı Öğretim Üyesi / SKB Danışma Kurulu Üyesi – “SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ”

Eser ATAK – Çankaya Belediyesi Başkan Yardımcısı – “ÇANKAYA AHŞAP ÇOCUK OYUNCAKLARI ATÖLYESİ

(ÇAÇOY) PROJESİ”

Bekir KÖKSAL – İstanbul Büyükşehir Belediyesi Özürlüler Müdürü – “ÖZÜRLÜLER YAZ KAMPI PROJESİ”

Sinem GÜLENC – İzmit Belediyesi Sosyal Hizmetler Uzmanı – “ÇOCUK HAKLARI MASASI VE SAĞLIKLI BİLGİ

HAREKETİ PROJELERİ”

16.00 Şehir Gezisi: Karaca Arboretum (Ağaç Müzesi), Deprem Anıtı ve Yürüyen Köşk

19.00 Akşam Yemeği

5 EKİM 2012 Cuma

09:00 II. Oturum: SAĞLIKLI YAŞAM VE ESENLIK: ÖRNEK UYGULAMALAR

Oturum Başkanı – Dr. Metin BEYAZIT – Yalova Belediyesi Sağlık İşleri Müdürü

Prof. Dr. Geoff GREEN – Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Uzmanı – “SAĞLIKLI YAŞLANMA”

Dr. Metin ŞENTÜRK – Gölcük Belediyesi Proje Koordinatörü – “GÖLCÜK’TE SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİNE

YÖNELİK HALK SAĞLIĞI PROJESİ”

Esra KELEŞ – Karşıyaka Belediyesi Etüd ve Projeler Şube Müdürlüğü – “TAY PARK PROJESİ”

Ümit Nevzat UĞUREL – Çankaya Belediyesi Sosyal Projeler Koordinatörü – “DÜZENLİ BESLENME İÇİN KIR

KENT KARDEŞLİĞİ PROJESİ”

10:30 Kahve Arası

11:00 III. Oturum: SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRE STATEJİLERİ: ÖRNEK UYGULAMALAR

Oturum Başkanı – Prof. Dr. Handan TÜRKOĞLU – İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölüm

Başkanı / SKB Danışma Kurulu Üyesi – Sağlıklı, Erişilebilir, Kapsayıcı, Duyarlı ve Dayanıklı Yerleşimler İçin Stratejiler

Dilek BAYDAR – Derince Belediyesi Park Bahçeler Müdürlüğü Peyzaj Proje Yöneticisi – Derin Nefes Projesi

Serkan UĞUR – Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı – Ekolojik Enerji Biyogaz Projesi

Nursel KABAK – Antalya Büyükşehir Belediyesi Etüd ve Proje Şube Müdürü – Engelsiz ve Yaya Öncelikli Caddeler Projesi

Feyza NURKAYA – Karşıyaka Belediyesi Etüd ve Projeler Şube Müdürlüğü – Bisiklet Kiralama Sistemi Karbis Projesi

12:45 Kapanış

13:00 Öğle Yemeği

14:00 Yeşil Körfez Gökçe Barajı'na Teknik Gezi ve Ayrılış

AÇILIŞ KONUŞMALARI

* Bu kitapta yer alan açılış konuşmaları konferansta alınan video kayıtlarının yazıya aktarılmasıyla oluşturulmuştur.

Yakup Bilgin KOÇAL

Yalova Belediye Başkanı

Sayın Valim, Sağlıklı Kentler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Recep Altepe, Sayın Rektörüm, Sayın Emniyet, Jandarma Komutanlarım ve Sağlıklı Kentlerin çok değerli üyesi, çok değerli Belediye Başkanı arkadaşlarım, Sağlıklı Kentlerin koordinatörleri, belediye görevlileri, çalışanları, değerli Yalovalılar, kıymetli basın mensupları hepinizi öncelikli olarak sevgi ve saygıyla selamlarım. Sizleri Yalova'da ağırlamaktan öncelikli olarak memnuniyetimizi ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum. Gerçekten, biz Yalovalılar olarak bu kentimizi seviyoruz. Sizleri de bu kentte ağırlamak ve bu kentimizi sizlere tanıtmak da bizler için onur verici bir faaliyet. İnşallah bugününüz, yarınınız, Yalova'da geçireceğiniz bir iki gün öncelikli olarak keyifli geçer; Yalova'dan güzel duygularla ayrılırsınız diye temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli misafirler, değerli arkadaşlarım; tabii bu açılış konuşmasında böyle saatlerce bilgi bombardımanına tutmak pek hoş olmayacaktır; ama Yalova ile ilgili birkaç şey söylemek gerekirse sizlerle öncelikle paylaşmak, sonra da Sağlıklı Kentler toplantılarının bir racunu haline dönüşen yapılan kentteki birkaç projeyi paylaşmayı da bu usulü de sizlerle yerine getirmek istiyorum.

Değerli misafirler, Yalova Türkiye fotokopisi olan bir kenttir. Türkiye'de ne kadar etnik, inanç, farklı çeşit kültürel insan varsa hepsi aynı oranda Yalova'da mevcuttur. Yalova yerleşim olarak sosyolojik yapı olarak 150 yılın çok gerisine gitmez. Bizim 93 Harbi dediğimiz 1877 Osmanlı-Rus Savaşı sonrasında oluşan bir insan çeşitlemesi vardır Yalova'da ve tabii ki son 30 yılda da Anadolu'dan göçlerle gelmiştir. Onun için tam bir Türkiye mozaiğidir, Türkiye çeşitlemesidir Yalova; ama Yalova'nın bu insan yapısının çok eskiye gitmiyor olmasına rağmen Yalova coğrafi olarak çok önemli bir yere sahiptir. Hem tarım toplumunun zirvesi olan Osmanlı'yla ilgili hem de sanayi toplumunun yeni Türk devlet yapısı olan Cumhuriyet'le ilgili çok önemli iki özelliği vardır ki biz bunu her toplantıda dile getirerek bu özelliklerimizi paylaşmak isteriz.

Biliyorsunuz, yaklaşık 100 yıldır tarih kitaplarında biz hep Osmanlı'nın 1299'da kurulduğunu okuduk, ezberledik. Bu 100 yıllık bir ezber. 150 yıl evvel böyle bilinmiyormuş tarih kitaplarında. Bir hocamız, Halil İnalçık hocamız yeni bir bilimsel makaleyle bunu bizimle paylaştı. Dedi ki, "1299'da bir şey yok. 1302'dir devletin kuruluş tarihi. 27 Temmuz 1302'dir." dedi. "Bu da Osman Bey'le Bizans'ın adına Bafeus veya Türk tarihlerinde Yalak-Ova olarak geçen bizim Altınova ilçemizin Hersek bölgesinde meydana gelen bir savaş vardır. Bu savaş 27 Temmuz 1302'dir. Bu savaşla Osman Bey, bütün Anadolu Türk Beylikleri arasında lider olma hüviyetini kazanmıştır. Bu savaş, Osmanlı'nın kuruluş savaşıdır." dedi. Aynı Türklerin Anadolu'ya girmesinde Malazgirt Savaşı, savaş olarak önemli bir coğrafi mekânla bütünleşmesi gibidir Yalova. Yoksa -bir ara tartışma oldu, biz öyle bir iddiada değiliz- beylik Söğüt'tedir. Otağ Söğüt'tedir. Mekân orasıdır. Onda bir çelişki yok; ama savaş burada olmuştur. Yani aynı Malazgirt'in savaşı olması gibi o Yalak-Ova Savaşı, Bafeus Savaşı da Yalova'da olmuşsa o zaman bu ezberin, 1299 ezberinin değişmesi, bunun 1302'ye dönmesi gerekir, dediler. Bunu da Türkiye'deki hiçbir tarihçi dünyadaki hiçbir Osmanlı tarih uzmanları veya o çağ tarih uzmanları buna karşı iddiada bulunamadılar. Bunu bir anlamda kabullendiler; ama tabii ki ezberler kolay değişmediği için çok kolay kolay kitaplara henüz yansımada. Umuyoruz ki bu gerçek, süreç içerisinde kitaplara da yansıtılacak; Yalak-Ova Savaşı'yla tarım toplumunun dünyada altı asır zirve organizasyonu olan devletimizin, Osmanlı Devleti'nin bir anlamda Yalova'yla bütünleşmesi, bize de tabii bu kentte yaşayan insanlar olarak onur veriyor. Tabii ki sanayi toplumundaki yeni devlet yapımız olan Cumhuriyet'in kuruluşu da

bizim için önemli. Çünkü Ulu Önder'imizin Atatürk'ümüz ömrünün son dokuz yılını önemli yoğunlukta olarak Yalova'da geçirmiştir. Bir anlamda Yalova bir yazlık başkent olarak kullanılmış; o günkü devrim kararlarının, o günkü uluslararası ağırlamaların önemli bir bölümü Yalova'da yapılmıştır.

Biliyorsunuz, 1970'lere kadar Türkiye'de Bodrum, Alanya yoktu. Türkiye'de Yalova-Termal vardı, bütün yabancı misafirlerin ağırlanacağı mekân olarak. Bu anlamda da Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki 1929'dan 1938'e kadar geçen dokuz yıl Yalova bu anlamda Cumhuriyet'in kuruluş döneminde ev sahipliği yapan bir kentti. Bu da bizim için önemli bir onur kaynağıdır. Kentin marka olması anlamında önemli taşlardan bir tanesidir ki Ata'mız da kentimize "Yalova benim kentim." diyerek bu kenti sahiplenmiştir ve her yerde köşkü demeyelim de evleri vardır; ama Yalova'da üç tane mekânı vardır, bir tanesi de yine Sağlıklı Kentler Birliği'nin mantalitesine uygun olan çevreciliğin daha o günlerde lafı yokken bir ağaç dalını kesmemek için, adı o zaman köşk olan bir köşkü yürüterek, adına da bugün Yürüyen Köşk denen bir olayı yapmıştır ki düşünün bundan 70-80 sene evvel bu anlamda çevreciliğe simge olacak tarihi bir olay yine bu mekânda Atatürk ile beraber gerçekleşmiştir. Evet, ben bu iki olayı kısaca sizin bilginize sunmak istedim. Bunlar gerçekten Yalova olarak en ön plana, tarihsel hususiyet olarak çıkarmak istediğimiz konular. Onun haricinde Yalova'yla ilgili çok fazla bilgilere girerek vaktinizi almak istemiyorum.

Değerli dostlarım, Yalova'yla ilgili iki tane konuyu sizlerle paylaşmadan evvel Sayın Milletvekillerimizin özrünü beyan ederek sizlere onların adına da hoş geldiniz demek istiyorum. Biliyorsunuz, Yalova iki milletvekillik ufak bir ildir. AK Parti Milletvekilimiz Sayın Temel Coşkun, Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekilimizin Sayın Muharrem İnce de bugün bizimle beraber olacaklardı; ama işte Türkiye'deki malum olağanüstü gelişmeler, iki milletvekili arkadaşımızın da Ankara'da durma zorunluluğunu beraberinde getirince ikisi de sadece sizlere, sabah beni arayarak, saygı ve selamlarını iletiler; gelemeyeceklerini beyan ettiler bu gerekçeyle.

Evet, iki tane projeden bahsetmek istiyorum. Bir tanesi inşallah buradaki toplantılardan sonra saat 11 buçuk, 12 gibi açılışını yapacağımız "Organik Ulaşım" adını verdiğimiz bir proje; bir tanesi de yine aynı zamanda Marmara Belediyeler Birliği Başkanı olan Sayın Recep Altepe'nin geçen hafta elinden alma onurunu taşıdığım adına "Zambak" dediğimiz bir kamu yönetim modelinden kısaca size bahsetmek istiyorum. Tabii ki, her belediyenin artık standart hâle gelen kentle ilgili, kentsel dönüşümle ilgili birtakım projeler var; ama bu iki projenin farklı algı yaratabileceği, çok yerel olmanın ötesine geçebileceğine inandığım için bunlardan sizlere bahsetmek istiyorum.

Evet, "Organik Ulaşım"daki temel mantığımız şu: Yani her bir kent gibi trafiğe çözüm aradık yıllarca. Her kentin başındaki en büyük belalardan bir tanesi bu. Sıkıntılardan bir tanesi bu. Çözme zorunluluğu olduğu konulardan bir tanesi bu. "Organik Ulaşım"ın çok temel bir mantığı var. Bu temel mantığı önce kabul ettik. ODTÜ'deki arkadaşlarımızla beraber bir ulaşım plan çalışması yaptık. Yaklaşık bir buçuk iki yıl sürdü. Bu çalışmanın sonunda halk başlıkları var, işte bunlar otopark, bisiklet, eğitim, trafik akış şemaları bir de toplu taşıma araçları gibi. Şimdi teker teker baktığımızda, bunlar aslında birçok kentte yaklaşım olarak çözüm olarak ortaya konmaya çalışılan konulardır; ama bunları önemli kılan, bizim açımızdan önemli kılan bir öncelikli karar. İşte o master çalışmalarında bize söylenen şeydu: Önce şuna karar vereceksiniz. Siz ne arıyorsunuz? Siz araçlara çözüm mü arıyorsunuz? Yoksa insanlara ulaşımına mı çözüm arıyorsunuz? Bu kararın çok önemli olduğunu, bundan sonra yapılacak olan her hamlenin bu kararı temel alarak ikincil yol haritalarının ortaya konulacağını söylediler.

Biz de bu paralelde, evet biz de dedik ki, biz araçlara çözüm aramıyoruz. Biz insanların ulaşımına çözüm arıyoruz. Bu çok temel bir mantıksa araçları yok saymak çok da radikal bir karar. Topluma, halka yılların alışkanlığıyla "Araçlarınızı bir kenara bırakın." demek çok basit gözükme de biz bu radikal kararı aldık ve bundan sonra yaptığımız her hamleyi de bu karar ilke doğrultusunda hayata geçirmeye çalıştık ve dediğim gibi bunun beş tane alt başlığı var. Şimdi bu başlıkların teker teker detaylarından ziyade bu başlıkların esas önemli olan kısmı demin söylediğim, altını çizdiğim; araçlara çözüm aramıyoruz, insanların ulaşımına çözüm arıyoruz; temel mantığından hareket ederek bu konulara baktık.

Otopark konusuna böyle baktık. Yoksa otopark konusu dediğimiz zaman, ne kadar çok otopark yaparsanız aslında o kadar çok iyidir, diye düşünülebilir; ama böyle baktığınız zaman bu böyle değil. Çok otopark yapmak iyi değil. Mesela şehir içinde çok katlı otopark yapmak çok fazla aracın şehir içine girmesini teşvik etmek anlamına geliyor; ama peki hiç mi yapmayacaksınız? Yasaklayamayacağımıza göre o zaman dedik ki, biz kent içine sadece asgari ihtiyaçlarımızı karşılayacak kadar kapalı ve açık otoparklar organize edelim. Esas önemli olan kent dışına, yani şehre sokmak istemediğimiz araçları kent dışında otopark organizasyonları yapalım. Temel mantık; demin söylediğim, altını kırmızıyla çizdiğim cümleden hareket edersek, otoparkta çözüm buydu. Hayır, araçlara çözüm arasaydık ne yapacaktık? O zaman kent içinde olabildiğince fazla otopark organize etmeye çalışacaktık. Temel tercih bu olunca, biz de dedik ki kararımız şehir içinde.

ŞEHİR DIŐI PARK ALANLARI UPSTATE PARKING AREAS

TOPLAM ARAÇ SAYISININ **%50**'Sİ BU ALANLARDA PARK EDECEKTİR

50% OF THE TOTAL NUMBER OF VEHICLES WILL PARK IN THESE AREAS.

Bunları da orantıladık. İşte gösterdiğimiz alanlar şehir dışlarında planlara işlediğimiz açık otoparklar. Yani açık otoparklara insanlar araçlarını bıraktıktan sonra şehir içine toplu taşıma araçları, diğer araçların girmesini sağlayacak temel bir mantık. Tabii Yalova çok büyük bir il değil. Gördüğünüz gibi bu açık otoparklar hemen çok yakın da gözüküyor aslında. Yani çok rahatlıkla yaya ve bisikletli olarak kent merkezine girebilecek kadar uzaklıkta bunlar. Bunları yaklaşık, yani şehirde şu anda araçların %40'ına hitap etsin diye düşündük.

ŞEHİR İÇİ AÇIK VE KAPALI PARK ALANLARI URBAN PARKING LOTS AND PARKING GARAGES

TOPLAM ARAÇ SAYISININ **%5**'İ BU ALANLARDA PARK EDECEKTİR

5% OF THE TOTAL NUMBER OF VEHICLES WILL PARK IN THESE AREAS.

Şehir içinde kapalı ve açık otoparklar da araç potansiyelimizin %5'ine hitap etsin istedik. Yani bunu geçmesin. %5 asgari, mecbur olarak şehir içine girmesi gereken rakamdır diye belirledik ve bunu organize ettik. Kapalı otoparklarımız inşallah yılbaşı gibi bitmiş olacak; açık otoparklarımız zaten şu anda Yalova'da 20.000 civarında araç var, 20.700 civarında. Şehir içinde ana arterlerde kesinlikle park yasağı olacaktı. Şimdi bunlar tabii çok yerde karar alabilen şeyler. Ana arterler, trafiğin arttığı ana arterlerin dışında tabii sokaklar da da park devam edecek. Onları da yok saymadık, saymadık tabii ki. Evet, bir daha şöyle hızlıca geçelim. Böyle bir mantık. Şimdi bu mantıkla da otoparklarımızı hayata geçirmeye çalışıyoruz.

ŞEHİR İÇİ AYRIŞTIRILMIŞ, KESİNTİSİZ, GÜVENLİ BİSİKLET YOLLARI SEPARATED, UNINTERRUPTED, SAFE URBAN CYCLE PATHS

%8,8

AYRIŞTIRILMIŞ, KESİNTİSİZ, GÜVENLİ BİSİKLET YOLLARINA SAHİP OLUYORUZ.

WE ARE ACHIEVING SEPARATED, UNINTERRUPTED AND SAFE CYCLE PATHS

İkincisi bisiklet yolları. Şimdi tabii, bu organik ulaşımın çok temel bir mantığı var. Araçları yok saydık. Peki, neyi var saydık? Biz üç tane unsuru var saydık: yayalaştırılmış alanlar, bisiklet yolları, toplu taşıma araçları. Başka bir araç da yok. O zaman biz bütün çözümlerimizle, yani bir bisiklet çözümü getirirken de buradan hareketle biz insanların bisikletle ulaşımını sağlayacağını var saydık ki, tabii her kent için uygun değil, yani İstanbul'da bunu söylediğiniz zaman realize etmek çok zordur; ama Yalova'da biraz mümkün olduğu için biz Yalova'nın bir ucundan bir ucuna kesintisiz, güvenli bisiklet yolu inşaatı kararı aldık. Biliyorsunuz, üyesi bulunduğumuz Dünya Sağlık Örgütü'nün sağlıklı kent hedefi vardır; o da kent içindeki trafik yollarının %7'si kadar yolu bisiklet yolu yapmayı hedef olarak ortaya koymuştur. Biz de Yalova'da yaklaşık 500 km trafik yolu var; biz de bunun yaklaşık %8 buçüğünü, %8,8'ini, 44 km'sini bisiklet yolu yapmaya karar verdik. Bugün saat 11.30'da bunun 23 km'sinin açılışını yapacağız. Önümüzdeki kısa bir dönemde de 44 km'ye kadar bunu tamamlayacağız.

2012 YILI YAZINDA BİSİKLET YOLLARININ İLK ETABI DEVREYE GİRDİ
THE FIRST STAGE OF CYCLE PATHS HAS BEEN STARTED IN THE SUMMER OF 2012

Yani bisiklet yoluna bakışımız da sembolik, nostaljik, belli alanlarda eğlenceye yönelik veya spora yönelik değil; tamamen kent içinde güvenli bisiklet yolları. Tabii güvenli derken ben eleştiriliyorum Yalova'da. Yalovalılar şöyle diyor: "Ya ne gerek vardı bu hacıyatmazlara. Sizler de göreceksiniz. Hacıyatmazlarla bisiklet yolu mu yapılır diye?" Başka çaremiz yoktu. Keşke Avrupa gibi biz de çizgiyi çekip herkesin bu çizgiye uyabilecek bir anlayışı olsaydı. Maalesef, olmadığı için inşallah o noktaya gelene kadar biz mecburen hacıyatmazlarla bunları hayata geçirmek durumunda kaldık. İnşallah, gelecekte bunu değiştireceğiz. Bugün 11 buçukta açılışını yapacağımız törende tabii bisiklet yollarını yapmak insanların bisikletleri hızlı kullanmasını sağlamaya teşvik etme ihtiyacı doğurdu. İşte bugün öğleden sonra 1000 tane lise öğrencimize bisiklet hediye edeceğiz, onların bisiklet kullanmasını teşvik etmek amacıyla. Bunu tabii önümüzdeki yıllarda çoğaltmayı düşünüyoruz.

**YALOVA BELEDİYESİ OLARAK HALKIN ÜCRETSİZ KULLANACAĞI ,
250 ADET AKILLI BİSİKLET ve 6 AYRI NOKTADA AKILLI BİSİKLET DURAKLARINI
KAPSAYAN SİSTEMİ DEVREYE SOKUYORUZ.**

AS YALOVA MUNICIPALITY WE ARE LAUNCHING A NEW SYSTEM INCLUDING 250 SMART CYCLES FOR
FREE AND SMART CYCLE STOPS AT 6 DIFFERENT POINTS.

**Yalova Belediyesi Kent İçi Ulaşımında Bisiklet Kullanımı Arttırmak Amacıyla
Ortaöğretim Ve Lise Öğrencilerine Okula Gidiş - Gelişlerinde Kullanma Taahhütü İle
1000 Adet Ücretsiz Bisiklet Sağlayacaktır.**

With the aim of increasing the use of bicycle in urban transportation, Yalova Municipality will procure
1000 cost free bicycles with the promise that secondary and high school students will use bicycle when going to school.

Tabii ki Avrupa'da görmüşsünüzdür, akıllı bisikletler var. Kartla alıyorsunuz, istediğiniz zaman yine başka bir parka bıraktığınız zaman yine sizin bıraktığınız anlaşılıyor. Onlardan da Yalova'nın değişik park noktalarına 110 tane bisiklet koyacağız. 44 noktada bisiklet parkları yapıyoruz, bütün okullarda bisiklet parkları yapıyoruz. Yani Amsterdam kadar olmasa da he nüz kartlı bisiklet noktasına gelmedik; ama Yalova'da yaklaşık binlerce bisiklet parkını ve bisikleti halkın bedava kullanımına açıyoruz ki bu neticeyle de hızlansın. İnanıyorum ki, bir süre sonra buna gerek kalmadan halk kendi bisikletlerini alarak bu işi hızlandıracaktır diye düşünüyoruz. Evet, bütün bunların planlarını yaptık.

**YENİ KENT İÇİ AKILLI SİNYALİZASYON NOKTALARI ve
GENİŞLETİLMİŞ ENGELLİ KULLANIMINA UYGUN KALDIRIM ÇALIŞMALARI**
NEW URBAN SMART SIGNALIZATION POINTS AND WIDENED PAVEMENT STUDIES SUITABLE FOR THE DISABLED.

Üçüncü ana başlığımızın trafik akışı. Bu her kentte o kentin ihtiyacı olan trafiğin daha hızlı akabilmesi sağlayacak tedbirler de alındı. Bunun çok detayına girmek istemiyorum. Bunun için alternatif çevreyolları bir tane imar yolu olarak biz çevreyolu yaptık. Bir tane karayolunu önümüzdeki sene hayata geçireceğiz. Burada amaç trafiğin hızlı akmasını sağlamak. İşte bizim yeşil akım dediğimiz trafik ışıklandırmasının alımını yaptık. Bunlar hayata geçiyor. Bununla beraber engellilere yönelik bütün kaldırım organizasyonlarını sil baştan ele aldık. Evet, bu yeni çevreyolumuz yılbaşına doğru bitmiş olacak. Şu anda bizim kullandığımız, önümüzdeki bulvarın halinde bir çevreyolu. Tabii yine bu trafik hızının artması kent içinde kaldırılması gereken birçok kentte zaten İç İşleri Bakanlığının talimatı olan- galerilerin kalkması gibi kararları da hayata geçirdik. Galerileri şehir dışına çıkardık. Yani bunlar trafiğin rahatlamasını sağlayan unsurlar.

100 ADET AKILI DURAK NOKTASI VE KARTLI ÖDEME SİSTEMİ SAYESİNDE, YALOVA'DA TOPLU ULAŞIM DAHA HIZLI ve DÜZENLİ HALE GELECEK.

BY VIRTUE OF 100 SMART STOP POINTS AND A CARD BASED PAYMENT SYSTEM, PUBLIC TRANSPORTATION IN YALOVA WILL BE FASTER AND MORE REGULAR.

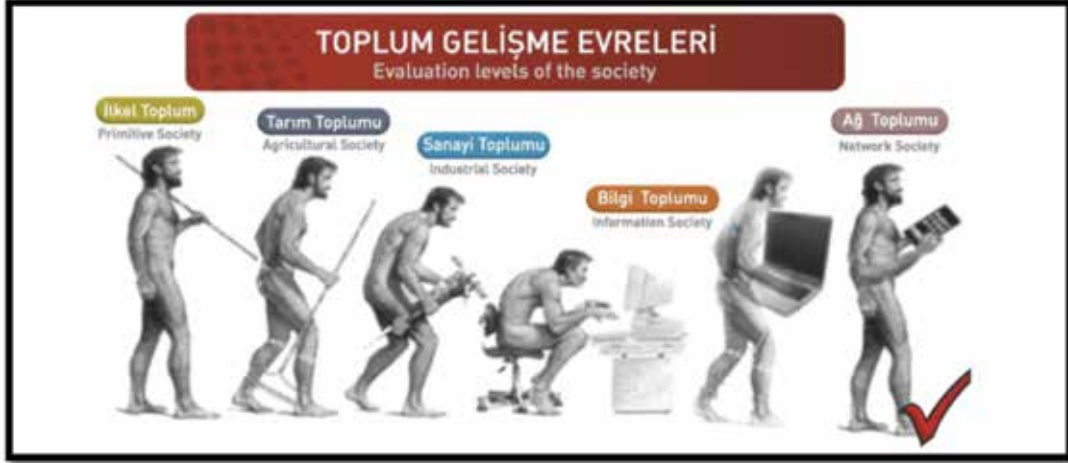

Evet, dördüncü ana başlığımız toplu taşıma. 11 buçukta açılışını yapacağımız organizasyonlardan bir tanesi de bu. İşte yeni otobüsler; eski minibüslerimizin, toplu taşıma araçlarımızın hepsi engellilere göre. Yasa biliyorsunuz, temmuzdan öteye atıldılar, engelli mecburiyetini. Biz hepsine bu mecburiyeti getirdik. Bütün araçlarımız engellilere uygun olacak, içinde kameralar olacak, modern olacak, rahat olacak. Yani bir şekilde bunları revize ediyoruz, yeni mantaliteye uygun hale gelsin diye.

Tabii ki bunun önemli bir ayağı eğitim. Bu eğitim konusunda belki birçok kentte de benzer uygulamalar yapılmıştır. Sayın Valimizin direktifleriyle İl Milli Eğitim ve İl Emniyet Müdürümüzle beraber Yalova'daki bütün ilk ve ortaokul çocuklarının bir trafik eğitim verecek okullarda trafik alanlarını oluşturduk. Buna uygun da yine araçlar alındı. Trafik eğitimi yapmaya yönelik. Bunlar da şu anda trafik polislerimiz, emniyetimiz tarafından eğitimler veriliyor. Böyle üçlü bir çalışmayla da işin en önemli ayağı olan eğitimi koordine etmeye çalıştık. Evet, çok kısaca bizim organik ulaşım dediğimiz meselenin temeli, bu önce insan mantığıyla yani araçlara çözüm aramayan, insanların ulaşımına çözüm arayan bir mantığı hayata geçirme noktasında bugün açılışı beraberce yapacağız. Israrlı ve kararlı bir şekilde bunun arkasında durmaya çalışacağız. İkinci bahsetmek istediğim konu, adına "Zambak" dediğimiz, zambak bir çiçektir; ama zambak aynı zamanda zamandan ve mekândan bağımsız yönetimi cümlesinin kısaltılmış baş harflerinden oluşan bir isimdir. Bu zambağı, değerli arkadaşlarım, ben bunun bir devrim olduğuna inanıyorum. Neden bir devrim? Biliyorsunuz, yıllardır bütün arkadaşlarımız, belediye başkanı arkadaşlarımız teknolojiyi kullanarak daha hızlı hizmet üretmeye çalışıyorlar. Biz farklı bir şey yaptık. Sadece teknoloji kullanmadık.

Biz; toplam kalite, süreç yönetimi, performans yönetimi gibi bilimsel yönetim metodolojileriyle beraber bilişim teknolojileri kullanarak harman yaptık. Bir hedef koyduk ortaya. Biz ne yapmak istiyoruz? Bu teknolojiler bizim için bir amaç mı, araç mı? Araç olması gerekiyorsa, neye araç olacak bunlar? Biz hizmeti daha hızlı, daha verimli, daha kaliteli, daha ucuz yapmak istiyoruz. Amaç bu. Bunun için bunu hayata geçirdik. Tabii, bunu hayata geçirmenin gayreti içinde olurken bir şeyi fark ettik. Bu sadece bizim değil, toplumsal dönüşümün de önemli simge yönetim modellerinden bir tanesi olabilir.

Değerli arkadaşlarım, insanlık tarihi hep bir işle uğraşmış. İlk çağdan tarım toplumuna geçerken, sanayi toplumuna geçerken; şimdi de bilgi toplumu veya ağ toplumuna geçerken hep bir iş var: İnsanlar arasında mesafeyi kısaltmak. İnsanlar arasında mesafeyi kısaltarak ticareti geliştirmeye çalışmışız. İnsanların buluşları bu amaca hizmet ediyorsa geçerliliğini, sürekliliğini korumuş; buna hizmet etmeyen buluşlar, icatlar, organizasyonlar süreç içinde yok olmuşlar. Piramitlerin buluşunun yok olması gibi. Mesafeyi kısaltıp insanların birbiriyle buluşmasını, ticareti artıran mantıklar, onun ihtiyacı olan çözümler, araçlar hepsi var olmuşlar; ama hepsinde bir kavram var, hepsinde zaman ve mekân sabit. Bu sabit olan zaman ve mekânda o mekânı kısaltan, mesafeyi kısaltan buluşlar ortaya çıkmış. Şimdi ağ toplumunda farklı bir iş var.

Ağ toplumunda artık mekân kalmıyor. Mesafe kavramı kalmıyor. Yani zaman ve mekân yok oluyor. İnsanlık tarihinden beri çok önemli bir dönüşümün kritik noktası bu. Zaman ve mekândan bağımsız hale geliyor. Bizim de adına "Zambak" dediğimiz model, böyle bir çözümü üreten basit bir pratik örnek haline geldiği için biz bunu devrim olarak algılıyoruz. Yani bu zaman ve mekânın yok olmasını sağlayan bir model ortaya çıktı. Böyle amaçla çıkmadık tabii biz ortaya. Biz kamu hizmetinin verimli yapılması amacıyla ortaya çıktık; ama gördük ki sonunda böyle bir noktaya ulaştık. Bunda tabii neler vardır? Yani bunu sağlayan.

MÜRACAAT YÖNTEMLERİ
APPLICATION METHODS

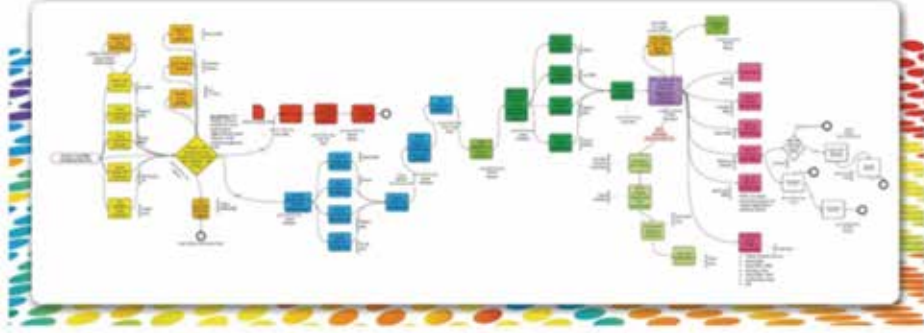
Vatandaşlar belediyeye telefonla, mail yoluyla, internet üzerinden, şahsen yada faks yoluyla başvurabilirler. Nasıl geldiğine bakmaksızın belediyeye gelen müracaatların tamamı Hizmet Masaları adını verdiğimiz tek noktadan giriş yapar ve Hizmet Masası personeli gelen müracaatları değerlendirir ve ilgili birime yönlendirir ve başvurunun sonucuyla ilgili vatandaşa telefonla yada mail yoluyla geri dönüş yapar.

Citizens can apply to the municipality by means of telephone, e-mail, internet, fax or individually. Regardless of the means thorough which the application has been received, all incoming applications made to the municipality enter from a single point which is called Service Desks and Service Desk Staff evaluates the applications and directs them to the relevant department and provides a feed-back to the citizen by telephone or e-mail about the result of his/her application.

The diagram illustrates the application process. On the left, there are five icons representing different application methods: an 'e' in a blue circle with a yellow arc (representing email), a blue phone icon, a purple 'FAKS' (fax) icon, a blue '@' symbol in a white envelope (representing internet), and two stylized human figures (one green, one blue). In the center, two blue arrows point in opposite directions (left and right). On the right, there is a blue rectangular box with the text 'HİZMET MASALARI' and 'SERVICE DESKS' below it, and a small image of three people working at a computer.

Bakın, şu anda Yalova Belediyesinde kâğıt kullanımı diye bir olay yok. Her şey elektronik imzayla yapılıyor. Tamamen akışlar sistem üzerinde yapılıyor. Bütün iş ve işlemler, bütün süreçler, bütün personel, bütün insanlar bu organizasyonun işine dâhil. İnisiyatif yok. Hiçbir iş ve işlemde inisiyatif yok, hiçbir personelin de inisiyatifi yok. Hepsini süreç tanımlarıyla beraber gidiyor. Bunların yapılmasını anlatan broşürlerimiz var. Hepsini zaten dağıtacağız. Çok fazla vaktinizi almak istemiyorum. Tek kapı mantığı. Yalnız önemli bir şey var. Ben buradan devlete şunu söylemek istiyorum: Bu sadece her kurumun, her belediyenin tek başına yapacağı bir şey değil. Ben inanıyorum ki bir süre sonra bütün kamu hizmetleri, yani sadece belediye değil; eğitimi de emniyeti de, devlet adına hizmet eden hangi birim varsa hepsi aynı mantıkla tek kapıdan hizmet verecek. Vatandaş bütün hizmetlerini tek kapıya müracaat ederek, teknolojiyi kullanarak talep edecek. Arka tarafta, mutfakta devlet bu hizmeti üretecek, ondan sonra yine aynı kapıdan tabii teknolojiyi kullanarak hizmet sunacak ve memnuniyetini de böyle ölçecek. Yani sistem değişecek. Mekânlar kalkacak. Binalar kalkacak. Biz hep diyoruz; büyük büyük kamu binaları, büyük büyük eğitim binaları; bunların hepsi sanayi toplumuyla önümüze gelen süreçteki şeyler. Şimdi ağ toplumunda bu mekânlar tekrar kalkacak. Mekâna ihtiyaç kalmayacak.

Zaten üniversitelerimiz bu duruma geçmeye başlamadı mı? Açık öğretim dediğimiz şey, artık bina dışında eğitim vermenin başlangıcı. Bu da belediyelerde, kamu yönetiminde mekânsız hizmet üretiminin başlangıçları. Gördüğünüz gibi burada ağ kılçıklarla bütün bunların detayları yapılmış, organize şemaları hayata geçirilmiş.

Tabii her şey, her belge dijital arşivde. Zaten elektronik imzada mecburen böyle olması gerekiyor. Hem arşiv hem evrak dijital olarak üretiliyor ve oradan yansıtılıyor. Tabii iş zekâsı raporları, BI raporları dediğimiz raporlar da bu işin en önemli kısmı. Yani bunlar bizim bilgi havuzumuzda olan milyonlarca veriyi yöneticinin istediği rapora dönüştüren yazılım. Özel sektörde kullanılan, çok tanınan bir rapordur bu iş zekâsı raporları. Bu raporlarla biz bütün bilgileri yoğuruyoruz, ne istiyorsak o raporu bize veriyor. Burada hiçbir inisiyatif yok, hiçbir yorum yok, kişisel yorum yok. Tabii bunun sonuçları -işte yaklaşık bir senedir sonuç almaya başladık, hangi konularda nereden nereye geldik diye. Tüm taleplerde neticede, biliyorsunuz belediyeler 6.000'in üzerinde tanımlamış iş yapar. 600'ün üzerinde süreç tanımlı vardır.

Neticede 20 gün olan taleplerin bütün ortalaması yaklaşık 1 güne kadar düşmüş vaziyette. Tabii sadece işin iyi yapılması, hızlı yapılması, verimli yapılması, vatandaş memnuniyetini sağlaması değil; personel tasarrufunu da beraberinde getiriyor. İşte bunlar bizim son bir senede elde ettiğimiz personel tasarrufları. Tabii, ben ne kadar anlatmaya çalışırsam çalışayım, “Çocuklar Duymasın”ın anlatması kadar benim bunu iyi anlatmam mümkün değildir. Çok uzun bir programdı; ama ben sadece son kısmını...

- %70'ini işe gelme durumlarını ortadan kaldırmış yani çalışanların %70'ini evinden veya bir kafeden çalıştırmış.
- Ana! Hakikaten mi?
- Evet, yani belediye başkanı da bütün bu işleri internet ortamında koordine ediyormuş.
- Vay bee, helal olsun. Size bir şey söyleyeyim mi? Bu iş dünyasında bir devrimdir he.

Evet, ben ne kadar anlatırsam bu kadar anlatmam mümkün değildir. Tiyatrocular, sanatçılar bu işi daha iyi anlatıyorlar. Evet, değerli dostlarım, biraz uzattım tabii, kusura bakmayın; ama Yalova'ya gelmişken heyecanımızı da sizlerle paylaşmak, bunları anlatmak istedik. Tabii çok detayları var bu projelerin. Teşekkür ediyorum.

Recep ALTEPE

Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

Sayın Valim, Sayın Rektörüm, Sayın Jandarma Komutanımız, çok değerli Belediye Başkanlarımız, Meclis Üyelerimiz, Sağlıklı Kentler Birliğinin değerli Danışma Kurulu Üyeleri, çok değerli koordinatörlerimiz, uzmanlarımız, çok değerli basın mensupları, değerli katılımcılar, saygıdeğer hanımlar, saygıdeğer beyler. Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen Yalova 8. yıl Konferansına hepiniz hoşgeldiniz diyorum. Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlığını yürüten Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı olarak hepinizi sevgi ve saygıyla selamlayarak tekrar hoş geldiniz diyorum.

21 Nisan 2005 tarihinde gerçekleşen Sağlıklı Kentler Birliği Meclis Toplantısından sonra Yalova'da ikinci kez bir araya gelmiş bulunuyoruz. Ev sahibi Yalova Belediyemize, misafirperverliği için öncelikle teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Üyelerimizin de katılımıyla güzel, verimli bir konferans olacağına da yürekten inanıyorum. Konferans programında da göreceğiniz gibi "Sağlıklı Kentsel Çevrelerde Yaşam" başlıklı 8. yıl konferansında konunun uzmanlarının başkanları ve Dünya Sağlık Örgütünden iki uzman konuşmacımız yer alacaktır. Bunun yanı sıra, oturumlarımızda ayrıca 2012 Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulamalar Yarışmasında ödül kazanan ve sunuma layık görülen belediyelerimizin de sunumlarına yer verilecektir. Hedefimiz, kentlerimizin için en güzel şekilde verimli, kaliteleri projeler üretilmesi; örnek projelerimizin kentlerimize kazandırılması ve örnek uygulamaların üretilip uygulanmasıdır. Bu yıl beşincisini düzenlediğimiz Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulamalar Yarışmasına geçtiğimiz yıllara oranla daha fazla proje başvurusu oldu. Belirlediğimiz dört kategori için 19 üye belediyemizden toplam 57 proje başvurusu oldu. Sosyal sorumluluk kategorisinde 24 proje, sağlıklı şehir planlaması kategorisinde 17 proje, sağlıklı çevre kategorisinde 7 proje ve sağlıklı yaşam kategorisinde 9 proje yarışmamıza başvurmuştur. Yarışmamıza katılan belediyelerimize ve projelerde emeği geçen herkese öncelikle teşekkür etmek istiyorum. Tabii ki, hedefimiz her yıl yarışmaya katılan üye belediyelerimizin ve projelerinin sayısını artırmaktır. Değerli jüri üyelerimize de projeleri değerlendirme sırasındaki katkılarından dolayı teşekkürlerimi arz etmek istiyorum. Projelere genel olarak bakıldığında birbirinden değerli çalışmaları görmek, her zaman söylediğim gibi birlik olarak yaptığımız paylaşımların değerini bir kez daha ortaya koymaktadır. Ödüller, meclis toplantısından sonra yapacağımız ödül töreniyle sahiplerini bulmuş olacaktır. Bizler de birlik olarak tüm projeleri geçen sene yaptığımız gibi bir kitapta toplayıp yine sizlerle paylaşmış olacağız.

Yalova konferansımızda yurtdışından gelen iki önemli Dünya Sağlık Örgütü uzmanını da ağırlamaktayız. Kendileri öğleden sonra aramıza katılıp sunumlarını gerçekleştirecekler. Sağlıklı Kentsel Çevrelerde Yaşamda Sağlıklı Yaşlanma, Sağlığın Sosyal Belirleyicileri, Sağlığa Etki Eden Faktörler ve Sağlıklı Yerleşimler İçin Stratejiler konularını yerli ve yabancı uzmanlarımızın katılacağı oturumlarda birlikte işleyeceğiz. Yine konferansın konu başlığıyla ilişkili olarak Yalova Belediyesinin Organik Ulaşımının açılışını gerçekleştireceğiz.

Bisiklet yolu da bizlerinde üzerinde durduğu bir konudur. Tüm belediyelerimizde olduğu gibi birçok şehirde olduğu gibi Bursa'da da bisiklet yolu master planı üzerine önemli çalışmalar yapmaktayız. Her ne kadar Bursa'mızın topografik yapısı buna uygun değilse de bizler uygulayabildiğimiz alanları, bu projeyi gerçekleştirme konusunda çalışmalarımızı sürdürerek 2030 yılı hedefleriyle 250 km lik bir bisiklet yolu ağı projelendirme çalışmalarımızı önümüzdeki yıllar içerisinde kademe kademe gerçekleştirmeye çalışacağız. Özel araç kullanımı; toplu ulaşım ve bisiklet kullanımı gibi aktif ulaşım araçlarının kullanılması ile azaltılmış olabilir. Çünkü özel araçla; lastikli, tekerlekli özel araçlarla kent trafiğini çözümü imkânsız. Sadece Bursa'mızda 30.000 ilave araç trafiğe çıkıyor. İstanbul'da da yaklaşık 400.000 ilave araç trafiğe çıkmış oluyor. Ne kadar yol yaparsanız yapın, bu yollar mutlaka yine yetersiz kalacaktır. Sonuçta, kesin çözüm olan az önce başkanımızın da bahsettiği gibi toplu ulaşım, bizim de kentimizde uyguladığımız metro sistemleri, tramvay sistemleri, yapılan tüm çalışmalar hepsi

yerel yönetimler tarafından üretilmekte ve burada daha çok insanları bisiklete ve özellikle unuttuğumuz, tekrar yürüme alışkanlığına kavuşturmamız gerekiyor. Eskiden Bursa'nın her bir ucundan diğer bir ucuna, işe, alışverişe herkes yayan giderdi. Şimdi herkes toplu ulaşım aracının kendi caddesinin, kendi evinin önünden geçmesini istiyor. Bir binadan diğer bir noktaya da ulaşım araçlarıyla gitmek istiyor. Bu alışkanlığı da kentler olarak mutlaka kırmamız gerekiyor. İnsanların biraz yürümeye alışması ve sağlıklı bir yaşam için de ulaşılabilir bir kent için de bu çok önemli. Tabii ki bisikletlerin de uygun olduğu alanlarda kullanılması ve yaygınlaştırılması çok önemli; burada olduğu gibi, bizim de uygun ilçelerimiz İnegöl ve diğer ilçelerde olduğu gibi. Sağlıklı şehir olabilmenin ve sağlıklı gelişebilmenin anahtarları bu aktiviteler ve yatırımlardır.

3-5 Mayıs 2012 tarihinde gerçekleştirdiğimiz Trabzon buluşmamızın ardından uzmanlarımızca yapılan afetler, afet yönetimi hakkındaki sunumları da bir kitap haline toplayıp sizlerle paylaşıyoruz. Üç ayda bir yayınladığımız birliğin süreli yayını "Kentli" dergisinin Yalova konferansından sonra dokuzuncu sayısı da yayınlanmış olacak. Sağlıklı Kentler Birliği olarak afetler ve afet yönetimine ilişkin olarak ülkemizin önemli gündemi kentsel dönüşümü kapak konusu olarak uygun bulduk. Bu sayımızda yine konunun uzmanı değerli danışma kurulu üyelerimizin de katkılarını beklemekteyiz.

Dünya Bankası'nın 2009'da yayınladığı Dünya Gelişme Göstergeleri Raporuna göre 1990'lardan itibaren dünya nüfusunun kentlerde yaşayan nüfusu %43'lerden günümüzde %50'lerin üzerine çıkmıştır ve artış devam etmektedir. Bizim kentlerimizde, Türkiye'de bu artış daha da hızlı aslında. Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde %30 olan kentsel nüfus bugün %70'lerin üzerine çıkmış bulunmakta. Bugün sadece Bursa'mızda belediyelerde yaşayan, kent merkezlerinde yaşayan nüfus oranı %89'a ulaşmış bulunmakta. Yani kırsal kesim, köyler yaklaşık %10'a düşmüş bulunmakta. Kentli nüfustaki bu artış, şehirlerimizde birçok sorunu da beraberinde getirmekte. Bu sorunları çözmek için Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Kent Sağlığı Merkezi Başkanı Agis Tsouros'un da tanımladığı gibi şehrin asıl doktorları olan belediye başkanları olarak biz yerel yöneticilere düşmekte. Evet, sorunları çözmek yerel yöneticilere düşüyor. Çünkü yerel yöneticiler halkın seçtiği yöneticiler. Her yaptığı işin, her attığı adımın ve her yaptığı harcamanın hesabını halka direkt verecek olan; her söz için seçim döneminde ve belli zamanlarda sorgulanabilecek olan, rahatlıkla sorgulanabilen kişiler. Yine dönemleri bittiğinde o bölgede yaşamları devam edecek olan; yine çocuklarıyla, torunlarıyla, aileleriyle yine aynı bölgede kalacak olan, toplumla devamlı yüzleşecek olan kişiler. Ondan dolayı da o kentin sorunlarını çözme konusunda radikal adım atmaları, çözüm üretmeleri ve sonuçta iyi bir şekilde o kentin tarihine geçmeleri gerekiyor. Onun için, yerel yönetimlere inisiyatif ne kadar çok geçerse bu konuların çözümleri de o kadar daha gerçekçi ve kolay hâle gelmiş oluyor. Son yapılan Büyükşehir Belediye yasağıyla birlikte kent bütününde artık güçlü yerel yönetimler olmuş oluyor. Bu güçlü yerel yönetimlerle başka alt yapı eksikliklerinin giderilmesi konusunda çok önemli ve reel adımlar atılmış oluyor. Şöyle ki, şu anda Türkiye'de sahillerimizde hiç kanalizasyonu bulunmayan yaklaşık 400 belediyemiz, beldemiz var. İşte bunların güçlü yerel yönetimlerle, güçlü belediyelerle, güçlü il yönetimleriyle birlikte tüm kentin tamamıyla ilgili bu çalışmanın yapılması, gerçekleştirilmesi ancak çözüm getirebilmiş oluyor. Bunların yapıldığı yerde bunların sonuçları en güzel şekilde alındı. Birliğimize üye belediyelerimizin de bu sorumluluk duygusuyla hareket ettikleri hem yarışmaya gönderdikleri projelerden hem de her yılın sonunda gönderilen faaliyet raporlarından anlaşılmaktadır.

Her zaman belirttiğimiz gibi birlik başkanlığı olarak biz de yaptığımız çalışmalara diğer üyelerimiz için örnek teşkil etmenin sorumluluğu ile projeleri hayata geçirmek için çabalıyoruz. Şehrimizin fiziki ve çevresel koşullarının kapsamlı ve bütünlük bir yaklaşımla sağlıklılaştırılması amacıyla parklar, sahil yolu düzenlemeleri, kapalı-açık spor alanları, çim kayağı ve su kayağı tesisleri, bisiklet yolu, eko-turizm projeleri, meydan ve kentsel tasarım projeleri hayata geçirilmeye çalışılmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü ulusal ağlarından edindiğimiz birikimle liderlik yapmayı sürdürüyoruz. Bursa'yı da daha ileri seviyelere taşımayı hedeflemekteyiz. Bursa da yoğun göçe bağlı olarak plansız ve kontrolsüz büyümenin etkisinde kalmaktadır. Hızla artan çarpık ve kaçak kentleşme yüzünden halkın nefes alıp

dinlenebileceği, huzur içinde vakit geçirebileceği yeşil alanlar yetersiz kalmaktadır. Her ne kadar son yıllarda artık kaçak yapılaşma bittiyse de geçmiş yılların birikimi elimizdeki güçlü bir envanter olarak bulunmaktadır; bunun için çözüm üretilmesi konusunda çalışmalarımız sürdürölmektedir. Artık günümüzde sağlıklı ve yaşanabilir bir kent olmanın en önemli unsurlarından biri kişi başına düşen yeşil alan miktarı olarak belirlenmiştir. Bu amaçla kentimizde inşaatı hızla devam etmekte olan stadyum alanı ile birlikte yaklaşık 1 milyon metre kare alanı kapsayacak olan Hüdavendigar Kent Parkının temelini geçtiğimiz hafta içinde attık. İnşallah önümüzdeki yaza yetiştirmiş olacağız. Bu 1 milyon metre karelik tam kent merkezinde olan Hüdavendigar Parkının yanında yine kent merkezinde Zafer Parkı yine 250.000 metre kare, inşaatı sürüyor; Vatan Parkı 310.000 metre kare, inşaatı sürüyor ve Kurşunlu 524.000 metre kare inşaatı sürmüş oluyor. Yaklaşık 2 milyon metre karenin üzerinde büyük parklar inşa etmiş oluyoruz. Bu kent parklarında uyguladığımız "Sizin de Bir Dikili Ağacınız Olsun" kampanyası ile ağaç satımını, ağaç dikimlerini gerçekleştiriyoruz. Bu kampanya sayesinde şehrin sakinleri adına dikilen ağaçlar ile anılacak, her ağacın o parkta bir sahibi olmuş olacak. Bu şekilde aidiyet bilinci ve sahiplenme bilincinin kentte gelişmesini uyandırmak istiyoruz. Bunu sağlamak istiyoruz. Bu konuda da gerçekten de güzel gelişmeler yaşıyoruz.

Yine sizlerle şimdiye kadar paylaştığımız kirli atık su arıtma için tesis kuran ve düzenli işlere sahip tesislerimize vermek istediğimiz Çevreci Tesis Ödülü, şimdiye kadar bize dönüş yapan ödüle layık tesislerimizin isimleri bildirilmeye başlandı. Biz burada cezalandırmayla ödüllendirmeyi birlikte dengeli bir şekilde yürütmek istiyoruz. İlgili kuruluşlara çevreye direkt deşarj yapan, zehir atan ilgili kuruluşlara bir yandan cezalandırma ve kapatma kararı uygularken; bir yandan da bu işi en güzel şekilde yapan, çevreye saygılı, arıtma tesisleri yapan, onları en güzel şekilde işleten işletmelerimize ödüllendirme yoluna gidiyoruz. Bizler bunu Bursa'mızda geçtiğimiz aylarda gerçekleştirdik. Şimdi de tüm geribildirimlerimizi aldıktan sonra yapacağımız toplu ödöl törenimizle bu tesislerimizi Türkiye çapında da ödüllendirmiş olacağız. Birliğimiz bu konuda yarışmaları takip edecek ve sizleri de bilgilendirmiş olacak.

Bugün burada yeni bir üyemiz var. Bugün Antakya Belediyemizin de aramıza katılımıyla birliğimizin üye sayısı 46'ya yükseldi. Kendilerine, aramıza hoş geldiniz, diyorum. Kendileri için de birliğimiz için de hayırlı olsun diyorum. Konuşmama son vermeden önce bizleri ağırlayan Yalova Belediye Başkanı Sayın Yakup Bilgin Koçal'a, ekibine, Sayın Valimize, çok değerli Yalovalı hemşerilerime tekrar teşekkür ediyorum. Katılımınız için sizlere teşekkür ediyorum. Verimli bir toplantı geçmesini temenni ediyorum. Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.

Esengül CİVELEK

Yalova Valisi

Sağlıklı Kentler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediyesi Sayın Başkanımız, Değerli Belediye Başkanlarımız, Değerli konuklar; sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Dünya Sağlık Örgütü'nün "Herkes için Sağlık" sloganıyla başlattığı sağlıklı kentler projesinin ülkemizde benimsenmesi, geliştirilmesi ve uygulanması amacıyla kurulan Sağlıklı Kentler Birliğinin 8. yıl konferansının ilimizde gerçekleşmesinden, Yalova Belediyemizin de böylesi önemli bir projenin katılımcısı olmasından büyük bir memnuniyet duyuyorum. Hepimiz isteriz ki beklentilerimize karşılık bulduğumuz, çevreyle barışık yaşanabilir; sağlıklı, huzur, güven, mutluluk dolu, yaşam kalitesi yüksek kentlerde yaşayalım. Sağlıklı kentleri yaratmak, sağlıklı kentlerin yaygınlaşmasını sağlamak ve sürdürülebilir kalkınmaya yerel düzeyde katkı sağlamak yerelde karar vericilerin, yerel yönetimlerin sorumluluğundadır. Yaşanabilir kentleri oluşturma sürecinde de kentler arası işbirliğinin oluşturulması; bilgi, deneyim paylaşımı ve aynı zamanda da toplumun sürece dâhil edilmesi, toplumsal bilinç düzeyinin artırılması büyük önem arz etmektedir. Ben inanıyorum ki, bugün gerçekleştirilen konferansta da kentler arası bilgi ve deneyim paylaşılması çok önemli bir şekilde gerçekleştirilecektir. Sağlıklı kentsel çevrede yaşam oluşturmak üzere değerli çalışmalar gerçekleştiren Sağlıklı Kentler Birliğinin Sayın Başkanı başta olmak üzere birliğe üye tüm belediye başkanlarımızı kutluyor, teşekkür ediyor, başarılı ve verimli bir konferans temennisıyla saygılar ve sevgiler sunuyorum.

Ercüment Yılmaz

Sağlıklı Kentler Birliği Sekreteryası

Bildiğiniz gibi Sağlıklı Kentler Birliği geçen sene stratejik iletişim planında bir karar almıştır Birliğin kararların tanınabilirliğini arttırmak üzere. Hedeflerin arasında web sitesinin modernizasyonu, yenilenmesi, sosyal ağlara daha çok entegrasyon konuları vardı. Bunlarla ilgili çalışmalarımızı tamamladık. Ve web sitemiz yayın hayatına kısa bir süre önce geçti. Ben çok kısa sürede sizlere web sitemizde yapılan değişiklikleri anlatmak istiyorum. Web sitemizin burada ana sayfasını görüyorsunuz. Daha renkli bir tasarım var elimizde. Daha canlı ve daha çok şey paylaşabildiğimiz bir tasarım. Etkinlik takvimimiz mevcut, haberlerimiz dönüyor. Yorum yapma özelliğimiz eklendi. Sosyal ağlara direkt buradan bağlantı imkânımız mevcut Facebook, Twitter, Google Plus veya Analytics Press yöntemini kullanabiliyoruz. Ben stratejik iletişim planında alınan kararları uygulayarak neler yaptığımızı kısaca şurada anlatayım:

İkinci hedef, Birliğin tanınırlığını arttırmak. Bunun ölçme aracı şuydu: Google Analiz araçları kullanılacaktı ve bir web sitesinin ne kadar izleyici çektiği, nerelerden geldiği, izleyicinin sayfada ne kadar kaldığı bunların ölçülmesiyle ilgiliydi. Bununla ilgili alt yapımızı oluşturduk. Şu anda web sitemize kimlerin nerelerden geldiği kaç dakika kaldığı, hemen çıkıp çıkmadığı, arama motorlarından mı bulunduğu, direkt adresi mi yazdığı hepsini takip edebiliyoruz. Bir başka hedef de web sitesi üye sayısıydı. Eski web sitemizde üyelik imkânı yoktu. Şimdi bir üyelik imkânını ekledik. Bütün Birliğin üyeleri direkt zaten üye olabiliyorlar. Üyelerin kontrolü bizim elimizde. Üyeler farklı özelliklerden yararlanabiliyorlar. Örneğin çeşitli belgeleri online indirebiliyorlar, Birliğin tüm kurumsal kimlikle ilgili logolarını onlara erişebiliyorlar veya çeşitli belgeleri paylaşıyoruz onları üye olanlar sadece indirebiliyor. Sosyal ağlarda yer alma hedefi vardı. Biliyorsunuz dünya çok değişti, Facebooklar Twitterlar bunlarda olmazsanız zarar görebilir. Bu yüzden Facebook eklentimiz oldu, direkt sayfaları beğenebiliyorsunuz. Facebook'taki kendi kişisel sayfanızda gösterebiliyorsunuz. Twitter var, Google Plus var yeni çıkan. Sosyal alanda takipçi edinme konusu vardı. Bu biraz Facebook sayfamız zaten mevcuttu. Birliğimizin yeni web sitesini entegre hale getirdik. Artık yaptığımız tüm haberler otomatik olarak Facebook sayfamızda da yayınlanıyor. Sizlerden de ricamız beğen düğmesine bastıkça takipçi sayımız bununla birlikte artacaktır. Aynı şekilde Twitter sayfamız da mevcut. Twitter otomatik, yine web sitesiyle entegre bir şekilde çalışıyor. Başka öneriler vardı. Hep tanıdığımız işte sosyal ağlarda yer alma, haberler bölümünün eklenmesi, bunlarla ilgili çalışmalar da yaptık. Örneğin artık videolarımız, hazırladığımız mesela kamu spotlarını Youtube üzerinden paylaşıyoruz. Youtube'da daha çok insana ulaşma imkânımız var. Aynı zamanda Youtube'da yayınladıklarımız web sitemizde de çıkıyor. Oradan oraya bağlantı ikisi arasında da mevcut.

Google arama motorlarına yönelik bir optimizasyon çalışması yaptık. "Sağlıklı Kentler" anahtar kelimeleriyle birinci sırada çıkıyoruz. "Kentler" anahtar kelimesiyle beşinci sırada çıkıyoruz. "Sağlıklı" kelimesiyle yine beşinci sırada çıkıyoruz. Bir etkinlik takvimi oluşturduk. Bütün etkinliklerimizi buradan duyurabiliyoruz. Etkinliğin üzerine geldiğinizde onunla ilgili bilgi çıkıyor. Üyelerimizin de etkinliklerini buradan duyurmasını isteriz. Herhangi bir etkinliğiniz olduğunda bilgi verirseniz yine web sitemiz aracılığıyla bu etkinlik takvimi kullanılarak doğrudan kullanma imkânı mevcut. Üyelik, mail listesi üyeliği getirdik. Mail listesine girenler bir listede toplanıyor. Onlara direkt ulaşma şansımız var. Belki, kaç kişi olduğu önemli değil; e-bültенlerimizi, yayınlamak istediğimiz bilgileri, makaleleri buradan paylaşma imkânımız oluyor. Tüm üyelerimizi yine ana sayfada logolarıyla birlikte koyduk.

Burada logolar dönüyor üçerli şekilde. Üzerine basınca ilgili belediyenin web sitesine ulaşma imkânı var. Bütün yayınlarımız yine ana sayfadan tanıtıyoruz. Güzel bir animasyonla aynı kitapta açılır gibi dergilerimiz, diğer yayınlarımız açılıyor. Yorum yazma imkânı getirdik. Örneğin bu Sağlık Bakanlığımız dün 15 dakika yürüyen merdivenleri durdurmaya çalışmıştı. Onunla ilgili karar almıştı. Ona Benim yaptığım bir yorum, bu da web sitemizin dikkat çekiciliğini ve kullanılabilirliğini arttıracaktır. Üye Haritamızı yeniledik. Eski-den statik bir harita vardı. Şimdi haritada illerin üzerinde büyütme yapabiliyoruz. Yaklaşabiliyoruz, iletişim bilgilerini görebiliyoruz web siteyle otomatik bağlantı kurulabiliyor.

Özetle daha canlı ve renkli bir tasarımımız var. E-bültenlerimize üye alabiliyoruz. Etkinlik takvimi üzerinden SKB etkinliklerini ve üyelerimizin etkinliklerini duyurabiliyoruz. Youtube üzerinden videolar yayın ediyoruz. Facebook, Twitter, Google Plus entegrasyonumuz mevcut. Ziyaretçiler yorum yapabiliyor. Üyelik imkânları, üyelere özel bölümlerimiz var. Video galerisi, fotoğraf galerisi, yeni üye haritası, Google Analiz araçları üzerinden web sitemizin etkinliğini takip edebiliyoruz. Anadolu Ajansı ve İHA Haber Ajansı'na Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin üyeliği üzerinden biz de üye olduk ve daha fazla sağlığa yönelik haberi paylaşma imkânımız olacak. Tüm konferansta yapılan sunumlara üyelerimiz yine web sitemiz üzerinden erişebilecek. Ve bir dilek ve öneri formu oluşturduk. Çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Nilüfer AKINCITÜRK
Uludağ Üniversitesi Mimarlık Bölüm Başkanı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Sayın belediye başkanlarım, sayın meclis üyelerim, değerli izleyiciler hepiniz hoş geldiniz. Bu güzel salonda bu ödülleri açıklama görevi bana verildi. Tekrar teşekkür ederim. Eski Bursa Belediye Başkanımız Jüri başkanımızdı ve şu anda aramızda olamayacak. Onun yerine bu güzel yarışmanın sonuçlarını ben sunacağım. Sağlıklı Kentler Birliği üye kentler arasında bilgi ağı ve işbirliğini güçlendirmek amacıyla kent yaşamında insanların fiziki, psikolojik ve çevresel refahlarını geliştirmeye yönelik çalışmalarıyla hedefe ulaşmaktadır. Sağlıklı yaşam ortamları yaratmak ve deneyimlere farklı platformlarda ağ oluşturarak paylaşmak için strateji geliştirmeye yönelik çok farklı çalışmalar yapılmaktadır. Sağlıklı şehirler en iyi uygulama yarışması da bu amaçlara yönelik olarak üretilen projeleri hayata geçirmeyi motive eden, hizmet yarışına ivme veren çok önemli etkinliklerden birisidir diye düşünüyorum. Yarışmanın amacı Sağlıklı Kentler Birliği üyelerini sağlıklı şehir, politika, plan ve proje üretmede ve uygulamada motive etmek amacıyla düzenlediği Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Ödülü 2012 kapsamında Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye olan belediyelerin yaptıkları başvuruları değerlendirmek ve ödüllendirmek görevini üstlendirmiştir. Biraz önce jüri üyelerimiz her alanda farklı kurumlardan, farklı disiplinlerden uzmanlarla birlikte geliştirilen böyle bir topluluk gayet verimli, gayet keyifli bir süreç getirmiş. Ve defalarca dönüp dönüp bakarak değerlendirme kriterlerine göre seçimlerini titizlikle yapmaya çalışmışlardır. Raportörlerimize de özverili çalışmalarından dolayı ben çok teşekkür ederim. Ve Sayın Nalân Fidan'a.

Yarışmanın kapsamında bildiğimiz gibi sosyal sorumluluk, sağlıklı şehir planlaması, sağlıklı yaşam ve sağlıklı çevre kategorilerini içeren dört bölüm vardı. Ve 19 belediyeden 57 proje. Bu çok çok iyi bir rakam. Çok sevindirici. Demek ki bu önem gittikçe verilen önem daha da artıyor. Değerlendirme kriterlerimiz ise çok yönlüydü, çok farklıydı. Ama olmazsa olmazlar. Ve her bir projeyi daha öne çeken, daha öncelikler kazanan değerlendirme projeleri bizim için çok önemliydi kriterleri. Ve bazılarını özellikle üstünde durarak altını çizerek şehrin beklentilerine cevap vermesi ki bu o kadar sık, o kadar sürekli bir değişim içinde ki artık yetişmek mümkün değil. Ama sağlık, sağlıklı kentler çok önemli bir üst kavram oldu artık. Vazgeçilmez ve kaçınılmaz. Sağlığın geliştirilmesine katkıda bulunması sağlıklı şehir ilke prensipleri doğrultusunda hazırlanması sosyal, ekonomik ve çevresel alanlardaki buradaki maddi manevi, sosyolojik, psikolojik ve fiziksel tüm kavramları birlikte harmanlayarak baktığımız bir pencere bu. Geniş bir çevreyle ilişkili olması ki kazanan tüm projelerde bunu gördük. Dikkat ettik. Yaratıcı olması, yüksek etki potansiyeline sahip olması, bu da çok önemli bir kriterdi, toplum katılımını desteklemesi, sürdürülebilir olması, bu da olmazsa olmaz bir kriterimizdi, katma değer yaratması ve tabii ki özgün olması. Bunları sizlere okumama gerek yok. Zaten bunların hepsinin sunumlarını izleyeceğiz ya da sergimizde bunu izleyeceğiz. Birbirinden güzel, birbirinden farklı düşünceler vardı. Şunu söyleyeyim öncelikle; yarışmaya katılmak demek yarışmayı kazanmak demektir. Ben tüm dört kategorideki belediyeleri, projeleri ve uygulamaları için gerçekten tebrik ediyorum. Çünkü özellikle bizim mimari projelerde yarışmaya katılırsınız. Müthiş bir bilgi ve deneyiminiz olur. Onun sonunda kazanırsınız, kazanmazsanız ama burada başka bir şey var. Hizmet veren bu kadar önemli, bu kadar değerli bir kurum proje üretiyor. Fikri hayata geçiriyor, uygulamaya geçiriyor ve bunu yarışmaya katılması sadece bir bölümü. Kazandı çünkü bu hizmeti verdi. Kent ve kentli, tüm bu projeleri bence kazandı. Ödül almak apayrı bir sevinç, apayrı bir şey. Ama benim şahsi

görüşüm yarışmayı hepsi kazanmıştır kentliyle, kentlisiyle. Sosyal sorumluluk kategorisinde tabi bir değerlendirme, ön plana çıkan kriterlere göre Çankaya Belediyesi'nin Çankaya Ahşap Çocuk Oyuncakları Atölyesi, Sosyal Sorumluluk kategorisinde En İyi Proje Ödülüne layık görülmüştür. Kendilerini tebrik ederiz. Karşıyaka Belediyesi'nin Tay Park adlı proje Jüri Özel Ödülü almıştır. Jürinin böyle bir hakkı ve gerçekten severek verdiği bir ödül de bu olmuştur. Ayrıca İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Özürlüler Yaz Kampı Projesi ve İzmit Belediyesi'nin Çocuk Hakları Masası ve Sağlıklı Bilgi Hareketi projelerinin de burada sunumlarını izleme şanslarının olması bizim için ve tüm izleyiciler için çok önem kazanmıştır. Kendilerini tebrik ederiz. Sağlıklı Şehir Planlaması kategorisinde de yine 17 birbirinden değerli proje vardı. Tabi bunların içinde bir seçim yapmamız gerektiği zaman Derince Belediyesi'nin "Derin Nefes Projesi En İyi Proje Ödülü"ne layık bulunmuştur. Antalya Belediyesi'nin Engelsiz ve Yaya Öncelikli Mücadeleler Projesi ve Karşıyaka Belediyesi'nin Bisiklet Kiralama sistemi KARBİS Projelerinin de sunumlarına karar verilmiştir. Kendilerini tebrik ederiz. Sağlıklı Yaşam kategorisinde de 10 adet projeyi inceleme şansımız vardı. Onların içinde yapılan değerlendirmede Gölcük Belediyesi'nin Gölcük'te Sağlığın Geliştirilmesine Yönelik Halk Sağlığı Projesi En İyi Proje Ödülüne layık görülmüştür. Tebrik ederiz. Sağlıklı Çevre kategorisinde de yedi belediyenin katılımıyla birbirinden özel, birbirinden önemli projeleri değerlendirip Kocaeli büyükşehir Belediyesi'nde Ekolojik Enerji Biyogaz projesi Sağlıklı Çevre kategorisinde ödüle layık görülmüştür. Yarışma değerlendirmenin genel sonuçlarına tekrar bakacak olursak beş ödülümüz var, sunumlarımız var. Ama ben tekrar ediyorum, tüm katılımlar kazanmıştır. Kent kazanmıştır, kentli kazanmıştır. Tüm belediyeleri tebrik ediyorum kendi adıma, jürim adına. Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

DR. AGİS TSOUROS

Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Kent Sağlığı Merkezi Başkanı

Merhaba sayın belediye başkanı, sevgili arkadaşlar Türkiye’de ve Yalova’da tekrar bulunmaktan çok mutluyum. Avrupa’nın sağlık konusunda yeni bir politikası ve stratejisi var; Sağlık 2020. Bugün sizinle Sağlık 2020 ve sağlıklı kentler hakkında konuşacağım.

Sizin dilinizin müziğini, tınısını seviyorum. Geri gelmek çok güzel. Bugün de birkaç şeyden bahsetmek istiyorum.

İki hafta önce Malta’da tarihi bir an yaşadık. Ondan bahsetmek istiyorum. Avrupa’nın yeni sağlık politikası Sağlık 2020, Malta’da 53 üye devlet tarafından verilen oylarla kabul edildi. Toplantıda Türkiye güçlü bir şekilde temsil edildi. Sağlık Bakanınız oradaydı ve ilk konuşmayı o yaptı. İlk defa şu an anlaşıldı sağlık, devletin tüm katmanlarının ortak bir sorunun olduğu ortaya çıktı. Belediye başkanları bakanlar kadar önemli ve bölgesel liderler kadar önemli.

Siz buradasınız çünkü vatandaşlarınızın hayat kalitesini önemsiyorsunuz. İnsanların yaşamakta olduğu fiziksel veya sonradan yapılmış ortamları önemsiyorsunuz. Şehirlerinizin iyi bir ticari alan olmasını istiyorsunuz. Şehirlerinizin tarihi mirasıyla birlikte geleceğe yönelik bir vizyonla birlikte güçlü şehirler olmasını istiyorsunuz.

Dışarıda birçok bisiklet gördüm. Bir bisikletten daha ileride bir şehrin sağlığını temsil edebilecek başka bir şey düşünmüyorum. Çünkü bisiklet yeşil enerji demek. Ulaşım trafik sorunlarının düşürülmesi demek. Çevre kirliliğinin düşürülmesi anlamına geliyor. Ve insanların sağlığının düşürüldüğünü gösteriyor.

Avrupa’daki şu andaki salgının ne olduğunu biliyor musunuz? Çok şişmanladık. Çocuklarımız çok şişmanladı. Yetişkinler çok fazla şişmanladı. Ve egzersiz yapmıyorlar. Fakat egzersizi aslında bir jimnastik salonunda yapamazsınız. Aktif bir yaşam için şehrin iyi olması önemli.

Sağlıklı bir şehir şu demek; her yaşta insanlar için çok fazla fiziksel bir aktivite imkanının bulunduğu şehir demek. Sizler aslında halk sağlığı liderlerisiniz bir anlamda. Sizlere güzel sözler de söylemem lazım, sizlerin gücü, etkinliği Avrupa’da belki en iyilerinden birisi. Ve insanlar bunun çok farkında. Her yıl konferanslara daha güçlü bir katılımla, daha fazla kendinizi göstererek geliyorsunuz.

Sağlık 2020 hem sağlık hem de esenlikle ilgili bir konu. Ve insanların sağlık alanında karşı karşıya olduğu eşitsizlikleri azaltmakla ilgili bir konu. Ve güçlü sağlık sistemlerinin oluşturulması ve insanların ihtiyaçlarına duyarlı olan sağlık sistemlerinin oluşturulmasıyla ilgili. Son 30-40 yılda sağlık aslında çok gelişti. Avrupa’nın her tarafında bu böyle. Türkiye’de inanılmaz büyük bir iyileşme var. Fakat sağlık hiçbir yerde eşit bir şekilde dağılmıyor. Fakirler ve zenginler arasında büyük farklar var. Nüfusun farklı sosyal grupları arasında farklar var.

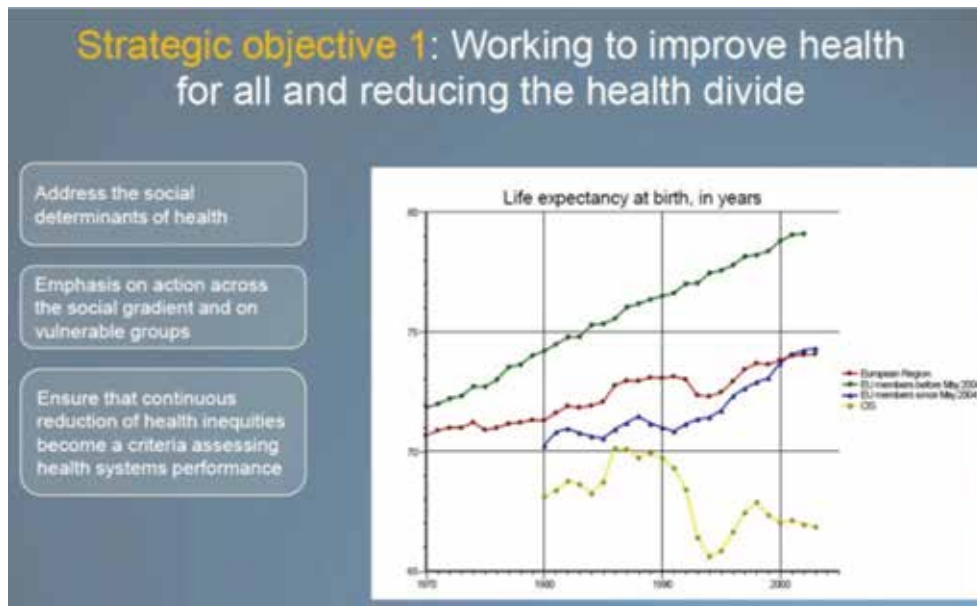
Avrupa'da zengin olanların dezavantajlı gruplardan 15-20 yıl daha fazla yaşadığını biliyor muydunuz? Sağlık 2020'nin temel sebeplerinden birisi bu eşitsizliklerle ilgili. Sonra nüfus hareketleri var ülkeler arasında yapılan nüfus hareketleri, göç konusu var, yaşlanan nüfus konusu var. Tabi ki finans konusu var. Türkiye'nin iyi durumda olduğunu, bu krizden çok fazla etkilenmediğini biliyorum. Ama Avrupa'da etkilenen ülkeler var.

Aynı zamanda iklim değişikliği ve daha geniş kapsamlı konular var şehirlerimizin sağlığını etkileyebilecek. Sağlık 2020 çok pratikte uygulanabilir bir konu.

Günümüzde halk sağlığı sorunlarıyla ilgili yapılabilecekler konusunda gerçekten pratikte uygulanabilir yöntemler sunuyor. Fakat aynı zamanda geleceğe de bakıyor, 10 yıl geleceğe. Büyük değişimlere hazırlıklı olmanız lazım. Sağlık 2020 içerisindeki en önemli mesajlardan biri buydu. Ve göreceksiniz sadece başbakanlara değil, aynı zamanda başkanlara, belediye başkanlarına ve parlamenterlere yönelik bir mesaj. Ve şu çok önemli, hepimizin sağlığı geliştirmek üzere yapabileceği çok önemli çok büyük katkı imkânları mevcut.

Ekonomi alanında kalkınma sağlık olmadan mümkün olmaz. Birçok şehriniz termal şehir. Sağlık aynı zamanda ticari olarak da iyidir. Sağlık turizmi de çok iyi bir fikir. Sağlık, hem turizm için hem ekonomi için iyi. Bu ileriye dönük bir düşünce sistemi.

Burada eşitsizlikleri görüyorsunuz. Burada 1970lerde farklar çok azdı. Şu anda Avrupa'daki ülkelerde ekonomiye bağlı olarak farkın ne kadar arttığını görebiliyorsunuz. Sağlık 2020'deki bir başka konu da tamamen yönetimle ilgili. Size bazı önerilerde bulunmak istiyorum. Türkiye şu anda Sağlık 2020 Politikası'nı ulusal seviyede kabul etmiş bir ülke. Bence bu yerel seviyede yapmak istediğiniz işler için hem çok güçlü hem de elinizi güçlendiren ve destekleyen bir durum.

Ulusal seviye ile yerel seviye arasında bu şekilde bir işbirliğine ihtiyacınız var çünkü bu konuda herkes aynı sorumluluğa sahip değil. Yönetimin tümünü düşündüğünüz zaman yönetimin başı, sağlığa önem veriyor, en tepede bu. İş sektörü, ticaret sektörünün sosyal açıdan sorumlu olmasını istiyoruz. Ve vatandaşların da kendi hayatlarını etkileyen konularda işin içerisine katılmalarını istiyoruz. Aktif ve güçlü vatandaş kavramı artık bütün Avrupa'da sağlıklı şehirler için çok önemli bir hale geldi.

Sağlık 2020'de, burada görüyorsunuz 4 tane ana öncelik bulunuyor, politika önceliği. Önceliklerden bir tanesi, yaşam boyu ilk yıllardan yaşlanana kadar tüm yıllarda sağlığa yatırım yapmak. Bana sorsaydınız, şehrin sağlığı için yapılacak en önemli yatırım ne olur diye sorsaydınız, ne cevap verirdim biliyor musunuz? Çocukların sağlığına yatırım yapmanızı tavsiye ederdim öyle bir soru karşısında. Ama bu medikal sektör değil, sağlık sektörü eğitim sektörü, benzer birçok sektörlerde yatırım yapmanızı isterdim. Çünkü küçük yaşlarda sağlık gelecekte sağlık anlamına geliyor.

Bazıları şu soruyu soruyor, niçin Sağlıklı Kentler Birliği'ne üye olmalıyız? Niçin bu kadar önemli? Çünkü üzerinde çalıştığınız konular, şu anda bütün dünyada bulabileceğiniz en ileri seviyede en modern konular. Ama bunları başarmak için politik taahhüte ihtiyacınız var ve bunun kabul edilmesi gerekiyor. İl Sağlık Departmanı'nın başkanı bunu yapabilir mi? Tüm bu işleri başarabilir mi? Tabii ki başaramaz.

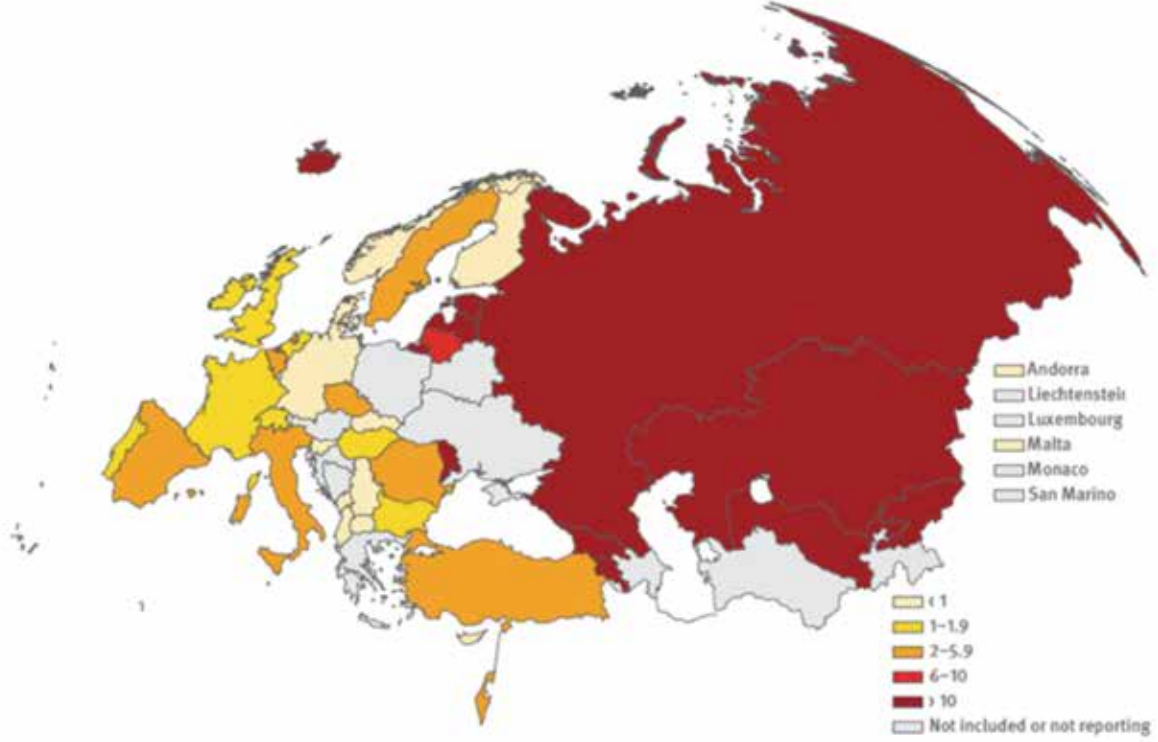
Belediye başkanının da sağlığın önemli olduğunu biliyor olması ve onun için üstlendiği rollerin farkında olması ve bunu desteklemesi gerektiğini bilmesi gerekir. Peki şehir plancıları sağlık üzerine nasıl çalışabilir? Biliyor musunuz şehir plancıları bazı durumlarda sağlık hizmetlerindeki kadar çok daha önemli bir role sahip oluyor sağlığın iyileştirilmesi konusunda.

Fakat bir vizyona ihtiyacınız var ve vizyona siz sahipsiniz. Şehrinizin liderleri olan sizler, bu vizyona sahipsiniz.

Avrupa'da obezitenin yanı sıra aynı zamanda kanser, kalp hastalıkları, şeker vesaire gibi hastalıklar da büyük bir problem oluşturuyor. Ve bunlara da yaşam tarzı hastalıkları deniyor. Peki insanlara sadece neyin iyi neyin kötü olduğunu söylemek yetiyor mu? Yetmiyor. Bir restorana gidip sağlıklı bir yemek bulamadığınızda, bu çok kötü bir durum. Okuldaki çocuklar niçin şişmanlıyor bunu biliyor musunuz? Çünkü kantinler var. Kantinlerde bütün gün yenmemesi gereken şeylere erişiyor çocuklar. O yüzden sadece benim için neyin iyi olduğunu bilmek yetmiyor. Aynı zamanda öyle bir şehir olmalı ki benim için iyi olanlara erişebiliyor olmam gerekiyor. Halk Sağlığı Kongresi'nde ydım, Bursa'da konuşuyordum. Onlara bir örnek verdim. Destekleyici çevreler ne demek, bunu anlatmaya çalıştım. Kopenhag'da yaşadığım yerde, Çalışanların %40'ı işlerine bisikletle gidiyorlar. Kopenhag'da bisiklete binmek çok kolay. Ve güvenli. Yani bisiklete binmemek için mantıksız bir durum olması gerekiyor. Fakat Kopenhag'da işte böyle. Sağlıklı seçim aynı zamanda kolay bir seçim.

Benim hayatımın ilk yılları Atina'da geçti. Biliyorsunuz Yunanistan'dan geliyorum. Yani orada sağlıklı seçim bir yandan da tehlikeli seçim. Atina'da bisiklete binmek isterseniz, belki de ölebilirsiniz. Yani destekleyici çevreler, vatandaşın işini kolaylaştırmak anlamına geliyor. Ve fiziksel olarak aktif olabilecekleri yerler anlamına geliyor.

Percentage of notified TB cases with primary multidrug resistance, Europe, 2008

Kronik hastalıkların ekonomimize açtığı zarar, milyarlar seviyesinde, inanılmaz boyutlarda. Üç yıl önce Başbakanınızla bir toplantıdaydım. Toplantı tütün kullanımı, sigara içmeyle ilgiliydi. Başbakanınız orada duyduğum en güçlü konuşmalardan birisini yaptı. Sigaranın maliyeti konusundaydı. Bu çok doğru. Artık Türkiye dünyadaki lider ülkelerden birisi tütünü kontrol altına alan ve bu konuya liderlik eden ülkelerden birisi. Fakat bunu yapmak için politik isteğe ihtiyaç var. Sadece bazı şeyleri farklı yaparak değişimler mümkün.

Bulaşıcı olmayan hastalıklarla ilgileniyorsanız, onlar konusunda bir şey yapmak istiyorsanız, hem ulusal seviyede hem de yerel seviyede bazı şeyler yapmanız lazım. Son bir yorum yapacağım.

Sağlık 2020 aynı zamanda güçlü, dayanıklı toplumların oluşturulmasıyla ilgili. Bazı ülkelerde, diğer ülkelere kıyaslanınca krizlere, risklere, kötü durumlara karşı büyük bir direnç oluşuyor. İyi bir şekilde karşı koyuluyor. Peki, bunun sebebi ne olabilir? Çünkü birbirlerine daha çok bağlılar. Daha çok bütünüyleyiciler, birbirlerini destekleyiciler.

Sağlıklı şehirler projesinde yer alan şehirlerin yaptıkları sayesinde bu Sağlık 2020'ye verilen katkılar hakkında belki bir saat konuşabilirim. Bu sizin başarınız aslında bir yandan da.

Avrupa'da halk sağlığında yeni bir sayfa açıyoruz ve ben de umuyorum, siz de şimdiye kadar vermiş olduğunuz gibi aynı şekilde katkı vermeye ve bunu desteklemeye devam edeceksiniz. Teşekkürler.

BİLDİRİLER

* Bu kitapta yer alan bildiriler konferansta alınan video kayıtlarının yazıya aktarılmasıyla oluşturulmuştur.

**I.OTURUM: SAĞLIKLI KENT OLUŞTURMADA
SOSYAL SORUMLULUKLAR**

I. OTURUM

SAĞLIĞIN SOSYAL BELİRLEYİCİLERİ

OTURUM BAŞKANI

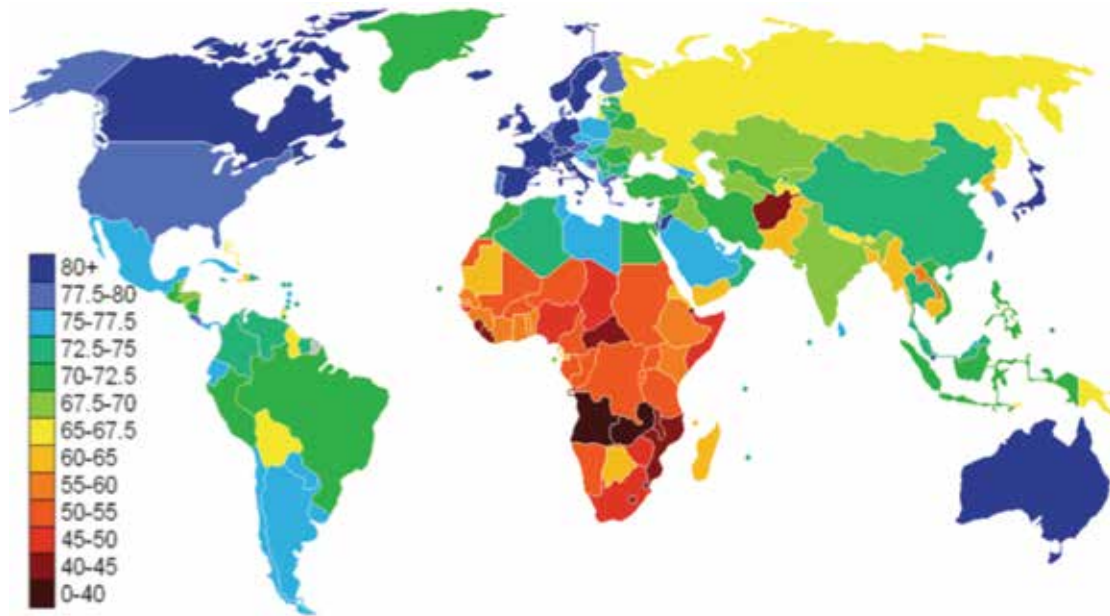
Yrd. Doç. Dr. Alpaslan TÜRKKAN

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

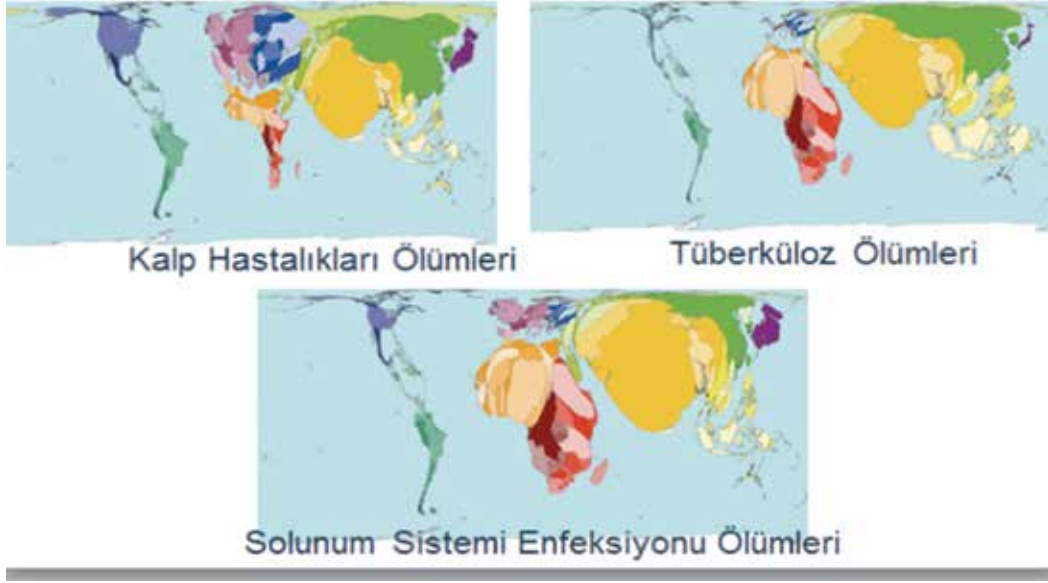
Ben size dünyadan bahsedeceğim. Dünyada iki farklı yerdeki ülkeden, birisi Afrika'da Sierra Leone diğeri Japonya. Japonya'da Kumamoto denen bir kent. Japonya biliyorsunuz fazla sayıda nüfusu olan, 127 milyon civarında ve çok gelişmiş bir ülke. Kişisel geliri çok fazla. Diğer ülke Sierra Leona, orada Freetown var. Geri kalmış bir ülke. Geliri çok düşük. Beş milyon civarında insan yaşıyor: Eli silahlı çocuk görüyorsunuz. İç savaşlar çok fazla. Geri kalmış ülke ama doğal kaynakları da çok fazla, özellikle elmas madenleri. Kumamoto'da bir kız çocuğu dünyaya geliyor, aynı gün Freetwon'da ikisi de tıp fakültesi. Başka bir kız çocuğu dünyaya geliyor. Yaşamları boyunca birbirlerini tanımıyorlar. Japonya'da doğan adı Ayiko. Ayiko doğar doğmaz küvöze alınıyor ve bakıma başlanıyor. Freetwon'da doğan adı Mariam. Doğduktan kısa bir süre sonra evine gönderiliyor, ailesi. Ayiko düzenli aşılarını oluyor. İki genç kız büyümeye başlıyorlar değişik kültürel yapıda ve sosyo-ekonomik yapıda. Aiko 17 yaşına geliyor, üniversiteye giriyor. Mariam'ın çocuğu var. Ayiko arkada parmağıyla tabelayı gösteren. Ayiko hemşire oluyor, hastalarla uğraşiyor. Mariam tekrar doğuruyor. Kısa bir süre sonra Mariam'ın eşi 42 yaşındayken hayata veda ediyor. 1 sene sonra da Mariam meme kanseri nedeniyle ölüyor. Bu sürede Ayiko sağlık kontrollerine devam ediyor. Düzenli olarak 40 yaşından sonra meme taramasından geçiyor. Ayiko ve torunu. Ayiko 80 yaşında bugün, yaklaşık olarak 5 yıl daha yaşamasını bekliyoruz. Mariam'ı da yaşatmak mümkündü.

DÜNYADA DOĞUMDA YAŞAM BEKLENTİSİ (2011)

Gerçekten Agis de gösterdi, dünyada yaşam süreleri çok farklı, yaşam beklentileri çok farklı. Koyu bordo olarak görüyorsunuz, o ülkelerde 40 yıl. Amerika'da Kanada'da mavi 80 ve üzeri. Japonya'da öyle, Avustralya'da öyle. Farklı sürelerde yaşıyoruz, farklı nedenlerle ölüyoruz.

Ölüm Nedenleri Farklı

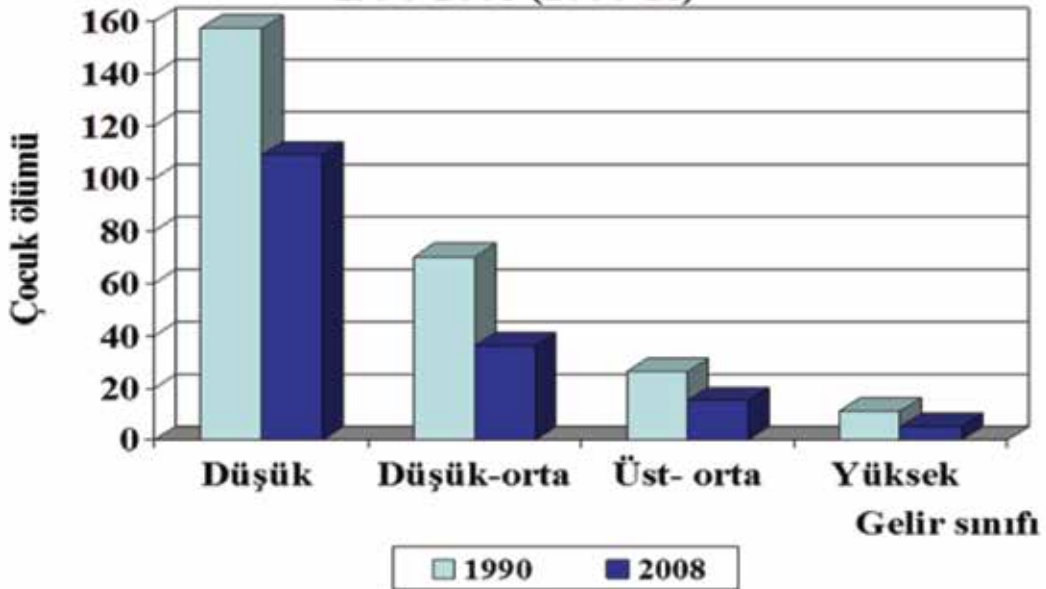
Bu kalp hastalıkları ile ilgili bir harita. Dünyadaki kalp hastalıkları nedeniyle ölümlü ülkelere dağıtsaydık ve harita o şekilde oluşsaydı böyle bir şey görecektik. Afrika yok. Kalp hastası olamayacak yaşlarda ölüyorlar. Tüberküloz ölümlerine baktığımızda Amerika kayboluyor, Amerika kıtası kayboluyor, Avrupa kayboluyor ama Afrika ve Hindistan'da büyüme var. Solunum sistemi için de aynı şey geçerli.

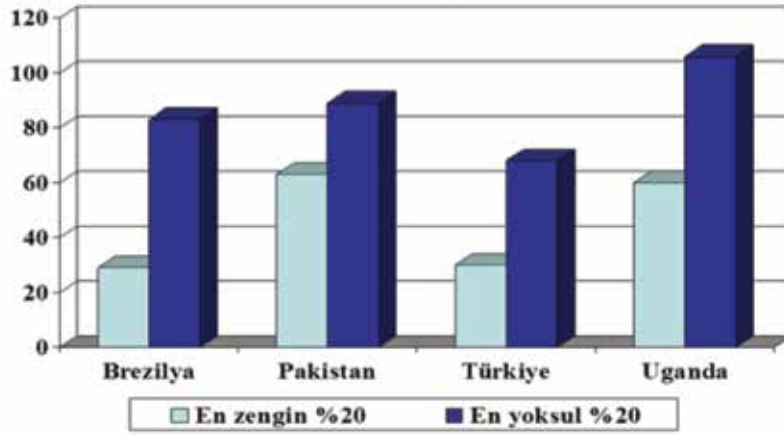
Gayrisafi yurtiçi hâsıllarına göre haritayı düzenlesek bu kez Afrika kayboluyor, Amerika büyüyor, Avrupa çok büyüyor. Tam tersi kolera olgularında. Gayri safi hâsıllarında kaybolan Afrika kolera olgularında çok büyür hale geliyor. Diğer dünya ülkelerinde daha az.

Geoffrey Rose 1992 yılında çok değerli bir kitabı var. Kitabın adı "Koruyucu Hekimlik Stratejisi" Burada diyor ki hastalıkların temel belirleyicileri ekonomik ve sosyal olmalıdır. Bildiğimiz bir tanımlama var. Sosyologlar daha iyi biliyorlar bunu. Rosetto etkisi. Amerika'da ve İtalya'da Rosetto diye bir kent var, bir yerleşim yeri var. İtalya'dakinde şu an 1300 kişi yaşarken Amerika'da 1665 kişi var. Aslında 1880 Büyük Göç sırasında İtalya'dan göç edenlerin Amerika'da kurdukları bir yerleşim birimi, Rosetto. Ve 1930'lu yıllarda çok ciddi boyutlarda dikkat çekti Amerika'daki Rosetto. Bizlerin dikkatini çekti, sağlıkçıların. Sağlık konusunda büyük fark vardı. Çünkü Rosetto'da yaşayanlar komşu yerleşim birimlerinde yaşayanlardan özellikle kalp hastalığı açısından çok daha az ölüyorlardı, %50 daha az ölüyorlardı. Araştırmacılar ilk önce şunu söylediler; "Sigara içmiyorlar, alkol içmiyorlar. O nedenle ölmüyorlar. Sonra şunu söylediler "Onlar Akdeniz'den geliyorlar. Akdeniz mutfağının etkisidir kalbi koruyor. Yapıldı araştırmalar, sonuçlar öyle göstermedi. Sigara da içiyorlar, alkol de tüketiyorlar. Akdeniz mutfağının da bir etkisi bulunmadı. Araştırmalar derinleştirildi. Sosyologlar Rosetto'ya yerleştiler. İncelemeleri sürdürdüler ve şunu söylediler. Bu toplumda insanların zenginliği belli olmuyor. Pascal De adı verilen, adı o olan bir papazla görüşüldü. Papaz şunu söylemiş. Bizde para kazanma hırsına kapılan birisi dışlanır. Ve sosyologlar şunu bulmuşlar: Zengin ve yoksul kıyafetinden belli olmuyor, yediğinden içtiğinden belli olmuyor. Bu insanları ayırmak mümkün değil. Evleri de aynı. Devletten yardım talebi hiç yok Rosetto'da, çünkü zenginler fakirlere yardım ediyorlar. Bir sosyal güvence ihtiyacı yok, bir paylaşım var. Ama 1960'lı yılların sonunda şehrin içine Cadillaclar girmeye başlamış, eşitsizlikler oluşmuş. Günümüzde eşit şekilde ölüyorlar yani ölüm hızları aynı. Buna biz "Rosetto etkisi" diyoruz sosyal bir paylaşım ve güvenlik oluştuğu için. 85 yılında doktor değil bu, toplumlar hastalıklarını kısmen kendileri yönetir dedi bir sosyolog. Evet, Agis de değindi gerçekten geliri düşük olan ülkelerde, geliri düşük olan toplumlarda ölüm daha fazla. Beş yaş altı ölümler daha fazla.

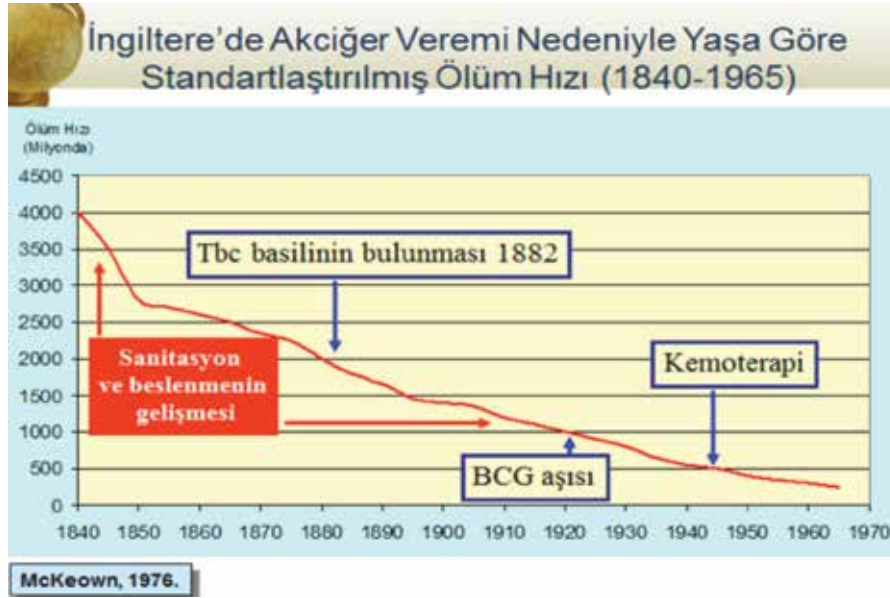
**Gelirlerine Göre Ülkelerde 5 yaş altı çocuk ölümleri
1990-2008 (1000'de)**

En zengin ve yoksullarda bebek ölümleri (1000 canlı doğumda)

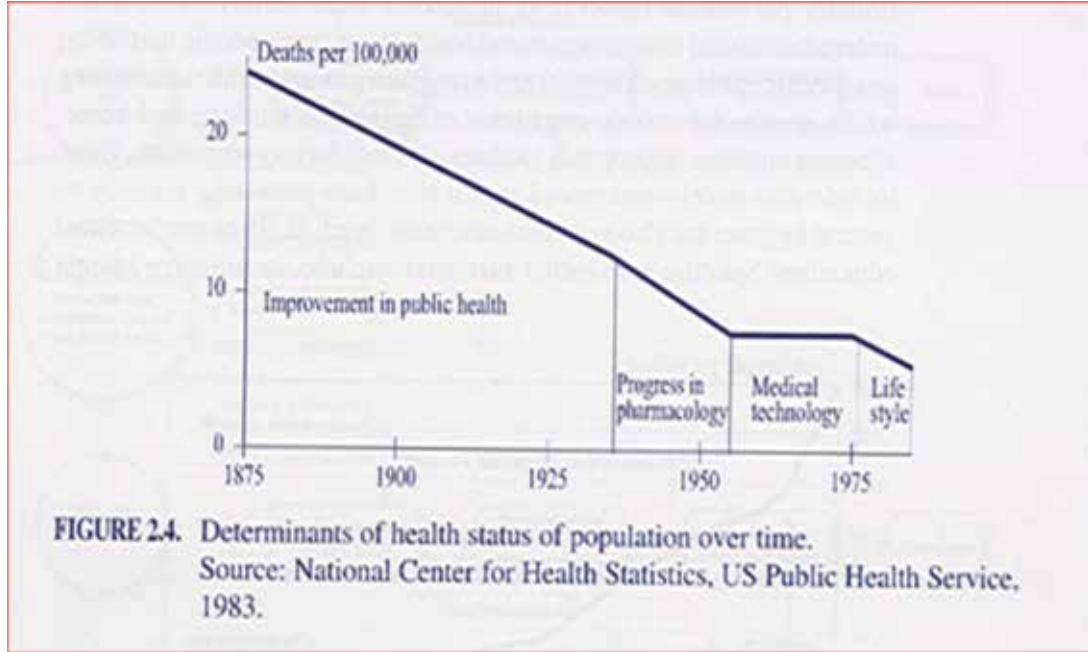

Bu grafikte dikkatinizi iki noktaya çekmek istiyorum. Birincisi; yıllar geçtikçe aslında göstergelerin düzeldiği. Yıllar geçtikçe düzeliyor bakın, azalıyor. Burada da azalıyor. Dünyanın sağlık göstergeleri düzeliyor. Sürekli iyiye gidiyoruz. İkinci dikkatinizi çekmek istediğim nokta, burada çok net görünmüyor aslında. Düşük gelirli ülkelerdeki şu azalma yüksek gelirli ülkelerdeki şu azalmadan çok daha az. Ciddi bir eşitsizlik başta var. O gittikçe derinleşiyor. Burada kent yöneticilerine büyük iş düşüyor Agis'in de belirttiği gibi. Benzer tablo ülkeler içinde de var. Ülkeler içinde de her yerde var ve derinleşiyor. Zengin çocukları daha az ölüyor. Zengin bebekleri daha az ölüyor.

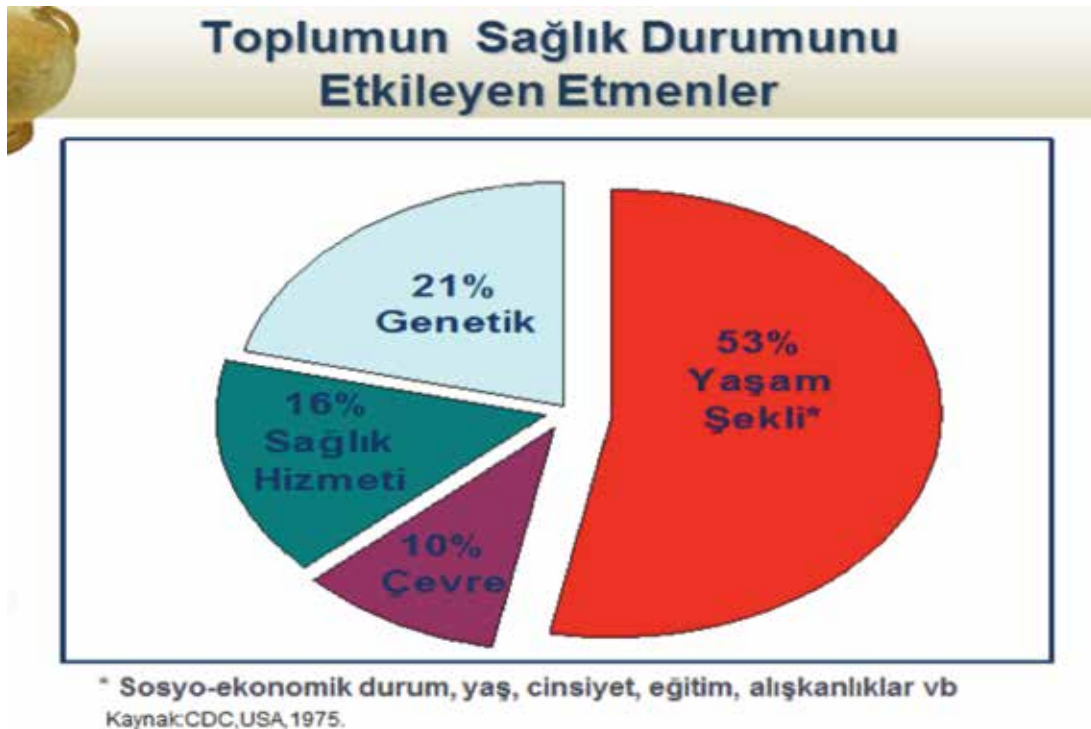

Çok seviyorum ben bunu, çok eski bir çalışma, 1976. İngiltere'de akciğer tüberkülozu, verem nedeniyle ölenlerin düzenli yapılmış bir çalışma. 1840 ile 1965 arasında yapılmış. Şimdi bakıyoruz, sürekli bir azalma var. Tüberküloz nedeniyle bir azalma var. Ama ciddi ciddi düşmeler var. Bakın şurada bir kırılma noktası var, bir azalma var. Bu ciddi azalmalar niye denk geliyor? Buna bakalım. Bakın Koch tüberküloz basilini burada tanıttı 1882'de. Ama öncesinde tüberkülozda ölümler azalmıştı. İlaçla tedavi, burada bulduk. Ama zaten azalıyordu. Aşığı biz burada bulduk, ama zaten azalıyordu. Bu

araştırmayı yapanlar şöyle demişler: “Bu azalma sanitasyon ve beslenmenin gelişmesi, yaşam koşullarının düzelmesi nedeniyle oldu. Bu nedenle insanlar daha az öldüler”. Aşı tüberküloz basilin bulunması, kemoterapiden daha önce başarılıydı. Bu tabi yerel yönetimlerin başarısı.

Yine başka bir çalışma, 1983. Burada da ölümleri görüyoruz. Burada bir azalma var. Araştırmacılar bu azalmayı halk sağlığındaki, halk sağlığı uygulamalarındaki başarıya bağlıyor. Bakın tıbbi teknolojinin gelişmesi. Etkisi yok gibi neredeyse. Buradaki azalmada ilaçlardaki gelişme. Ama zaten sağlık koşullarını, yaşam koşullarını düzelttiğinizde o azalma devam ediyor.

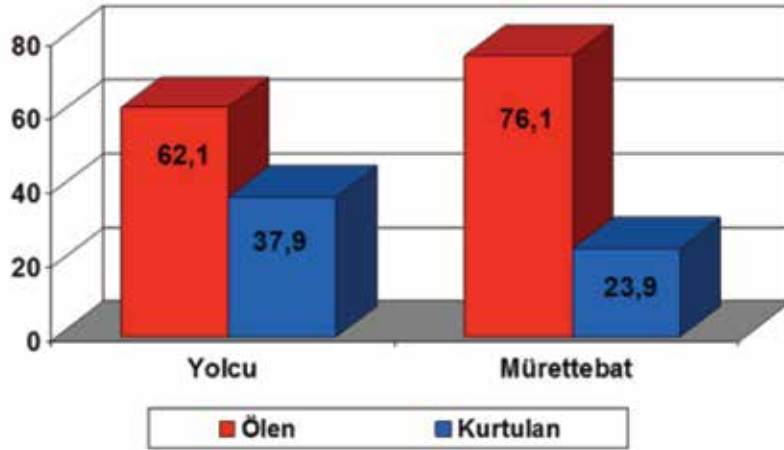
Başka bir araştırma, CD'sini yaptırdım. 1975 yılında toplumların sağlığını etkileyen etmenler bunlar. Yaşam şekli %53. Bakın mükemmel, harika bir sağlık hizmeti sunduğunuzda toplumun sağlığını %16 düzeltebilirsiniz. Toplumun sağlığını etkileyen yaşam şeklini düzeltmektir. Genetik yapıyı henüz elleyemiyoruz ve çevreyi düzeltmek. Düşünün; ikisi %63 yapıyor. Yerel yönetimlerin buraya değinmesi gerek. Yıllar geçti, biz ne anladık? Çok şey fark ettik. Halk sağlıkçıları olarak ve sağlıkçılar olarak. Sağlık yalnız tıbbi bakımla olabilecek bir şey değil. Sosyal ve politik koşullar sağlığı çok etkiliyor. Ve buna eğilmek lazım. Bunu üzerinde durmak gerekiyor.

Klasik bir yarım çember vardır, ondan bahsetmeyeyim. Sağlığı etkileyen belirleyiciler bunlar. Bir çoğuna en baştaki yaş ve cinsiyet dışında büyük bir çoğunluğuna müdahale edebilirsiniz ve insanları daha sağlıklı yapabilirsiniz. Bütün çalışmaların vardığım nokta; bir toplumu yükseltmek istiyorsanız kadına önem verin, kadını eğitin. Kadını eğiterseniz eğer, toplum daha gelişmiş oluyor.

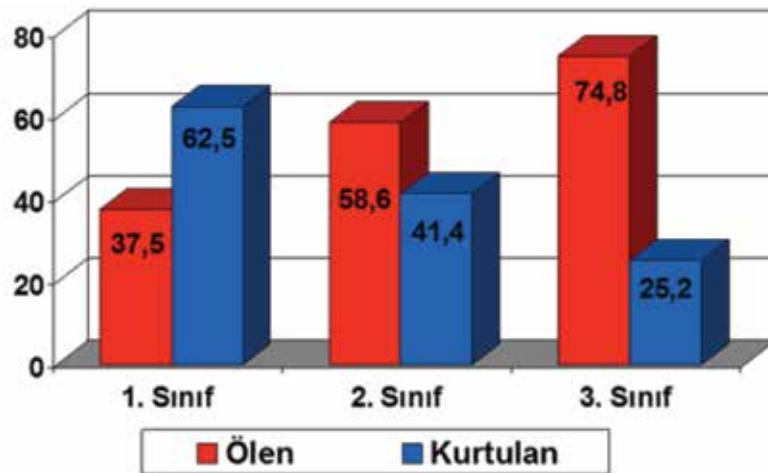
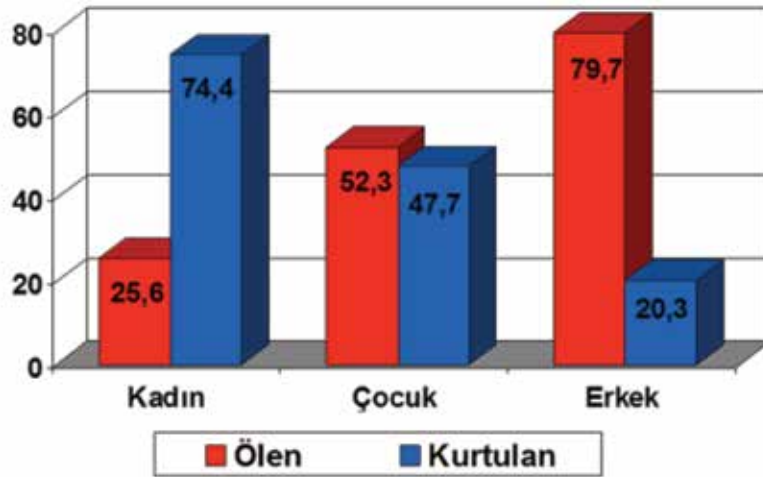

Bu fotoğrafı çok seviyorum ben. Hayat da böyle. Kesinlikle erken çocukluk. Agis söyledi, erken çocukluk çok önemli. Çocuklar özellikle erkek çocuklar babalarını izliyorlar. Çocuk doğduğu dönemde babası eğer sosyal sınıf olarak, gelir olarak düşük seviyedeyseniz çocuk ileride işsiz kalıyor. Bu bilimsel olarak bir kanıt. Çocuğun boyu, yedi yaşındaki boyu 23 yaşındaki işsizliğiyle alakalı. Trafik tablosu vardı, çıkarttım. Bu nedenle erken çocukluk çok önemli. Agis çok haklı. Hani 10 yaş dönemine yatırım yapmak çok çok önemli. Katılıyorum ona.

Bunu biliyoruz, Titanik'i bilmeyenimiz yok. İnanılmaz. Filmleri var, şarkıları var. Sevgilerini o şarkıyla anlatıyor insanlar. Aslında Titanik hepimize çok ciddi mesajlar sundu ve gitti. 300 metre boyunda, 46.000 ton, dört tane bacası var. 11 katlı bir gemi. 3 saatte battı. "Batmaz." diyorlardı battı. 1316 yolcusu vardı, 885 mürettebatı vardı. Ne mesaj bıraktı? Kimler öldü? Bunu çok iyi biliyoruz biz. Nereden biliyoruz? Ölüm kayıtlarından baktık. Bir de bizi çok elimizi rahatlattı. Şöyle, bir toplumu sınıflara ayırmak çok kolay değil. Bir de insan grubunun sosyo-ekonomik yapısını saptamak çok zor.

Ama burada hazır elimizde veri. Neden? Çünkü bu geminin içinde üç tane sınıf var. Birisi çok pahalı olan birinci sınıf, daha az pahalı olan ikinci sınıf ve çok ucuz üçüncü sınıf. Ama şunu da belirtiyim; üçüncü sınıf, o zaman bu gemide üçüncü sınıflara güverte diyorlarmış. O güvertenin koşulları bile diğer yolcu gemilerinden çok daha iyi. Bu üç sınıfın ayrımını kendileri yapmışlar bilet parasını ödeyerek. Biz de biliyoruz. Yolcular mürettebattan daha az ölmüş. Ölenlerin çoğu mürettebat. Mürettebatın büyük kısmı ölmüş.

Kadınlar ve çocuklara baktığımızda kadınlar daha az ölmüşler. En çok ölenler erkekler. Zenginlere baktığımızda, üst sınıflar demiştim. Bakın üçüncü sınıftakiler daha az ölmüşler. Daha çok kurtulmuşlar. Çocuk burada yüksek görünüyor birinci sınıfta. Birinci sınıfta çocuk sayısı çok az. Ne diyor bize? Toplumsal açıdan baktığımızda kadın ve çocuk olmak şanslı. Sınıfsal açıdan baktığımızdaysa da alt sınıftaysanız sağlık şansınız çok iyi değil, kötü. Böyle bir kitap var; deniyor. Burada sosyo-ekonomik durumun sağlığı etkilediği, işsizliğin sağlığı etkilediği konusunda sosyal etmenler tanımlanıyor. Çok güzel bir kitaptır. Dezavantajlı gruplar ya da altta kalanlar. Bunlar kim? yaşlı olabilir. Nereden baktığınıza bağlı. Yaşlı olabilir. Projeleri biliyorum, engelli olabilir. Kadın olabilir. Ağır koşullarda çalışan insan olabilir. Yani grubun dezavantajlıları hep sorun yaşıyorlar. Yaşam şansları düşük, daha çok hasta oluyorlar. Hastalıkları daha ağır geçiyor, sağlık hizmetine ulaşamıyorlar. Daha çok acı çekiyorlar. Hem tedavi olamıyorlar, başarısız tedavi oluyorlar. Kısaca, sosyal-ekonomik, çevresel, bireysel etmenler sağlığı etkiliyor. Yaşam koşulları halk sağlığı uygulamaları sağlığı geliştiriyor. Sosyo-ekonomik durum etkiliyor. Sosyo-ekonomik durumun birikici etkisi var. Ve sağlık eşitsizlikleri derinleşebiliyor sosyo-ekonomik koşullar nedeniyle.

Adil toplum ve sağlıklı yaşam için 6 hedef

1. Her çocuğa hayata en iyi biçimde başlama olanağı verilmesi
2. Tüm çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yeteneklerini geliştirmeleri için fırsat tanınması ve kendi hayatları üzerinde kontrol olanağı verilmesi
3. Herkes için adil istihdam ve iyi iş olanağının sunulması
4. Herkese sağlıklı yaşam standardı sağlanması
5. Sağlıklı ve sürdürülebilir alan ve toplumlar yaratılması ve geliştirilmesi
6. Koruyucu sağlık hizmetlerinin etkisinin ve öneminin artırılması

WHO Commission on the Social Determinants of Health

Bu Dünya Sağlık Örgütü sosyal belirleyicileri Sağlığın Sosyal Belirleyici Komisyonu'nun önerisi, altı tane hedef veriyor. Diyor ki her çocuğa hayata en iyi biçimde başlama olanağı sağlanmalı. Tüm çocuklar, gençler, yetişkinler yeteneklerini geliştirme konusunda eşit fırsatlara sahip olmalı ve bunları kontrol edebilmeli. Herkes için adil istihdam ve iyi iş olanakları sunulmalı. Herkese sağlıklı yaşam standardı sağlanmalı. Sağlıklı ve sürdürülebilir alan ve toplumlar yaratılmalı ve geliştirmeli. Koruyucu sağlık hizmetlerinin etkisi artırılmalı, önemsenmeli diyor bu önerilerle.

I. OTURUM- I.BİLDİRİ ÇANKAYA AHŞAP ÇOCUK OYUNCAKLARI PROJESİ (ÇAÇOY)

Eser ATAĞ

Çankaya Belediyesi Başkan Yardımcısı

Merhabalar efendim. Sevgili belediye başkanlarım, değerli misafirler, sevgili basın mensupları hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Ben bir beş dakikalık genel bir giriş yapacağım. Ardından Serdar Bey'e sözü bırakacağım. Ben Çankaya Belediyesi olarak engellilik alanımızdaki yaklaşımımıza kısaca değinmek istiyorum. Onun öncesinde 2012 Sağlıklı Kentler Birliği'nin sosyal sorumluluk alanında Çankaya Belediyesi'ni ödülle layık gören sayın jüri üyelerine teşekkür etmek istiyorum. Aslında katılan tüm belediyelerin projeleri ödülle layık. Bizimki sadece biraz daha farklı belki. Ondan dolayı diğer tüm projeler de en az bizimki kadar iyi diye düşünüyorum.

Engellilik politikasında iki tane yaklaşım var aslında. Birincisi, bireyci yaklaşım adı verilen bir yaklaşım. Bu daha çok özür lülüğü, engelliği, bir diğer ifadeyle kişinin kusuru olarak gören bir bozukluk, yetersizlik olarak gören bir yaklaşım. Burada da ağırlıklı olarak tıbbi tedavi yöntemlerinin geçerli olduğunu varsayan, sadece bunu bireyle ilişkilendiren bir yaklaşım söz konusu. Burada özür lülük sadece bireyin kendisiyle ilgili bir durumdur. O yüzden bireyin o sorununu tedavi edersek düzelir yaklaşımı vardır. Dolayısıyla toplumun rolünü çok sorgulamaz. Fakat ikinci yaklaşım şudur: Özellikle 1970lerden 80'lerden sonra ortaya çıkan "sosyal yaklaşım" adı verilen yaklaşım, sosyal model. Burada özür lülük olgusunu kişinin kendisinden çıkarıp topluma mal eder. O da şudur; özür lülük ancak verilmeyen sosyal olanaklar, ekonomik olanaklar, eğitim olanakları, istihdam olanakları bunların düzeltilmesiyle yani toplumun kendisini özür lülere adapte etmesiyle bunun uygun olacağını, bunun doğru yaklaşım olacağını ve bunun bir sosyal hak temelinde ele alınması gerektiğini ifade eder. İşte biz belediye olarak bu sosyal modeli benimsiyoruz. Verdiğimiz tüm hizmetlerde bir yerel yönetim olarak sosyal model yaklaşımı içinde bunu bir toplumsal hak, bir insan hakkı olarak görüyoruz ve projelerimize bunu esas alıyoruz. ÇAÇOY'la ilgili, kısa adı ÇAÇOY olan projemizle ilgili çok kısa bir giriş yaparak sözü devredeceğim arkadaşşıma. Çankaya Ahşap Çocuk Oyuncakları Atölyesi'nin kısaltılmışı ÇAÇOY. Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğümüz, Belde A.Ş belediye şirketimiz ve İŞKUR'un ortaklığıyla yürütülen bir proje. Bu proje bazı ilkleri içinde barındırıyor. Bir defa böyle bir projeye başladığımızda herhangi bir müfredat yoktu. Nasıl olacağını bilmiyorduk. Bunun için özel bir müfredat hazırlandı. Ve artık Türkiye'nin, Milli Eğitim'in elinde "ahşap çocuk oyuncak imalatçısı modülü" adında bir modül ortaya çıkarılmış oldu. Bu önemli bir kazanım. Türkiye genelini bilmiyorum ama Ankara'da korumalı bir işyerinin nasıl olabileceği, bununla ilgili bir örneğin nasıl olabileceğine dair de önemli bir mekansal örnek sundu bu proje. Hem bize hem de bundan yararlanmak isteyenlere. Binamızı engelsiz hale getirme şansı bulduk sosyal projeler merkezini. İşte engelsiz servislerimiz oldu bu proje sayesinde. Bize çok katkısı oldu açıkçası. Bu projede emeği geçen tüm arkadaşlarımızı ben burada kutlamak istiyorum. Şu anda orada üretilen oyuncaklar bir satış şeyi olarak kullanılmıyor. Şu anda kursun bir parçası olarak üretiliyor ama bundan sonraki hedefimiz bunu seri üretim haline getirerek orada o oyuncak atölyesinde çalışan arkadaşlarımızın da para kazanır hale gelmesini sağlamak ve bunu sürdürülebilirliğini uzun yıllar devam ettirmek. Ben böyle bir giriş yaparak konuşmamı tamamlamış olayım. Serdar Bey'e veriyorum. Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

Serdar KARADUMAN

Çankaya Belde A.Ş Genel Müdürü

Şimdi ben de Eser Bey'den sonra projenin teknik ayrıntıları ve proje işleyişi hakkında bilgiler sunacağım size. Şimdi projemizin amacı herkes için sağlıklı, sağlık ve eşitlik ilkesi kapsamında engelli grupların toplumla bütünleşmesini sağlamak. Engelli bireyleri toplumun bir parçası olarak benimsetmek, birlikte yaşamın koşullarını oluşturmak, yaşam kalitesini yükseltmek, herkes için sağlıklı ve yaşanabilir bir kent ortamı oluşturmak. Aslında bu projenin amacıyla içinde bulunduğumuz Birliğin amacı büyük ölçüde çakışıyor. Biz bu amaçlarla çakıştığını düşündüğümüz için de bu yarışmaya bu projeyi sunmayı uygun bulmuştuk. Şimdi proje aslında çok ortaklı bir proje. Çok ortaklı olması aslında projede Birliğe farklılıkları, üretimi ve bizi bir şekilde sonuca götürecek etmenleri bir araya getirmemizi sağladı. Çünkü bu proje içerisindeki hiçbir kurum buradaki belirtilen proje süreçlerindeki olanakları ve imkanları tek başına kapsayamıyordu ama projenin içindeki ortaklığın bir araya getirdiği süreçler bizi proje içerisinde bir bütünlüğe ve projenin amaçlarını gerçekleştirmesi konusunda geniş bir olanağa kavuşturdu. Şimdi projemizin bu çerçevede ortaklarından tekrar hatırlatmak istiyorum. İsterseniz şöyle bir başa dönelim.

Projemizin sahibi Çankaya Belediyesi. Proje içerisinde Çankaya Belde A.Ş Çankaya Belediyesi'nin bir ortaklığı, bir iştiraki olarak projenin genel olarak üretim süreçlerini ve proje içerisindeki istihdamla ilgili konuları halletti. İŞKUR bu projenin önemli kapsamındaki, önemli kurumlardan birisiydi. Çünkü bu proje İŞKUR'un bir fonu aracılığıyla finanse edildi. Özellikle projeye katılan engellilerin sosyal güvenceleri ve onların bu kurs süresindeki ücretlendirilmeler İŞKUR'un fonundan çözüldü. Bu da özürsüz ve eski hükümlü çalıştırmayan iş yerlerine kesilen para cezalarını dağıtan komisyonun bütçesindeki fonlar, bu proje içerisinde değerlendirildi. İŞKUR'un şöyle bir katkısı oldu. Projeye devam eden kursiyerlere 20 lira günlük yevmiye verdi ve onları aynı zamanda sosyal güvencesine kavuşturdu projeye devam ettikleri süre içerisinde. Her engelli grubu altı ay proje sürecine dahil oldu. Ve altı ay boyunca da İŞKUR'un olanaklarından ve belediyenin olanaklarından faydalandı. Bu proje içerisinde Millî Eğitim Bakanlığı projenin müfredatının oluşmasına çok ciddi katkılarda bulundu. Ve bir ahşap oyuncak imalatçısı ders müfredatı oluşturduk. Projenin diğer bir katılımcısı Praunheimer Werkstätten

dediğimiz Frankfurt belediyesinin engellilerle ilgili bizim birlikte çalıştığımız projelerini gerçekleştiren kuruluşun katkılarıyla. Onlar hem oyuncak dizaynlarını bize ücretsiz sundular, patentlerini sundular. Hem de bu oyuncaklar, önümüzde gördüğümüz oyuncakların üretim standartlarını ve tasarımıyla ilgili ölçülerini onların endüstri standartlarını bizimle uygulamak üzere hem denetimini sağladılar hem bize bu konuda yol gösterici çalışmalarda bulundular. Şimdi projemiz 14 Mayıs 2011 tarihinde hizmete açılan Çankaya Belediyesi Sosyal Projeler Merkezi'nde gerçekleştirildi. Projenin hem üretiminin yapıldığı atölye, hem eğitiminin yapıldığı derslikler, hem de projeden ortaya çıkan ürünlerin sergilendiği ve satışının yapıldığı mekanlar bu sosyal projeler kapsamında örgütlendi. Bu proje ortakları içerisinde dediğim gibi İŞKUR, bahsettiğim katkıda bulundu. Bir de belediyenin burdaki Sosyal Projeler Merkezi'nin örgütlenmesi ve onun mekansal olanaklar yaratılmasının ötesinde bir de engellilerle ilgili servislerin sağlanması ve onların günlük kursa taşınmasıyla ilgili hizmetlerin sunulması da Çankaya Belediyesi imkanlarıyla sağlandı.

Milli Eğitim Bakanlığı da müfredatı onaylayarak İŞKUR'un bunu finanse etmesi için gerekli sürecin katılımcısı oldu. Burada aslında projeye katkısını ayrıca belirtmemiz gerekenler kuruluşlar arasında Frankfurt Belediyesi'nin Praunheimer Werkstätten dediğimiz kuruluşu. Bize dostça kucak açtılar ve hiçbir ticari kaygı ve benzeri bir şey gütmeyen, teknik işbirliği yaptılar. Ve bizim hem oyuncak tasarımlarımızın sağlanmasında, hem üretim standartlarımızın oluşturulmasında, hem de engellilerin de çalışabileceği korumalı bir atölyenin nasıl yapılabileceği konusunda yüz yıllık deneyimlerini bizimle paylaştılar. Ve bizim burada o standartlara uygun engellilerin de içinde bulunabileceği bir ahşap atölyesini nasıl çalıştırabileceğimiz konusunda bize yol gösterdiler.

Burada üretim süreci içerisinde bizim buradaki engellerimiz ve onların başında bulunan hocalarımız, ahşap ustalarımız zaman zaman onların bir takım uygulamalarını geçecek, öne taşıyacak ve onlara zaman zaman öneri sunabileceğimiz noktalarda bir heyecan ve katılım gösterdiler projeye.

Çankaya Kent Konseyi de proje süresince hep yanımızdaydı. Özellikle Çankaya'da bu projeyi katılımın sağlanması, kursiyerlerin haberdar edilmesi ve ihtiyacı olanların bu projeye aktarılması büyük ölçüde Çankaya Kent Konseyi'nin katkılarıyla yürütüldü. Bu projeye ilgili birkaç hazırlık aşamasından başlayarak birkaç aşamayı da sizin dikkatinize sunmak istiyorum. Öncelikle Almanya'da engelli yurttaşlarla ahşap oyuncak imalatı konusunda tecrübeli olan atölyenin teknik ve altyapı konularında bilgi paylaşımı yapıldı. Gidip onların yaptıkları işleri yerinde görmek fırsatımız oldu. Arkasından bu Sosyal Projeler Merkezi'nin mekansal örgütlenmesi gerçekleştirildi Çankaya Belediyesi tarafından. Derslik alanları ofis alanları bu çalışmalara uygun olarak düzenlendi.

Burası da, bizim ahşap oyuncakları ürettiğimiz atölye. Bu atölyenin gerekli makina ekipmanları ve donanımları sağlandı. Ve kurs boyunca kursiyerlerin kullanabileceği standartlara, onların korunak düzenlerinin kurulması için de bir çalışma yapıldı. Arkasından tabii engellilerle çalışmanın getirdiği bir takım teknik donatılar, sosyal donatılar tamamlandı. Onlara uygun hale getirildi bina tamamen.

Binada halkla ilişkiler çalışmalarını yürütecek çeşitli birimler oluştu. Arkasından oyuncakları sergileyebileceğimiz ve gerçekten bir mağaza disiplinine sahip, düzenine sahip bir bölüm oluşturuldu. Arkasından teknik personelimiz Almanya'da bir kurs gördü. Bu bir süre onlarla beraber Frankfurt'taki atölyede oyuncak üretimine katıldı. Arkasından da, 21 Eylül 2011 tarihinde, 20 engelli bireyimiz; 12'si zihinsel 8'i bedensel engelli idi, ahşap oyuncak üretimine dayalı eğitim programına başladılar.

Altı ay süren bir eğitim süreci izlendi ve 1008 saatlik teorik ve pratik uygulama eğitimi verildi. Eğitimler boyunca velilerle toplantılar yaptık. Onlarla sürekli iletişim halinde bulunduk. Süreci onlarla sürekli paylaştık.

Eğitimlerin yanında çünkü sadece hani bu ahşap eğitimiyle ilgili işleri yapmak engelliler açısından çok çekici olmayabiliyor. Biz onlarla gönüllü öğretmenlerin desteğiyle bir takım sosyal faaliyetler de geliştirdik. Çeşitli geziler yaptık. Onları hayata katmak üzere etkinliklerde bulunduk.

Şimdi projenin ikinci etabı yürüyor. Yani ikinci engelli grubumuzu proje içerisinde barındırıyoruz. Onlarla da, Kasım ayı içerisinde tamamlayacağız. Aralık ayında da üçüncü grubumuzu projede başlatacağız. Şu anda Eser Bey'in de bahsettiği gibi oyuncak üretimi sadece eğitime dönük. Onların eğitim süreci içerisinde elde ettiğimiz oyuncukları pazarlıyoruz. Onları satışa sunuyoruz. Bundan sonraki süreçte bunu bir seri üretim çevirip bazı engellilerin, bu konuda daha fazla yetenek ve performans gösteren engellilerin tam zamanlı istihdam edildiği bir atölyenin aslında kuruluş aşamasındayız.

I. OTURUM – II. BİLDİRİ ÖZÜRLÜLER YAZ KAMPI PROJESİ

Bekir KÖKSAL

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Özürlüler Müdürü

Sayın başkanlarım değerli katılımcılar, İstanbul Büyükşehir Belediyesi özürlü hizmetleri, Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan Bey'in belediye başkanlığı zamanı, ilk defa başladığı o gün bir özürlüler masası olarak kurulan merkezimiz bugün İstanbul'da 22 ayrı ilçede hizmet veriyor. Veri tabanımızda 107 bin özürlü kaydı mevcut. Bütün özürlülere görme özürlü, işitme, ortopedik, zihinsel hepsine hizmet veriyoruz. Hizmetlerimizde kısaca rehabilitasyon, istihdam, ulaşım, dışarda gördüğünüz gibi 70 tane aracımıza engelli taksisi olarak hizmet veriyor. Medikal malzeme desteği, danışmanlık hizmetlerine kadar birçok hizmetimiz var ve bunların tamamı ücretsiz olarak veriliyor. Belediyemiz tarafından karşılanıyor. Ayrıntılı konuyla ilgili broşürlerimiz standımızda mevcut. Oradan bakılabilir. Ben bugün size özürlüler kampımızı anlatacağım.

Kampımız şu an İstanbul Florya'da bulunuyor. 60 dönümlük bir alanda kurulmuş durumda. 55 evimiz var burada. Kampın amacı bütün özürlülere hizmet veriyor. Her özürlü ve ailesine bir ev tatil köyü şeklinde tahsis ediliyor. Bu evde sadece özürlü değil ailesiyle beraber, refakatçisiyle beraber kalabiliyor. Evin içersinde kendisine ait yatakhane, banyosu, WC'si mevcut. Televizyonu, buzdolabı, klimasına kadar herşey mevcut. Normal bir ev şeklinde. Burada asıl amacımız özürlüleri ve ailesini toplum içersine katmak.

Genelde herkes bilir bunu, özürlüler camiası daha iyi bilir. Hep özürlü, ailesinin sırtında bir yük-tü. Ama bu kamp sayesinde, özürlü sayesinde, aile bir tatil yapmış oluyor, İstanbul'un en güzel yerinde tatil yapmış oluyor. Kısaca amacımız özürlüleri hayata katmak. Kendileri gibi olan aileler ile tanıştırmak. Aynı ortamda daha önce evine kapalı olan özürlülerin, kamp sayesinde başarılı örnekleri görmelerini

sağlamak. Bu ressam olur, müzisyen olur, diğer sanatlarda olur, milletvekili olur. Ne bileyim işte, yönetici olur. Aynı ortamda göstermek, onlara da böyle bir kendilerine güven sağlamak. Asıl amacımız kamp hizmetlerinde bu. Kampımız bir hafta hizmet veriyor. Her pazartesi sabahtan kamp hizmeti başlıyor. Bizim kendi araçlarımız, eğitim araçlarımızla alıyoruz merkezlerimizden, kampa naklediyoruz. Orada bir hafta boyunca kalıyor. Her grupta 220 kişiye kadar kapasitemiz mevcut. Toplamda yılda altı ay açık. Çünkü Nisan 15 gibi havalar artık iklim koşulları nedeniyle ısınıyor. Ekim 15 gibi kamp bitiyor. Yılda yaklaşık 5500 özürü ve ailesi kamptan faydalanıyor.

Kamptaki aktivitelerimiz; eğitim faaliyetleri, yasal haklar seminerleri. Avukatlarımız orada özürüle-re bu konuda seminer veriyor. Onların sorularını cevaplıyor. Bildiğiniz gibi şöyle bir sorun da var. Özürüler konusunda şu anki hükümetin yaptığı çalışmalar sayesinde birçok sorun halledildi. Evde bakım desteğidir, özürü maaşlarıdır, araç vergi indirimleridir, istihdam konusundaki noktalarda. Ama insanlar bunları bilme-yebiliyor. Avukatlarımıza orada bire bir sorarak haklarını öğreniyorlar. Bunu anlatmaya çalışıyoruz. Gene ka-dın sağlık seminerleri, manevi bakım seminerleri, en son tüketici hakları konusunda seminer başlattık. O devam ediyor.

Sosyal faaliyet olarak da kampta yarışmalar, konserler, özel gün ve geceler yapılıyor. Burada sosyal türü hizmetleri yapılıyor. Her gruba İstanbul gezmeleri, Minyatürk turu, Boğaz turu, Topkapı Sarayı, Dolma-bahçe gibi tarihi mekanların gezileri yaptırılıyor. Kampta ayrıca çocuk bahçesi, internet kafe, kafeterya, açık hava sineması, basketbol sahası, voleybol, minigolf gibi internet kafe, bisiklet gibi şeyler var. Trafığe hizmet yaptık bir dönem kampımızda. Bu resimler, açık hava sineması kampta. Müzik gösterileri, mehteran gösteri-leri.

Baş rol kriterlerimiz şu şekilde kısaca. Tabii talep çok fazla. O yüzden kriter koymak zorundayız. İlk defa katılma şartı kampa arıyoruz. İkinci olarak da İstanbulda oturma şartı mecburen. Çünkü bizim hizmet alanımız İstanbul. Ama birçok diğer illerden bu şekilde talep geliyor. Maalesef bazen karşılamaya çalışıyoruz o da örnek olsun diğer belediyelere diye. Görsünler. Bunun dışında yine sportif etkinlikler ulusal, uluslararası kamp yapılabilir. Bu kapsamda yine diğer illerden de katılımcı alabiliyoruz.

Yine sosyal faaliyetlerden kamptaki. Çocuk oyun parkı. Bu uygulama başvuru süreci. Tabii en büyük sorun bahsettiğim gibi yaklaşık beş kat talep alıyoruz. Çünkü ücretsiz bütün hizmetlerimiz. Bu da ücretsiz olduğu için bir tatil, bir hafta boyunca tatil yapıyor.

Şuan Şile’de bir tahsise aldık, Maliye Bakanlığı’ndan. İnşallah ileriki dönemlerde orada da bir kamp yapılması düşünülüyor. Ve süre yetersiz bulunuyor tabii. Daha önce 15 gündü talep çok olunca onu yarıya indirdik mecburen. Ama süre 15 gün. Biz amacımız daha çok özel hizmet olduğu için mecburen süreyi kısaltmak zorunda kalıyoruz. Her gruba anket yapıyoruz kamp sonunda. Kampta yaşadığı sorunlar bizden talepleri konusunda memnuniyetlerini ölçüyoruz. Genelde memnunlar tabii ki tek sıkıntı sürenin kısa olmasından daha çok. O yaşıyor. Yine yapılan etkinliklerden örnekler.

Bütçemizde 2 milyon 150 bin lira, 2 trilyon eski parayla, 2012 bütçemiz kampın Büyükşehir’e maliyeti. Başkanımızın bir sözü var. Bunu söyleyerek kapatmak istiyorum. ‘Bir şehrin medeniyet ölçüsü o şehirde yaşayan vatandaşların ve özürülülerin şehri kullanma oranına bağlıdır,’ diyor başkanımız.

I. OTURUM – III. BİLDİRİ

ÇOCUK HAKLARI MASASI ve SAĞLIKLI BİLGİ HAREKETİ PROJESİ

Sinem GÜLENÇ

İzmit Belediyesi Sosyal Hizmetler Uzmanı

Sayın başkanlar, değerli katılımcılar, sözlerime öncelikle Sayın Doktor Nevzat Doğan'ın selamlarını ileterek başlıyorum. Jüriye de bizi sosyal sorumluluk dalında iki projemizi sunuma layık gördüğü için teşekkür etmek istiyorum. Çocuk Hakları Masası diye anons edildi. Doğru. İlk başta Çocuk Hakları Masası olarak başladığımız faaliyetimizi bir yıl sonrasında geliştirerek ve faaliyetlerimizi arttırarak Çocuk Hakları Okulu'na dönüştürdük.

Fotoğrafını gördüğünüz, slaytta gördüğünüz fotoğraf açılışımızdan. Açılışımızı TBMM Çocuk Hakları Komisyonu'ndan katılımcılarımızla gerçekleştirdik. Çocuk Hakları Masası'nın kuruluş amacı çocukların en temel anlamıyla çocukların bilinçli bireyler olmaları ve temel hak ve özgürlüklerine sahip çıkmalarını öğretmek amacıyla kurulmuştur. Çocuk Hakları Okulu'nda biz çocukları var olan problemlerin takibine, kurumlar arası koordinasyonu, biraz heyecanlıyım bağışlayın beni o yüzden. Aslında başkanımız olsaydı danışmanlığını yapıyorum ama böyle nitelikli projeleri görmek herhalde beni biraz da heyecanlandırdı diye düşünüyorum. İzmit'te yaşayan çocukların korunması ve problemlerinin çözülmesi konusunda başvuracakları bir merkezin olmaması bizi bu düşünceye itti. Çocuk Hakları Masası'nın çıkış noktası budur açıkçası.

Çocuk Hakları Masası'nın kurulduktan sonra hedef kitlelerimizi belirledik. Hedef kitlemiz okula gitmeyen ya da çeşitli nedenlerle gidemeyen çocuklar. Özürlü çocuklar, madde bağımlısı çocuklar, çeşitli ekonomik olanaksızlıklardan dolayı sağlık hizmetlerinden faydalanamayan çocuklar, beslenme ve gıda yardımına muhtaç çocuklar, istismara maruz kalan çocuklar, sokak çocukları, aile içi şiddete maruz kalan çocuklar, yargısal suçlu ve suça eğilimli çocuklar olarak belirlendi. Bu çocukların, korumak ve problemlerine kalıcı çözümler bulmak idari makamlar ve kamu yöneticilerinin asli görevleri arasındadır.

Biz İzmit Belediyesi olarak asli görevimizi en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmakta ve çocukları yetişkinlerin minyatürleri değil, bir birey olarak kabul etmekteyiz. Faaliyetlerimizi de bu doğrultuda gerçekleştirmekteyiz. İzmit Belediyesi Çocuk Hakları Okulu, kurulduğu günden bu yana ihtiyacı yardıma muhtaç olan çocuklara eğitim yardımında bulundu. Başvuruları bizzat bazen çocuklar kendileri masamıza gelerek yaptılar. Bazen okuldaki rehber öğretmenleri aracılığıyla yaptılar. Bazen de ailelerinin başvurularıyla gerçekleştirdiler.

Mahallelerimizdeki kültür evlerinde toplanan annelerle bilgilendirme ve paylaşım toplantıları (52 mahallede -5000 anne ve anne adayına broşür dağıtıldı.)

Çocuk Hakları Masamız, az önce bahsettik kadın eğitimlerinden. Biz kadınların eğitimine de önem veriyoruz. Bu bağlamda mahalle, emekli evlerimizde, kültür evlerimizde bulunan kadınlara, hizmet alan kadınlara bilgilendirme paylaşım toplantıları yaptım. Zeynep Hanım da şu an aramızda. Çocuk Hakları Masamızdan sorumlu arkadaşımız. Faaliyetlerimizde resimde de kendisini görüyorsunuz zaten. Onun aracılığıyla gerçekleştirmekteyiz. 50 bin anne ve anne adayına, 52 mahallemizde ulaştık.

Bunun dışında sokak tarih gezileri yaptık biz bu çocuklara. Daha önce şehrimizin hiç keşfetmedikleri noktalarını keşfetmiş oldular. Köy okullarındaki öğrencilerimizi tiyatro hizmeti götürdük. Bu da fırsat eşitliği ilkesinden hareketle gerçekleştirdiğimiz bir çalışma. Bütün ilçemizde bulunan 67 ilköğretim okulunda, 50 bin çocuğumuza haklarını öğrettik bire bir. Daha sonra kendi haklarını edinen çocuklardan ailelerinden şöyle bir şikayet geldi. Sen bana böyle davranamazsın, benim hakkım var, diye kendilerine çıkıştıklarını haklarını aradıklarını duyduk. Onlar bunlardan muzdarip ama biz amacımıza ulaştığımız için gururluyuz, mutluyuz. Şiddet ve istismar konulu farkındalık eğitimleri gerçekleştirdik, rehber öğretmenlerimize yönelik. Biz çünkü çocuk haklarıyla ilgili yaptığımız eğitimleri bir bütün olarak değerlendiriyoruz. Sadece çocuğa verdiğiniz zaman bu eğitimi çocuk öğrenmiş oluyor ama anne babasının da çocuğa karşı sorumluluklarını bilmesi gerekiyordu. Aynı şekilde öğretmenlerinin de, hangi noktada suç unsuru oluşturduğunu bilmek de önemliydi. Bu yüzden çeşitli sempozyumlar aracılığıyla onları destekledik. Eğitimlerle destekledik.

Sarısu genç kampımızda da bazı faaliyetler yürüttük. Burada da çocuk hakları eğitimi vererek onları bilinçlendirdik. Hem eğittik hem öğrettik. Daha sonra Çocuk Dostu Belediyecilik Sempozyumu gerçekleştirdik. Nedir çocuk dostu olmak, dedik. Uzmanlar eşliğinde biz bu çalışmalarımızı yürüttük.

Çocuk korusu, bu tamamen çocuk hakları masasının doğal üyeleri olan öğrencilerimizin talebiyle, çocuk koromuzu kurduk. Seçmeler yaptık. Şu anda çok güzel bir koromuz bulunmakta. Çocuk meclisimizi kurduk. Çocuk meclisimiz, yeni anayasa hakkındaki önerilerini Meclis Başkanımız Cemil Çiçek'e sundular. Burada bir çocuk, içlerinden birtanesi söz aldı ve dedi ki; ben SBS'nin kaldırılmasını istiyorum. Sayın Çiçek de; biz de isteriz, üzerinde çalışıyoruz, diye cevap verdi. 'Peki senin önerin nedir?' diye sıkıştırmak mayetli çocuğa soru yöneltti. Oradaki çocuk, aynı soruyu soran çocuk; Not ortalamasına bakarak pekala bir seçme yapılabilir. Mutlaka seçme yapılmalı. Not ortalaması da bir kriter olarak değerlendirilebilir,' dedi.

Bu örnek üzerine Cemil Bey çok sevindi. Mutlu oldu. 'Çocuklar bizlerden daha farklı. Sadece eleştirmiyorlar, eleştirirken de çözüm de üretiyorlar,' dedi. Bu da güzel bir anektottu bizim için. Sadece Çocuk İşçiliği Günü'nde 10 Haziran'da belediye başkanımızın da katılımı ve daire müdürlerimizin, zabıta müdürümüzün özellikle katılımıyla çocuk işçiliğini önlemek adına ve toplumda farkındalık kazandırmak adına tartıların başlarına geçtiler. Mendilleri sattılar ve bu ses yarattı, ses getiren bir çalışmaydı. Bununla birlikte bilgilendirici broşürlerimizi dağıttık. Halkımızı bu konuda da bilinçlendirdik.

Çocuğu korumak sadece beslenme hakkı, eğitim hakkı değil. Onu sosyal çevreden de korumak, ihmal ve istismarı engellemek anlamına da geliyor. Biz bu durumun farkındayız ve topluma bunu yaymak için çalışmalarımızı üretiyoruz. Belediyemiz tarafından, sosyal çocuk odaklı habercilik ve basında çocuk haklarıyla ilgili yerel, medya yöneticilerinin, UNICEF temsilcisinin ve gazeteci Tayfun Talipoğlu'nun katılımlarıyla basın mensuplarına da eğitim verdik. Çünkü çok fazla basında da çocuğu deşifre eden haberlere rastlıyorduk. Yerel basın için de bu geçerli, ulusal basında da yaşıyoruz biz bunları. Bununla ilgili bilgilendirme semineri verdik.

Pişman Çocuk Dergisi tamamen çocukların gelişimine katkı vermek amacıyla hazırladığımız bir dergi. Standımızda da görüceksiniz. Şu anda Yalvaç Ural çocuk mizah yazarı, dergi tasarımcısı, Miço dergisinin de yaratıcısı Yalvaç Ural'dan teknik danışmanlık alıyoruz bu konuda.

0-18 yaş özürli ve genç grupları da unutmuyoruz tabii ki. Onlarla birlikte sosyal rehabilitasyon kapsamında ağaç dikme etkinlikleri düzenledik. Onlara çevre bilincini de aşılarken, sorumluluk duygusu da kattık. 'Onlarla birlikte birlik olmak her engeli aşar!' sloganımızla her yıl düzenlediğimiz moral günleri var. Sizleri de, özellikle de burada Kocaeli'ndeki başkanlarımızı da görüyorum. O etkinliklerimizde aramızda görmek isterim.

Açık yüzme havuzları. Geçen yıl 10 taneydi. Bu yıl 20'ye çıktı sayımız, talep üzerine. Bunun 8 bin çocuğumuza hem yüzme eğitimleri verdik, hem de maddi imkânsızlıklardan dolayı faydalanamadıkları bir hizmeti sunmuş olduk.

Cep sinemaları. Bunun çıkış öyküsü ilginçtir. Ve bu Çocuk Hakları Masası'na gelen bir talep doğrultusunda olmuştur. Bir çocuk başkanımızın mahalle gezisinde yanına yaklaşır. Der ki; 'başkanım ben sinemaya gitmek istiyorum. Bana sinema bileti verir misin?' Başkan da, o gün bu konuyu oldukça kafasına takar ve bizleri toplayıp düşünür. Daha fazla ne yapabiliriz? Bu hizmeti sosyal kültürel faaliyetlere nasıl ulaştırabiliriz ihtiyaç sahiplerine diye. Dört tane dezavantajlı beldemizde kısa adı cep sinema olan cep sinemalarını kurmaya karar verir. Bu şekilde ücretsiz olarak çocuklara film gösterimi yapılmaktadır bu merkezlerde. Her çocuğun ulaşmak istediği bir hayali vardır. Ne mutlu ki bize biz o hayallere yaklaşıyoruz bu çocukları.

Sağlıklı Bilgi Hareketi pek çoğunuzun yakından tanıdığı Başkan yardımcımız avukat İbrahim Bulut'un koordinatörlüğünde başlattığımız bir proje. Dışarıda billboardlarımızın örneklerini görmüş olacaksınız. Sağlıklı Bilgi Hareketi toplumun sağlık, sosyal, psikolojik, ekonomik konularda bilinçlendirilmesi, sosyal refah seviyesi ve yaşam kalitelerinin artırılması, kültürel gelişiminin sağlanması ve toplumsal duyarlılığın artırılmasında rol oynamak, halkın doğru bilgiyi bildiği yanlışları düzeltmek sorunlu toplumsal konularda belirli farkındalık yaratmak, kulaktan dolma yanlış bilgilerin doğurduğu olumsuz sonuçlara çözüm bulmak, bilgi kirliliğini ortadan kaldırarak halkın bugünü ve geleceği için önem arz eden konularda bilinçlendirmeyi sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir projedir.

Projemizin açıkçası birinci kitapçığımız beslenme ve sağlık konularındadır. Standımızdan bu broşürümüzü edinebilirsiniz. Broşürü açtığınız zaman dört gruba göreceksiniz. Kadın, erkek, genç, çocuk. Biz özellikle böyle bir ayrıma gitmek istedik çünkü biz okumayan bir toplumuz. İstiyoruz ki gerçekten buradaki halk, bilgiye vatandaşımız ulaşabilsin. Birbirini tekrar ediyor gibi gözükecek içine baktığınızda ama tamamen yaş ve cinsiyet gruplarına göre bir dağılım var. Onları ilgilendiren boyutuyla ve onların anlayabileceği dille tasarlanmış bir broşür. En arka sayfasında da bilgide ihtiyaç olabilecek ama her an akılda tutulmayan telefon numaralarıyla onlara sorunlarını çözebilecek iletişim numaralarını verdik.

Proje ortakları İzmit Belediyesi'nin projesi olarak başladı. Kocaeli Üniversitesi'nin konularla ilgili bölümlerinden profesör düzeyindeki hocalarımızdan aldığımız eğitimlerle sürdürdük. Proje akraba evliliği, çocuklarda obezite ki sayın başkanın da bahsettiği en yaygın sorunlardan birisi, çocuklarda doğru beslenme alışkanlıkları, anne çocuk sağlığı, çocuk hakları, hukuk okur yazarlığı, aile içi iletişim, kanserde erken teşhis, bulaşıcı hastalıklar, diş sağlığı, hijyen ve kişisel bakım konularında çalışmalarımız sürmekte.

Sözünü ettiğim gibi, beslenme ve sağlık broşürümüz hazırlandı. İkinci çalışmamız aile üzerine olacaktır. Proje süresinde halkın ilgisini ve dikkatini çekmek amacıyla tanıtım çalışmalarına başlandı. Billboard ve afişlerle halkın bilgilendirilmesi sağlandı. Şu anda merkez İzmit'te, pek çok billboardda bu çalışmanın hala afişleri yer almaktadır. Tamamen sosyal sorumluluk bilinciyle hareket ettiğimiz, herhangi bir amaç hiçbir şekilde güdülmeyen bir projedir. Belediye bünyesinde meslek edindirme kursları, emekli evleri, gençlik merkezleri, mahalle konakları ve cep sinemalarında halkı bilinçlendirme eğitimleri yapıldı.

Bununla ilgili az önce bahsettiğim broşürlerimiz, billboardlarımız bunlar. 'Akraba ile evlenme uzak yakın deme akraba ile evlenme!' Bu zaten konu burdan geldi. Biz onkoloji servisine, çocuk onkoloji servisine anneler günü etkinliği için gitmiştik. Yılın annesini seçmek için gitmiştik. Oradaki bölüm başkanı hocalarımız bize bu hastalıkların bir kısmının hala nedeninin belirlenmediği, kan hastalıklarının ve büyük ölçüde hastaların öykülerine baktıklarında akraba evliliği nedeniyle meydana geldiğini söyledi. Ve bu konuyu gündeme almamızı rica etti. Aslında Sağlıklı Bilgi Hareketi'nin ilk kurşunu burada atıldı diyebilirim ben sizlere.

Obezite ile ilgili olarak bir hocamızın verdiği eğitimde bu onun sloganıdır, 'Bilgisayar oyunu spor değildir. Spor harekettir.' Bilgisayar çağında yaşıyoruz. Evlerimizden çıkmıyoruz. Genellikle bilgisayar başında vakit geçirdiğimiz için özellikle de çocuklar bunu hatırlatma gereksinimi duyduk biz. Obezite en yaygın hastalıktır.

Beyaz un ve beyaz şekerden uzak dur ve hareket et. Buna biz tuzu da eklemiştik aslında ama bununla ilgili akademisyenler hala tartışmaktalar. Kimisi iki gramdan fazlası zararlı diyor. Kimisi hiç zararlı değil diyor. Biz de yanlış bilgi vermemek adına sağlıklı bilgi adına, buradaki tuzu çıkardık.

Ve sigara tabii ki. Günde bir sigara içmek kanser riskini %20 artırır. Sigaraya evet kansere davettir dedik. Şu anda bir aydır bu billboardlarımız sürüyor ve bu yıl boyunca da sürekli kalmayı planladığımız bir şey. Altı eğitmen tarafından toplam 3845 kişiye bire bir eğitim verildi ve verilmeye devam etmekte. Şimdi de fabrikaların yemekhaneleri hedef gruplarımız arasında. Vardiyalı çalıştıkları için özellikle de erkek nüfus grubuna ulaşabilmek için böyle bir yöntem çizdik. Sağlık üzerine etkilerine baktığımızda, sağlık, sosyal, kişilerin sağlık, sosyal, psikoloji, ekonomi konularında bir farkındalık sağladığımız sonucuna vardık. Yaptığımız anketlerle.

II. OTURUM: SAĞLIKLI YAŞAM VE ESENLIK: ÖRNEK UYGULAMALAR

II. OTURUM

SAĞLIKLI YAŞAM VE ESENLIK: ÖRNEK UYGULAMALAR

OTURUM BAŞKANI

Dr. Metin BEYAZIT

Yalova Belediyesi Sağlık İşleri Müdürü

Sizlere kısaca oturumdaki konuşmacıları ve konularını takdim etmek istiyorum. Öncelikle değerli meslektaşım, Gölcük Belediyesi Proje Koordinatörü Dr. Metin Şentürk, "Gölcük'te Sağlık Geliştirilmesine Yönelik Halk Sağlığı Projesi" hakkında sunumunu yapacaktır. Arkasından Dünya Sağlık Örgütü Uzmanı Geoff Green, "Sağlıklı Yaşlanma" ile alakalı bir sunum yapacaktır. Müteakiben Karşıyaka Belediyesi Etüt ve Projeler Şube Müdürlüğünden Esra Keleş, Tay Park Projesi'ni sunacak ve son olarak da Çankaya Belediyesi adına Sosyal Projeler Koordinatörü olarak Ümit Nevzat Uğurel, Düzenli Beslenme İçin Kır-Kent Kardeşliği Projesi'ni sunacaktır.

II. OTURUM- I. BİLDİRİ

GÖLCÜK'TE SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK HALK SAĞLIĞI PROJESİ

Dr. Metin ŞENTÜRK

Gölcük Belediyesi Proje Koordinatörü

Ben, bugün sizlere Gölcük Vizyon 2023 çerçevesinde Gölcük'te yürütmekte olduğumuz bir dizi halk sağlığı projesinden bahsetmeye çalışacağım.

Dünyamız hızla gelişiyor ve değişiyor. Ticari işletmeler nasıl rekabet halinde ise ülkeler ve yerel yönetimler de halka hizmet adına bir rekabet içerisindedir. Hepimizin amacı, nihayetinde, güzel Türkiye'mizi daha yaşanabilir, daha gelişmiş bir ülke haline getirmektir. Tabii ki bu kalkınma ve gelişme hareketi yerelden, yani kentlerimizden başlayacak. Dolayısıyla kentlerimizin gelişmesinde yerel yönetimlere çok büyük görevler düşmektedir. Sadece yerel yönetimlere değil, kamuya, üniversitelerimize, sivil toplum kuruluşlarına ve aslında her bir vatandaşımıza önemli görevler düşüyor.

Bizler de sektörler arası işbirliği yaparak, "Cumhuriyet'imizin 100. yılında nasıl bir Gölcük hayal ediyoruz?", "Bu hayale nasıl ulaşabiliriz?" sorularına cevap vermek üzere Gölcük Belediyesi olarak bir proje geliştirdik. Kocaeli Üniversitesi ve Kent Konseyimiz ile birlikte Gölcük Vizyon 2023 Projesi'ni geliştirdik. 2011 yılının Şubat ayında, Kocaeli Üniversitesi, Kent Konseyi ve Gölcük Belediyesi ile bir protokol imzalamış ve projemizi başlatmış olduk. Bu projede, dört ana konu başlığında çalışmalar yapıldı. Kültür ve sosyal çalışmalar, sağlık ve turizm çalışmaları, tarım ve hayvancılık çalışmaları ile imar ve şehircilik planlamaları ana başlıklarında çalışmalar yaptı. Birçok komisyon kuruldu. Konusuyla ilgili birçok sektörü bir araya getirdik. İlk yılında, yani 2011'de dört tane projeye faaliyet gösterirken, 2012 yılında proje sayımız 11'e çıktı. Bu projelerden bir tanesi de Gölcük'te halk sağlığının geliştirilmesi içindi.

Dün yapılan toplantılarda da belirtildiği gibi, sağlığın sosyal belirleyicilerinin geliştirilmesine ve kötü sağlığın sebeplerinin ortadan kaldırılmasına yönelik yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir. 2008 yılında Zagreb'de yapılmış olan uluslararası toplantının sonucunda, Sayın Başkanımız Zagreb Bildirisi'ne bizzat imza atmıştı. Toplantıda, kötü sağlık sebeplerinin ortadan kaldırılması, halkın bilinçlendirilmesi ve sektörler arası işbirliği yapılması, diğer sektörlerin literatürüne de sağlık kavramını sokarak, hep birlikte kötü sağlık sebeplerinin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılacağı ve bunda da yerel yönetimlerin liderlik rollerinin olacağı vurgulanmıştı.

Projelerimizin dayandığı temeller: Gölcük Sağlık Gelişim Planımız, Gölcük Belediyesi'nin 2010 – 2014 stratejik planlarında, yine Sağlıklı Kentler Birliğinin 2005 – 2020 stratejik planında ve Sağlık 2020 planları dahilinde, kötü sağlık sebeplerinin ortadan kaldırılması ilkeleri doğrultusunda projelerimizi hazırladık. Bu, devamı gelecek bir projedir. Sürdürülebilir bir proje olmasına gayret ediyoruz. Üniversite, Kent Konseyi ve Belediye elemanlarımızla birlikte ihtiyaçlarımızı belirlerken, 2012 yılı için dört ana konu başlığı seçmeye karar verdik. Bunlardan birincisi -aslında çok da gündemde olan çocuk oyun parklarının risk analizlerini yapmak ve çıkan neticeler doğrultusunda da Gölcük'te çocuk oyun parklarının daha da geliştirilmesini sağlamaktır. İkincisi, cadde ve sokaklarımızdır. Gölcük Belediyesi olarak bir Estetik Kurulumuz var. Fakat sadece estetik yönünden değil, üniversitemiz ve Kent Konseyimiz ile işbirliği yaparak, sağlık ve güvenlik yönünden de cadde ve sokaklarımızı değerlendirip, ona göre tedbirler alma üzerine bir projedir. Üçüncüsü ise; biliyorsunuz,

yeni bir İş Kanunu çıktı: İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu. Bu Kanunda da birçok yerel yönetime sorumluluklar veriliyor. Aynı zamanda bir sosyal sorumluluk projesi olarak iş verenlerimizi, işçilerimizi, 50'nin altında çalışanı olan küçük işyerlerini bilgilendirme amaçlı bir projemiz var. Dördüncüsü de ev kazaları ve korunma yolları ile ilgili bir projedir. Bunlardan kısaca sizlere bahsetmek istiyorum.

Birinci projemiz, Gölcük Belediyesi'nin sınırları içerisinde bulunan çocuk oyun parklarının, sağlık ve güvenlik yönünden mevcut durumunun tespiti ve düzeltilmesidir. Yine Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü öğrencileri, Belediyemizin Park ve Bahçeler Müdürlüğü ve Fen İşleri Müdürlüğü ile birlikte bir dizi araştırma yaptı. Burada amacımız, Gölcük İlçesini oluşturan mahallelerdeki çocuk parklarının yerleşimini, oyun elemanlarını ve çevrenin sağlık ve güvenlik yönünden durumlarını değerlendirerek yapılacak çalışmalar için veri oluşturmak, çocuk parklarının kontrolü için araç ve sistemler geliştirmektir. Bu çalışmada kaynak olarak Türkiye Standartları EN 1176 çocuk oyunları ve parkları standardı referans alındı. Bu, 1998 yılında Avrupa Birliği ülkeleri tarafından geliştirilen, 2008'de de kapsamlı bir değişiklikten sonra 2010 yılında Türk Standartları Enstitüsü tarafından da kabul edilmiş bir standarttır.

Bu projemizde 85'den fazla kişi görev aldı. Daha çok İzmit Meslek Yüksek Okulu İş Sağlığı ve Güvenliği öğrencileri olmak üzere Park ve Bahçeler Müdürlüğünden, Fen İşleri Müdürlüğünden ve Kent Konseyimizden birçok katılımcı vardı. Birçok toplantı yapıldı. Biraz önce belirttiğimiz standartlara göre 12 maddelik, 66 soru içeren bir kontrol formu hazırlandı.

12 Nisan 2012 günü, 19 Mayıs Spor Kompleksi'nde bir törenle projemiz başladı. Bu projede yer alanlar, çocuk parklarının bağlantıları ve yükseklikleri gibi, Türkiye Standartlar Enstitüsü'nün formlarına göre ölçümler ve incelemeler yaptı. 33 mahalledeki 145 çocuk parkımız güvenlik riskleri açısından gözlemlendi, fotoğraflandı ve raporlandı. Bilgisayar ortamına aktarıldı. Çözüm önerilerini de içeren bir rapor halinde Belediyemize teslim edildi.

UYGUNSUZLUK	TEHLİKE/RİSK	ALINMASI GEREKEN ÖNLEM
	Parkın yerleşim yeri ana caddeye çok yakın, çocuklar yola çıkabilir, kazaya neden olabilir	Parkın etrafı tel örgü ile çevrilmeli. Giriş çıkış kapısı yapılarak çocukların hızını kesici bariyerler konulmalı.

Mesela, "Çocuk parkı yerleşim yeri burada ana caddeye çok yakın. Çocuklar ana caddeye çıkıp kaza yapabilir." şeklinde raporlandı. Belediyemiz, imkanları ölçüsünde, bu tarz eksiklikleri en kısa sürede gidermek için çalışmalarına başladı. Bu yıl, Gölcük Belediyesi olarak dört tane yeni park yapma kararı alındı. Her yıl dörde yakın yeni park ekleniyor. Bu raporlar sonucunda 30 tane çocuk parkının tamamen yenilenmesi kararı alındı. Bu yenilenen parkların hepsi de kaza ve olası bozulmalara karşı, teklifler doğrultusunda tamamen sigortalı olarak yapıldı.

İlk iki projemiz ilk altı aylık süre içerisinde planlanmıştır. İkincisi de Gölcük'ün merkezinde bulunan ana caddelerin sağlık ve güvenlik yönünden değerlendirilmesidir. Burada amacımız, Gölcük Belediyesi Estetik Kurulunun ana caddelerle ilgili aldığı kararlar doğrultusunda yapılacak iyileştirme çalışmalarına, sağlık ve güvenlik penceresinden de bakarak katkı sunmaktır. Burada da Türkiye Standartları Enstitüsünün birçok maddesine dayanarak bir gözlem formu oluşturuldu. Özellikle Gölcük'ümüzün ana arterlerinden olan 19 Mayıs Caddesi ile 20. Sokak ve Cumhuriyet Caddesi üzerinde yoğunlaşıldı. Ekiplerimiz olası riskleri ve tehlikeleri, bu belirlenen formlara göre bizzat dolaşarak, bir rapor halinde Belediyemize sundular.

Mesela burada kopmuş, yaya kaldırımında tehlike teşkil eden, düşme riski oluşturan birçok faktör belirtildi ve Belediyemiz gereken önlemleri aldı.

Yapılan tekliflerde bina cephelerine ilişkin öneriler, balkondaki panjurların elden geçirilmesinden tutun da boyanmasına kadar, balkondaki çiçeklerin düşmeyecek şekilde düzenlenmesinden bina zemin katlarına, çatı katlarına ve kaldırımlara ilişkin birçok öneri yapıldı. Belediyenin yetkisi dahilinde olan aksaklıklar hızlı bir şekilde giderilmeye çalışıldı. Belediye yetkisinin dışında olan, görsel kirlilik veya risk oluşturan elektrik ve telefon kabloları gibi aparatların da Telekom ve TEDAŞ gibi ilgili kurumlarla yazışmalar yapılarak düzenlenmesi sağlandı. Bu çalışmalar halen devam etmektedir.

Mesela burada birkaç örnek görüyoruz. Bu eski hali. Bu da -gördüğümüz gibi- yeni hali. Estetik Kurul ile birlikte çalışarak binalarımızı ve caddelerimizi daha güvenli hale getirmek için uğraştık. Bu daha önceden çekilmiş; insanların yürümesini engelleyecek tarzda birçok -görüyorsunuz burada- malzeme varken, yapılan çalışmalar ve denetlemeler sonucunda çok daha yaşanabilir bir alan haline getirilmeye çalışılıyor. Dediğim gibi bu projeler halen devam ediyor.

Değerli Katılımcılar; bu iki projemiz uygulandı. İkinci 6 aylık dönem, yani ikinci yarıyı için planladığımız iki projemiz daha var. Küçük işyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliği. Hepinizin bildiği gibi İş Kanunu gereği 50 ve üzerinde işçi çalıştıran işletmelerde işyeri hekimi bulundurma, iş güvenliği elemanı bulundurma gibi zorunluklar olduğundan dolayı 50'nin üzerinde işçi çalıştıran birçok yerde iş güvenliği kavramı var. Bir şekilde öğreniyorlar. Fakat 50'nin altında işçi çalıştıran –ki Türkiye'deki işletmelerin yaklaşık yüzde 96'sı küçük ve orta ölçekli, 50'nin altında işçi çalıştıran yerlerdir ve maalesef iş kazalarının yüzde 78'inden fazlası, yüzde 80'e yakını bu işletmelerde meydana gelmektedir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği kavramları, aslında daha önceki yasada da birçok bağlayıcılığı, bulunmasına rağmen ne işçiler ne de işverenler tarafından –işte, 3 işçisi var, 5 işçisi var– pek bilinmemektedir. Maalesef çalışan bir işçimizin başına kötü bir olay geldikten sonra çok yüksek tazminatlar ödenmesi durumunda kalınıyor. Hem işveren mağdur durumda kalıyor hem de çalışan işçiler çok mağdur durumda kalıyorlar. Biz bunu bir sosyal sorumluluk projesi olarak düşündük. Aynı zamanda yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu da yerel yönetimlere bu konuda birçok sorumluluk yüklemektedir. Biz yine Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu İş Sağlığı ve Güvenliği öğrencileri ve akademisyenleriyle birlikte önce zabıtalarımız için eğitimler planladık. Bu eğitimler sonrasında da hazırlanacak kataloglar ve broşürlerle, değişik iş kolları bizzat ziyaret edilerek konu hakkında, yani İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu konusunda bilgilendirme planlandı.

Dördüncü projemiz ise, aslında istatistiği çok fazla tutulamayan ev kazaları ile ilgilidir. Biliyorsunuz ev kazalarından en çok 0-6 yaş arası çocuklar etkileniyor. Birçok ölümlü ev kazaları meydana geliyor. Koroziv maddelerden kaynaklanan zehirlenmeler, düşme, yangın, elektrik çarpması gibi kazalar meydana geliyor. Birçok kaza “ev kazaları” olarak nitelendiriliyor. Bu kazaların önlenmesi de mümkün. Biz, bu konuya dikkat çekerek bir farkındalık yaratmak istedik. Yine Kocaeli Üniversitesi ile, Kent Konseyimizin Kadın Meclisi gönüllülerini de devreye sokarak, hep birlikte, hazırlanacak üç dakikalık bir anket formu ile önce bilgi düzeylerini ölçerek, konu hakkında bilgi vermeyi planladık. Bu konuda birçok broşür hazırlanmaktadır. Klasik bir şekilde, Belediyemizin herhangi bir mekanına anons ederek insanlarımızı, ev kadınlarımızı çağırarak, konferans şeklinde bilgi vermek değil amacımız. Çünkü bunun çok verimli olmadığını düşünüyoruz. Bu projeye 120 İş Sağlığı ve İş Güvenliği öğrencisi, 50'nin üzerinde Kent Konseyi Kadın Meclisi katılımcısı ile birlikte, evleri teker teker dolaşarak, ulaşabildiğimiz kadar hedefimiz tabii tüm hanelere ulaşmak ama bu mümkün olmasa bile- bu konuya dikkat çekmeyi düşünüyoruz.

II. OTURUM- II. BİLDİRİ SAĞLIKLI YAŞLANMA

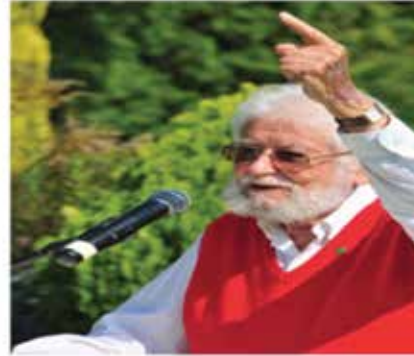
Prof. Dr. Geoff GREEN

Dünya Sağlık Örgütü Uzmanı

Benim yapacağım sunum sağlıklı yaşlanma ile ilgili. Türkiye de Avrupa bölgesinin bir ülkesi. Her yıl, Dünya Sağlık Örgütü'nün kuruluş kutlamaları 7 Nisan'da yapılıyor. Bu senenin konusu Dünya Sağlık Örgütü Yılı Zsuzsanna Jakob tarafından Danimarka'da başlatılmıştır ve kendisi şunu söylemiştir: İnsan ırkı yaşıyor ve bizler hazırlıksız yakalandık. Bu konudaki düşünce sistemimizi ve yaptıklarımızı değiştirmesek belki de gelecekte daha sağlıklı bir nesil yaratmak ve yaşlı insanların saygı gördüğü, topluma bir şeyler katabildiği bir toplum yaratmak mümkün olmayacak.

Yaşlanma aslında insanlığın en büyük başarılarından biridir. Yaşlılar aslında topluma bir katkı sunuyorlar; bilgiye ve iş gücüne sahipler ve bakım hizmetleri veriyorlar. Dünya Sağlık Örgütü, sağlıklı yaşlanma konusuna bakış açımızı değiştirmek üzere bize yeni bir vizyon kattı. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2002 yılında yayınladığı sağlıklı yaşlanma kitabı gerçekten ilham vericiydi. On yıl geçmesine rağmen bize halen ilham kaynağı oluyor. Pozitif bir yaklaşım var: Yaşlanma aslında insanlığın en büyük başarılarından biridir. Biz bunu kabul etmek durumundayız ve aslında yaşlı insanları topluma katkı sunan bir parça olarak görmek zorundayız.

Ageing: “*One of Humanity’s Greatest Triumphs*”

& a resource to society: wisdom, service and care

Burada Hayrettin Karaca'nın bir resmini görüyorsunuz. Hayrettin Karaca şu anda 90 yaşında eski bir işadami, fakat kendisini toplum hizmetlerine adanmış birisi ve 90 yaşında, geçtiğimiz günlerde, 2002 Alternatif Nobel Ödülü'nü kazandı. Bunlar yaşlılar için güzel sözler. Fakat güzel sözlerin yanında daha keskin, daha oturan bir söyleme de ihtiyacımız var.

Age: Contributing, How Precisely?

Wisdom. Sternberg & Grigorenko (2005) *Intelligence & Wisdom. Cambridge Handbook of Age & A'ing*

Work: OECD 'Live Longer, Work Longer' (2006) or 'till you drop. Zamaro (2008), IJPH.

Care: Dede Torun
Cicekane

Glue : Social Capital
Neighbourhood

Yaşlı insanlar topluma nasıl bir katkı sunuyorlar? Bilgiliğe sahipler, iş gücü ve bakım hizmetleri sunuyorlar ve aslında toplumu bir arada tutan bir yapışkan gibiler. Hep şunu görüyoruz: Mahallelerde yaşlı insanlar, insanları bir arada tutan bir sosyal sermaye aslında.

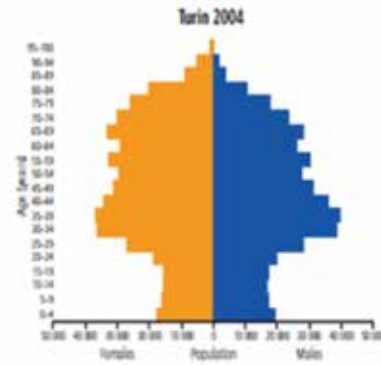
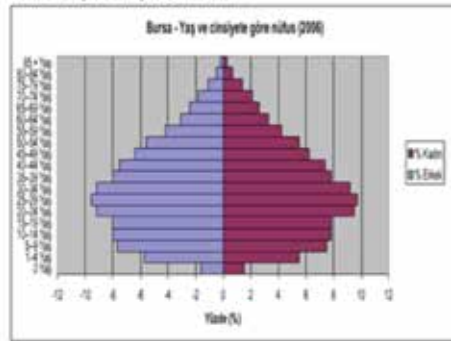
Sağ taraftaki resimde "Çiçek Anne" yazıyor. Yaşlıların, torunlara nasıl baktığını, bu anlamda nasıl katkılar sunduğunu göstermek için koydum bu resmi.

Avrupa'da daha uzun ömür gerçekleşiyor ve bu Türkiye'de de gerçekleşmeye başladı. Fakat bazı politikacılar ve bazı akademisyenler yaşlı nüfusu bir sorun olarak da görebiliyorlar. Nüfus tabloları bir piramitten bir mantar şekline dönüştüğünde bir sorunla karşı karşıya olduklarını zannediyorlar. Demografik bir saatli bomba ile karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorlar.

Population Pyramids to 'Mushrooms' Increase Turkish OP Dependency Ratio?

1.3. Nüfus Piramidi

Grafik 1. Yaş ve Cinsiyete Göre Nüfus

Sol tarafta Bursa'nın nüfus piramidini görüyorsunuz. Sağ tarafta ise Torino'nun nüfus mantarını görüyorsunuz. Piramitte solda kadınlar, sağda erkekler, aşağıda çocuklar ve tepede yaşlılar yer alıyor. Bursa'nın nüfus piramidi, genç bir toplumun nüfus piramidinin karakteristik özelliklerini yansıtıyor. Torino'nun nüfus şekli ise yaşlanmış bir nüfusun karakteristik özelliklerini yansıtıyor grafikte. Bursa'nın geleceğinin de bu grafikten Torino'daki grafiğe dönüşmesi 2050'de olabilir diye düşünüyorum. Bence bu demografik saatli bomba kavramı yanlış bir kavram.

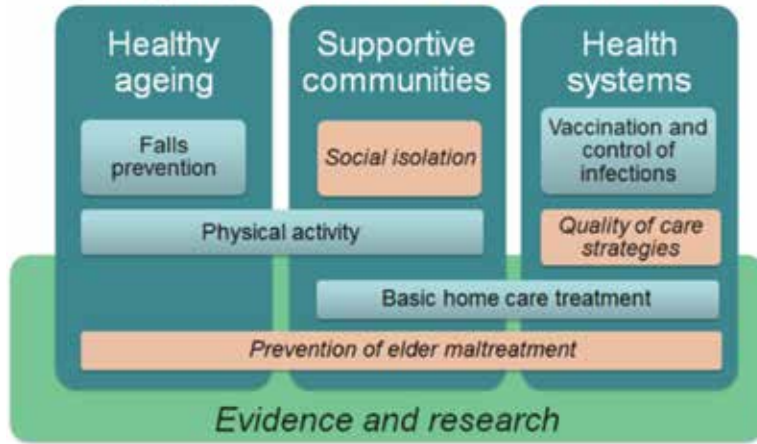
Aslında daha çok ekonomik örgütlerin, ekonomik bir bakış açısıyla hazırladığı bir bakış açısını yansıtıyor. Yaşlı insanların topluma verdiği katkıları göz ardı ediyor. Yaşlı birisi olarak, ikinci efsane olarak düşündüğüm “yaratıcılık gençlerin işidir” ifadesinin karşısında duracağım ve bunu anlatmaya çalışacağım. “Yaşlı insanların modern çalışma koşullarına uygun olmadığı” efsanesine de karşıyım ve onu da göstermeye çalışacağım. Şu anda elimizde, Dünya Sağlık Örgütü’nün yaşlılara yönelik, 2012 - 2016 arasını kapsayan strateji ve eylem planı var. İş arkadaşım Manfred Hubert tarafından yazılmıştı. Geçen ay Malta’daki konferansta, Dünya Sağlık Örgütü’nün en yüksek organı tarafından onaylanmış oldu.

Four strategic areas for action

Dört stratejik eylem alanına sahip ve bu dördü de Sağlıklı Şehirler Hareketi’ne büyük katkıda bulunabilir. Bunlardan birincisi “Yaşam Boyu Sağlıklı Yaşlanma” konsepti. İkincisi; sağlık sistemlerini yaşlanan nüfusa göre güçlendirmek. Üçüncüsü ise hem sosyal hem de fiziksel anlamda destekleyici çevreler. Dördüncüsü ise kanıtlar ve araştırmalar arasındaki boşlukları doldurmak.

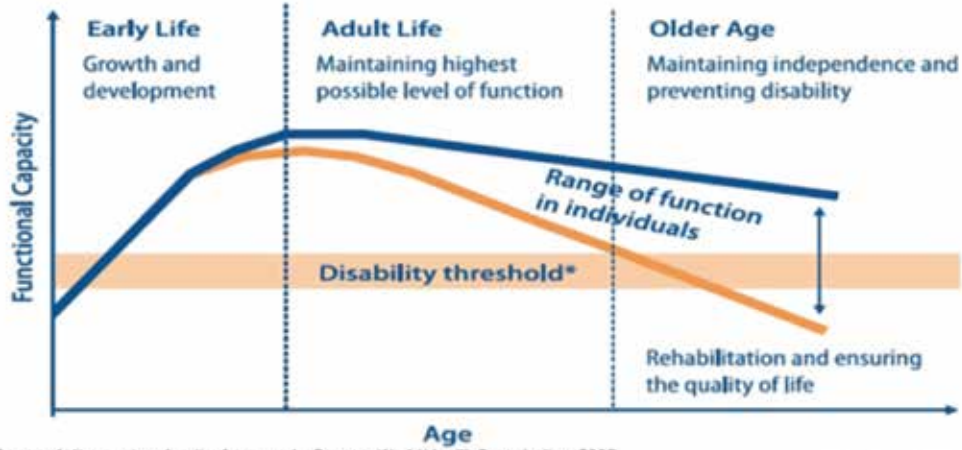
Mapping actions and strategic areas

Şimdi karşımızda daha karmaşık bir diyagram var. Burada sağlıklı yaşlanma, destekleyici çevreler ve sağlık sistemleri var. Sunumumun geri kalanında bu dört stratejik alanı incelemeye çalışacağım.

Benim için en etkileyici grafiklerden biri bu. Bu grafiği, Dünya Sağlık Örgütü'nün az önce bahsettiğim 2002 raporunda görmüştük.

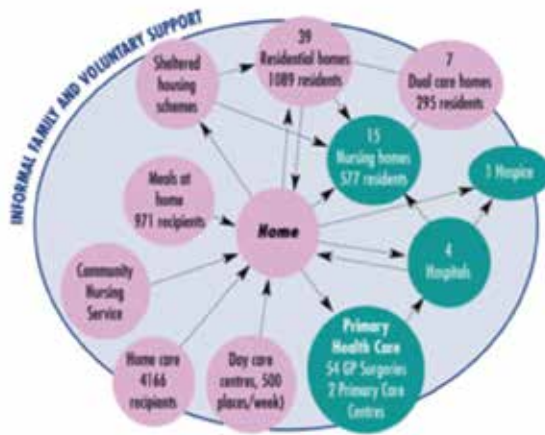
1. Active ageing makes the difference: a life-course perspective

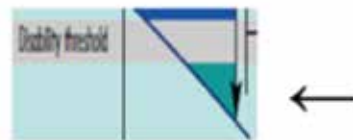
İş arkadaşlarım Ilona Kickbusch ve Alexander Kalache tarafından yazıldı. İkisi de sağlıklı yaşlanma üzerine çalışıyor. Y aksında fonksiyonel kapasiteyi görüyorsunuz. : X aksında ise yaşı görüyorsunuz. Çocukluktan erişkinliğe doğru giderken fonksiyonel kapasitemiz artıyor. 28 yaşlarımızda ise inişe geçmeye başlıyoruz. Fakat, orta yaşlarda bir müdahalede bulunursak, bu inişin eğimini azaltma imkanımız mevcut. Eğer orta yaşlarda müdahale edersek, ileriki yaşlarda yaşlı nüfusun engellilik durumunu ortadan kaldırma şansımız oluyor. Bu, tüm yaşam boyu yaklaşımıdır. İleri yaşlarda engellilik ve bağımlılığı azaltmak için tüm hayat boyunca belli müdahalelerin yapılması lazım; ve şehirler bunu yapabilir.

2. Health Care Systems focus below the disability threshold

Sunderland delivery and support system for over 65's

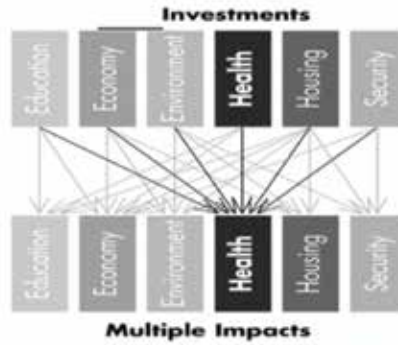

Health and social care systems tend to be focused (c97%) on those below the disability threshold at this stage of their life course.

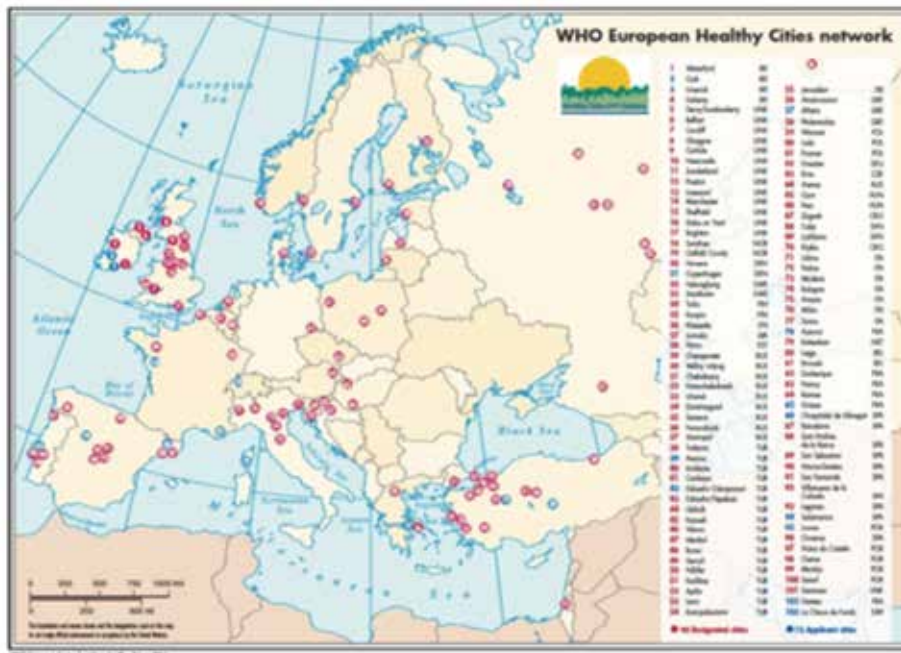
İkinci stratejik alan ise sağlık bakım sistemleri. Bunlar genellikle engellilik durumuyla karşı karşıya olan nüfusa yöneliktir. Öncelikle bunu vurgulamak istiyorum. Sağlık hizmetlerini konuştuğumuzda genellikle merkezi hükümetler tarafından yürütülen hizmetleri anlıyoruz. Fakat sosyal hizmetler genellikle merkezi hükümetler tarafından değil, belediyeler tarafından veriliyor. Şunu da vurgulamak istiyorum. Yaşlılara bakım genellikle aileler, akrabalar, komşular veya mahalledeki insanlar tarafından veriliyor. Resme genel olarak bakarsak, işin içerisinde merkezi hükümet, yerel yönetimler ve aynı zamanda aile ve dostlar var.

3. Social determinants of healthy Ageing

Geoff Green. *Intersectoral planning for city health development.*
Journal of Urban Health. 2012

Üçüncü stratejik alan ise destekleyici çevreler. Dünya Sağlık Örgütü'nün ünlü bir raporu var. "Nesiller arasındaki farkları azaltmak". Bu raporda sağlığın sosyal belirleyicileri vurgulanmıştır. Bunlar aynı şekilde sağlıklı yaşlanmaya da uygulanabilecek konulardır. Eğitim, ekonomi, çevre, sağlık, barınma ve güvenlik konuları var. Gerçekten karmaşık bir resim. Fakat bu resimde şunu görüyoruz: alanların tamamı yerel yönetimlerin, belediye başkanlarının altında.

Burada Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'ndaki üyelerin resimlerini görüyorsunuz. Türkiye burada gerçekten güçlü bir şekilde mevcut. Aynı zamanda ulusal ağlarda da 1.500'e yakın şehir var. Bence Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği en büyük ve en canlı birliklerden bir tanesi. Aynı zamanda Avrupa'daki bu girişime destek çıkan, onun tamamlayıcısı olarak görülebilecek, Yaş Dostu Şehirler adı altında bir küresel hareket de mevcut.

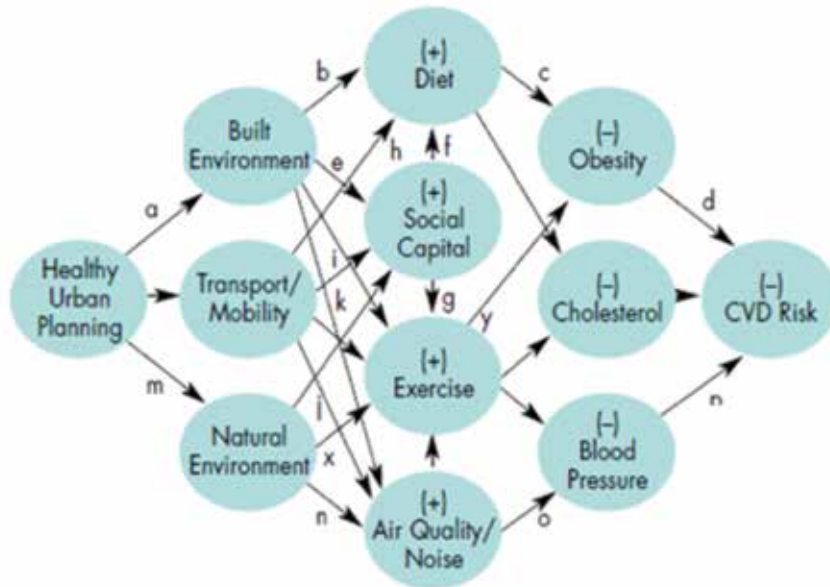
Age-Friendly Cities: *the WHO global initiative*

- Inspirational; spreading like wildfire to cities across globe
- Comprehensive: 8 domains
- Optimises 'active ageing' – link to WHO 2002.
- Harmonise with Healthy Ageing Sub-Network of Healthy Cities

Global age-friendly cities: a guide (WHO, Geneva, 2007)

Burada, çiçeğin etrafındaki yazılarda görüyorsunuz; işin içerisinde ulaşım, barınma, sosyal katılım ve sosyal içerme var. Dış alanlar ve binalar, toplumsal destek ve sağlık hizmetleri, iletişim ve bilgilendirme, sivil toplum katılımı ve istihdamı var.

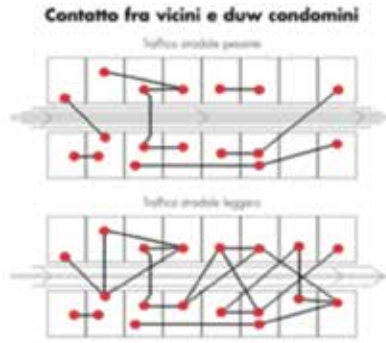

Şu anda hem Avrupa'daki girişim hem de dünyadaki bu girişimle ortak çalışmalar yürütüyoruz.

Burada çok komplike bir diyagram görüyorsunuz. En sağda kardiyovasküler riskleri görüyorsunuz ve bu, Avrupa'da yaşlılar arasındaki en büyük risk faktörünü ve ölüm sebebini oluşturuyor. Modern sağlık sistemleri, kronik kalp hastalıklarına yönelik inanılmaz rakamlar harcıyor. Başkanlarımız için alternatif bir yol mevcut. Bunu sol tarafta görüyorsunuz. "Sağlıklı şehir planlaması". Tüm Başkanlarımız bundan faydalanarak çözüme ulaşabilir. Sağlıklı Şehir Planlaması ile inşa edilmiş yapay çevreyi ve ulaşım imkanlarını değiştirebilirsiniz. Birçok alanda iyileştirme yapabilirsiniz.

Bir başka konu da yaşam biçimleriyle ilgili; yediğimiz yemekler, sosyal sermaye ve egzersiz konuları. Doğru bir şekilde uygulandığında obezite ve yüksek tansiyon gibi hastalıkları etkin bir şekilde azaltabiliyor. Sağlık alanındaki arkadaşlarınız veya ortaklarınızla konuşurken şunu söyleyebilirsiniz: "Sağlıklı şehir planlaması yaparak birçok şeye erişmek mümkün. Medikal hizmetlere yapılan yatırımları da azaltma şansına sahip oluruz. Bu daha iyi bir yol, değil mi? Aslında bence daha iyi bir yol."

Neighbourly contact v street traffic flows

Walkable Streets increase social contact and improve mental health

Size mahallelerdeki trafik akışıyla ve mahalleler arasındaki görüşme sıklığıyla ilgili bir örnek vereyim. Yukarıda Milan'da (İtalya) bir yolu görüyorsunuz. Şu şekilde tasarladım. Kutular evleri temsil ediyor. Çok yoğun bir trafik var. Komşular arasındaki bağlantılar da çok zayıf. Trafiki azaltırsanız komşular arasındaki iletişimi artırma şansına sahip oluyorsunuz. Yani, bilimsel kanıtlar şunu gösteriyor. Daha az trafik ve yürünebilir caddeler sosyal etkileşimi artırıyor ve zihin sağlığına pozitif etkileri oluyor.

Dördüncü stratejik alan ise bilimsel kanıtlar arasındaki eksiklikler. Türkiye'de ömür artıyor. Fakat şunu bilmiyoruz. Acaba engelli süresi ne kadar? Daha önce söylediğim gibi yaşlılık sadece engellilik veya bağımlılık getirmiyor. Fakat bununla ilgili bilimsel kanıtlar neler? Bunlar arasında birbiriyle çelişen şeyler de var.

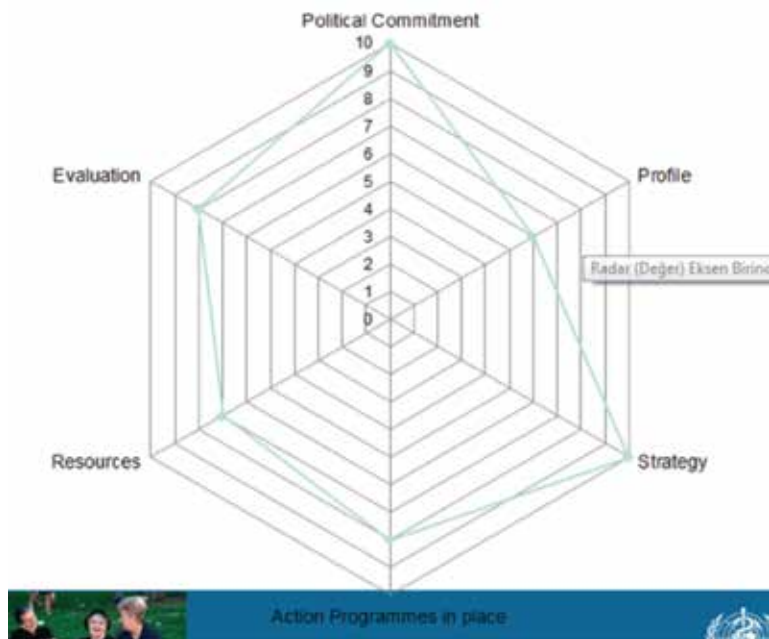
Bir başka konu da yapılacak yoğun yatırımların, sağlık alanında iyileştirmeleri getirip getirmeyecekleri ile ilgili. Bursa'da tramvayı gördüm ve şunu merak ediyorum: İnsanlar tramvaya yürüyor mu? Yürürken egzersiz seviyelerini artırıyor mu? Acaba bu artış ne kadar sonra sağlık alanında bir geri dönüşüm yapacak?

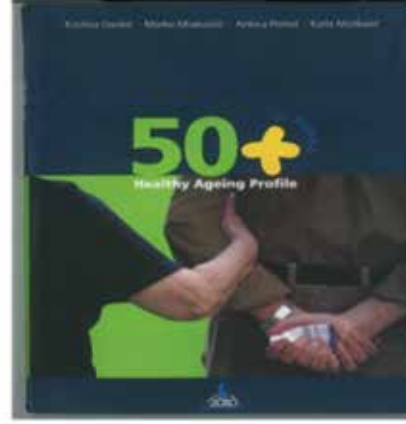
Bu, taahhüt ile ilgili bir konu. Dün Agis Tsouros'un sunumunda da görmüş olabilirsiniz. Dünya Sağlık Örgütü birçok yol ile buraya taahhütte bulundu ve destek veriyor. Biraz önce bazılarında bahsettim. Dünya Sağlık Örgütü'nün sağladığı araçlar ve uzmanlık var. Şehirlerin taahhüdü konusu var. Bunlar, Agis'in tanımladığı gibi dört ön koşul. Politik olarak kendini adanmışlık. Vizyon ve strateji. Şu anda nerede olduğumuzu ve 2020 yılında nereye gitmek istediğimizi bilmemiz lazım ve oraya doğru bir yol haritası oluşturmamız lazım.

Kurumsal değişim, sektörler arası çalışma gerektiriyor. Bu Sağlıklı Kentler'in hep özünde olan bir kavramdı. Ve aynı zamanda ağ çalışmaları. Sağlıklı yaşlanma alt ağı var. 19 şehirden oluşuyor. Sağlıklı yaşlanma alt ağında başarılı olmak için öncelikle politik olarak bir adanmışlık gerekiyor; yaşlı sağlık profillerine, stratejiye ve kaynaklara sahip olmak ve bunların değerlendirilmesi gerekiyor.

Work of the Healthy Ageing Sub-Network City of Kadikoy: Critical Success Factors

Bu lineer bir süreç değil. Aslında, eylem programları için bir profile sahip olmak şart değil. Mesela Kadıköy'de, yaşlı sağlığı profilinde çok fazla ilerleme olmamasına rağmen strateji alanında çok büyük bir ilerleme olmuş.

Burada, sol tarafta, Kadıköy'ün stratejik planını görüyorsunuz. Sağ tarafta ise Hırvatistan'ın Rijeka şehrinin profilini görüyorsunuz.

Son slaytımda şunu söylemek istiyorum: Genellikle burada teknik konulardan bahsediyoruz. Fakat hiçbir zaman insanlığı unutmamız lazım. Burada Türkiye'den 80 yaşında üçüzler görüyorsunuz ve kendileri diyorlar ki: "Hiçbir zaman ayrılmadık. Her zaman birbirimizi destekledik. Tüm sorunlarımızı ortaklaşa, bir arada çözmeye çalıştık. Her şeyden önemlisi, 80 yaşında olmamıza rağmen, halen gülebilecek bir şeyler bulabiliyoruz."

"We were never separated. We have always supported each other. We have solved any and every problem in solidarity. The most important of all is that although we are 80 we still are able to find reasons to keep us smiling."

***Mrs Hacer Sari,
Mrs Emriye,
Mrs Hayriye Sari***

Elimizde kanıtlar mevcut. Politik desteğin ne kadar önemli ama ne kadar kırılgan olduğunu biliyoruz. Fakat hepsinden önemlisi, insanlığımızı unutmamak, insanlığa önem vermek. Çok teşekkür ediyorum.

II. OTURUM-III. BİLDİRİ TAY PARK PROJESİ

Esra KELEŞ

Karşıyaka Belediyesi Etüd ve Projeler Şube Müdürlüğü

Biz Karşıyaka Belediyesi olarak projemizin birçok amaca hizmet ettiğini düşünmekteyiz. Bu amaçlarımızdan bazıları yeşil alanları artırmak, çocuklarımıza sağlıklı ve güvenli ortamlar sunmak, çocuklarımızın evcil hayvanlar ile birlikte eğlenebilecekleri alanlar oluşturmak ve sokak hayvanlarına güvenli yuvalar bulmaktır.

Ayrıca Belediye olarak en çok önemsemiş olduğumuz amaçlardan biri de otizmli çocuklara yönelik olan hipoterapi yöntemidir. 1950'li yıllarda keşfedilmiş olup, engelli bireylerin, atların iyileştirici etkileriyle psikososyal, fiziksel, davranışsal ve duygusal gelişimlerinde olumlu etkilerinin olduğu tespit edilmiş, engelli bireylerin tedavilerinde kullanılmıştır. Ata binış seanslarında, binicinin sinir sisteminden beyne birçok uyarı gelir. Bu uyarılar sayesinde, binicinin psikomotor hareketleri gelişir, atın ritmik hareketlerinin beyne yolladığı uyarılar beyinde depolanarak, özellikle yürüyemeyen engelli bireylerin tedavilerinde olumlu etkiler yaratır. Bununla birlikte kasların gelişimi, esneklik, denge, güç koordinasyonu, özgüven, disiplin, kontrol, adaptasyon, hareket kabiliyeti ve zihinsel rahatlama sağlayan 45 dakikalık binışler vücudun tüm sistemlerinde olumlu etkiler yaratan bir spor olan at biniciliğinden tüm halkımız, özellikle de dezavantajlı bir grup olan engelli bireylerin eşit olarak faydalanmaları sağlanmıştır. Projemizin ortağı bulunmamaktadır. Bütün finansmanını Belediyemiz karşılamıştır. Projemizin sürecinden çok az bahsedip, sonraki slayta geçeceğim.

Meclisimizden onay alındıktan sonra 13 dönümlük bir alana kurulmuştur. 17 kişi çalışmaktadır ve tüm halkımız bu alandan ücretsiz yararlanmaktadır.. Elde ettiğimiz sonuçlarda da günümüzdeki yaşam koşulları düşünüldüğünde, sağlık alanında eşitliğin sağlanmasında tüm kurumlara görevler düşmektedir. Çocukların ve yetişkinlerin, sağlıklı ve güvenli kent ortamlarında, psikolojilerini olumlu yönde besleyerek ata binmeleri, akranlarıyla ve evcil hayvanlarla vakit geçirmeleri sağlanmıştır. Tay Park, bireylerin hayvan sevgisinden, atların iyileştirici etkisinden ve doğanın kentte yok oluşundan esinlenilerek oluşturulmuş bir alandır. Çocuklarına güvenli ve sağlıklı ortamlar arayan aileler, günümüz yaşam koşullarında oluşan trafik karmaşasından sokağa çıkamayan ve gittikçe asosyalleşen çocuklarımızın, psikolojik ve fizyolojik anlamda,

sağlıklarında olumlu etkiler yaratmıştır. Otizmliler için ve ailelerin yaşadığı başkalaştırmayı ortadan kaldırma yolunda büyük bir adım olarak tanımlanabilecek bir çalışmadır. Otizme yönelik bir farkındalık oluşturulmuştur. Atların sorumluluğunu üstlenen Otizmliler öğrencilerin davranışları süreç içerisinde olumlu yönde değişmiştir. Tay Park tüm çocuklara, hayvanlarla iç içe, yeşil bir alanda binicilik sporu yaparak vakit geçirebilme imkanı sunmuştur. Tay Park, çocukların daha iyi bir ortamda, daha huzurlu ve sağlıklı vakit geçirmelerine destek olmaktadır.

Çağlayan İNANLI

Karşıyaka Belediyesi Veteriner İşleri Müdürü

Şu an Karşıyaka İlçesi, Mavişehir Semtinde bulunan Tay Park tesislerindedir. Tay Park tesislerimiz Belediyemize ait ve tüm işletmesi Belediye personeline yürütülen bir tesistir. 13 bin metrekarelik alandan oluşmaktadır ve Tay Park tesislerimiz içerisinde sahihsiz hayvanlarla mücadele ettiğimiz polikliniğimiz bulunmaktadır. Ayrıca çocuk oyun alanımız, evcil hayvan bölümümüz, bir kafeteryamız, organizasyonları düzenlediğimiz bir sahne ve etkinlik alanımız var.

İsmi Tay Park olarak almış olan bir manej alanımız da bulunmaktadır. Manej alanımızda tüm İzmirli çocuklara yönelik özellikle bir kilo sınırlamamız var; 50 kiloya veya 13 yaşına kadar olan çocuklarla haftanın yedi günü günlük at binışleri gerçekleştirilmektedir. Bu gerçekleştirilen binışlerimiz ücretsiz olarak yapılmaktadır.

Ayrıca Otizmli çocuklar ile yapılan çalışmalarımız, Pazartesi hariç hafta içi, yani haftanın dört günü, sabah ve öğlen olmak üzere iki seans halinde gerçekleştirilmektedir. Günde 10 Otizmli öğrenciye bu eğitim verilmektedir. Atla terapi eğitiminde Otizmli öğrencilerin kişisel gelişimlerinin yanı sıra ailelerinin de sosyal çevreleri ile buluşması ve kaynaşması da amaçlanmaktadır. Sahipsiz hayvanlarla ilgili yaptığımız çalışmalar da polikliniğimiz kullanılıyor.

Polikliniğimiz bir operasyon salonu, iki muayene odası ve bir laboratuvardan oluşuyor. Ultrason, röntgen, biyokimya ve kan sayım cihazları gibi her türlü teknik donanıma sahip olan polikliniğimizde sahipsiz hayvanlara yönelik hizmetlerimiz devam ediyor. Tüm bu hizmetlerimiz ücretsiz olarak sürdürülmektedir. Kedi kısırlaştırma merkezi olarak kullanılan polikliniğimizde, yılda ortalama yaklaşık 1.500 kedi kısırlanmaktadır. Ekibimiz iki veteriner hekim ve bir tekniker personel ile bir kayıt memuru ve bir de temizlik görevlisi personellerden oluşmaktadır. Polikliniğimizin alt kısmında yaralı ve hasta hayvanların hospitalize edildiği bir bakım odamız bulunmaktadır.

Evcil hayvan bölümümüzde Kamerun koyunu, cüce keçi ve tavşan ile beç ve diğer tavuk ırklarından oluşan bir evcil hayvan grubumuz var. Çocukların birebir hayvanlarla temas etmesi amaçlanmaktadır. Burada çocuklar, evcil hayvan bölümümüzün iç kısmına alınarak hayvanlarla temas etmeleri sağlanmakta ve bu temas esnasında da görsel öğrenimin yanı sıra teorik derslerimizi de devam ettirmektediriz.

Çocuk oyun alanı, çocukların gün içinde kullandığı bölümdür. Kafeteryamız ise çocukların ailelerine her türlü hizmeti veren, çocukları güvenli bir ortamda, etrafı çevrili, yeşil bir alanda hayvanlarla iç içe gün geçirirken oturup çaylarını rahatlıkla, keyif içerisinde yudumlayabilecekleri bir alandır.

Organizasyon çalışmalarımız yıl içerisinde devam ediyor. Etkinliklerimiz devam ediyor. Gece aydınlatması da bulunan sahnemiz ve etkinlik alanımızda gerçekleştiriyoruz. Bu alanda, yılda bir defa "Can Dostum Şenlikleri" gerçekleştiriliyor. İki yıldır devam eden şenliklerin bu sene üçüncüsünü gerçekleştireceğiz. Ayrıca Otizm haftasında, Otizmlilerle ilgili yaptığımız şenliklerimiz gerçekleştirilmektedir.

Hayvan sevgisi, doğa ve çevre bilincinin aşılmasıyla ilgili eğitim çalışmalarımız da Tay Park tesislerimizde yapılıyor. Buradaki temel amacımız insanların yalnızca yeşil alan içerisinde hoşça vakit geçirmeleri değil, aslında çocuk odaklı gibi gözükse de, çocukların çevreyle, hayvanlarla, doğayla iç içe olması ve bu bilinci kazanması amacıyla oluşturulan bir projedir. Geri dönüşleri bizim açımızdan sevindiricidir. Çünkü yaptığımız hipoterapilerde, ailelerinden ve eğitmenlerinden çocuklarıyla ilgili gelen geri dönüşler, çocuklarının pozitif yönde etkilendiklerini bildirmektedir. Hipoterapi veya at binişleriyle ilgili yaptığımız çalışmalarda iki akredite, sertifikaları olan antrenörümüz görev yapmaktadır. Aynı zamanda Binicilik Federasyonu'nun açmış olduğu, engelli çocuklarla ilgili atla eğitim çalışmalarına katılarak da sertifikalandırıldılar. Bu çalışmalar, Tay Park'taki tüm personelimizi ilgilendirdiği için hepsi, Otizmlilerle Çocukları Koruma ve Yönlendirme Derneği (ODER) tarafından bir eğitime tabi tutuldu ve Otizmin ne olduğu, Otizmlilerle çocuklara nasıl yaklaşılması gerektiği konularında eğitim aldılar. Engelli çocuklarla ilgili yaptığımız çalışmalar, bir protokol çerçevesinde ODER ile ortaklaşa olarak yürütülmektedir. Bu çalışmalar için herhangi bir ücret

talep edilmemektedir. Çalışmalar esnasında, sertifikalı eğitimcilerimizin yanında, engelli çocukların kendi psikologları, eğitimcileri veya öğretmenlerinin yanı sıra ailelerinin de dahil olduğu bir grup bulunmaktadır.

*** **(Video - Kişi 1):** Belediyemizin yapmış olduğu bu aktivitelerin sekiz servisindeyiz. İki sene önce buraya gelmeye başladık. Belediyemize, engelli çocuklara göstermiş olduğu bu ilgiden dolayı çok teşekkür ederiz. Biz buraya gelmeden evvel, hayvanlardan çok korkuyordu. Şimdi burada onu kazandık. Hayvanlarla daha yakın olmaya, ata binmeye başladı. Böyle kazanımlar oldu.

*** **(Video - Kişi 2):** İki senedir geliyoruz. Çocuğumuz hem parkta oynuyor hem de ata binmesini çok seviyor. Belediyemizin yapmış olduğu aktivitelerin çok faydasını görmüş oluyoruz. Aynı zamanda hayvanlara karşı çocuğumuzda bir sevgi gelişimi söz konusu. Onları seviyor ve okşuyor. Ata binmekten çok zevk alıyor.

*** **(Video - Kişi 3):** Çocuklarımız iki yıldan beri buraya geliyorlar. Tabii ki çok şey kazandık, güzel şeyler oldu. Çocuklar her şeyden korkarken, ata bindiklerinde onların huzurlarını görmek bizleri de mutlu etti.

*** **(Video - Kişi 4):** Yaklaşık iki yıldır Belediye'nin sunmuş olduğu bu hizmetten faydalanıyoruz. Engelli çocuklara, onları sosyal hayatın içine koymaya çalıştığımız bu zamanda böyle olanakları bulmak çok zor. Bu konuyla ilgili bulabildiğimiz her alanı değerlendirmeye çalışıyoruz. Çünkü engelli çocukların sosyal yaşamın içinde olmaları, onların mental ve fiziksel olarak hazırlanmalarını sağlıyor. Bir kere iletişimi çok iyi yapıyorlar. Erken gelip çocuk parkını kullanırken oradaki diğer çocuklarla olan iletişimi bile gayet güzel oluyor. Çevredeki çocuklar da bu çocukların normal olduğunu, onlarla iletişim kurmaları gerektiğinin farkına varıyorlar. Bu sefer biz onlara faydalı olmuş oluyoruz. Eğitimimizde daha çok akademik bir düzene yükleniliyor. Aslında, engelli çocuklarla çalışırken onlara hayatı, yaşamın içinde var olabilmeyi öğreten aktivitelerin olması çok daha önemli. Biz de burada bir tanesini yakaladık.

Tay Park, mevsimlere göre değişiklik göstermesine karşın günlük ortalama 1.500 kişilik ziyaretçi sayılarına ulaşmaktadır. Tay Park tesisleri dışında ayrıca, bu tesislerle desteklediğimiz, Örnekköy'de Belediyemize ait bir sahihsiz hayvan rehabilitasyon merkezimiz bulunmaktadır. Bu merkezimizde de sahihsiz köpeklerle ilgili tedavi ve kısırlaştırma çalışmalarımız devam etmektedir. Burada tedavi ettiğimiz özellikle bir sahip bulma şansı yüksek olan- yavru köpekler ile yine Tay Park'taki tesislerimizde tedavi edilen yavru kedilere, Tay Park tesisleri içerisindeki sahiplendirme bölümümüzde, yerel hayvan koruma görevlilerimiz

ve hayvan sever vatandaşlarımız ile birlikte, sivil toplum kuruluşlarıyla ortak yapmakta olduğumuz çalışmalarla sahip bulmaya çalışılmaktadır. Bu da yıllık sahiplenme sayılarını ciddi oranda artırmakta, genelde 100'ün üzerine çıkarmaktadır.

Tay Park tesislerimizin dışında olan ve bu tesisimizi destekleyen birimlerde yapılan tüm çalışmalar sivil toplum kuruluşları, hayvan sever şahıslar ve yerel hayvan koruma gönüllülerimiz ile birlikte yürütülmektedir. Bu amaçla da Tay Park veya Belediyemizin diğer tesislerinde sürekli olarak eğitim çalışmaları yapılmaktadır. Sadece çocuklara yönelik, çevre ve doğa bilincinin, hayvan sevgisinin aşılmasının yanı sıra yetişkinlere de gönüllülük kapsamında eğitim verilerek, Karşıyaka sınırları içerisinde bir gönüllü ordusu oluşturulması ve her mahallede, hatta her sokakta, bu gönüllü kişilerimize ulaşarak hem sahipsiz hayvanların daha huzurlu ve daha rahat bir ortamda yaşamalarının sağlanması, hem de ciddi anlamda bir çevre bilinci oluşturulmasına çalışılmaktadır.

Manej alanımızda çocukların at binışı yaptığı yedi tane atımız mevcut. Bunlardan dört tanesi "Pony", üç tanesi ise "Shetland Pony" olarak geçmektedir. Bu sene içerisinde yavru olarak aldığımız ve ismini Karşıyaka koyduğumuz yavru erkek Shetland Pony atımız dışındaki tüm atlar, at binişlerinde, kilolarına ve özelliklerine göre çocuklara hizmet vermektedir.

Sahipsiz hayvanlarla ilgili olan çalışmalarımız çerçevesinde, araç kapasitesi olarak da donanıma sahibiz. Bu amaçla tam donanımlı bir veteriner ambulansımız görev yapmaktadır. Yaralanma veya trafik kazası

gibi acil bir durumda olay yerine anında müdahale ederek gerekli tıbbi yardımı olay yerinde de yapabilmek imkanına sahibiz. Ayrıca, sahihsiz hayvanların 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu çerçevesinde kısırlaştırılmaları kapsamında da buldukları yerden alınmaları amaçlı, tam teknik donanımlı, yeni bir araca sahibiz. Bu araçla sokak hayvanları, üst düzey teknik ekipmanlarla hayvanlar zarar görmeden buldukları yerlerden alınarak polikliniklerimizde tedavi edilmekte, kısırlaştırılmakta ve aşılanma çalışmaları yapılmakta, sonra da tekrar alındıkları yerlere bırakılmaktadır.

Sahipsiz hayvanların halk tarafından biraz daha dikkate alınması amacıyla Sivil Savunma Arama Kurtarma Müdürlüğü ile ortaklaşa yürüttüğümüz bir çalışma daha bulunmaktadır. Bu da Tay Park merkezli olarak yapılan bir çalışmadır. Eğitim çalışmalarımız burada gerçekleştiriliyor. Karşıyaka Belediyesi olarak oluşturduğumuz bir deprem arama kurtarma köpek timi var. Bu tim içerisinde, özellikle sahihsiz hayvanlardan da seçerek, onların eğitimlerini Sivil Savunma ve Arama Kurtarma Müdürlüğü ile ortaklaşa yürüterek, bir sokak köpeğinin de gerekli eğitimi aldıktan sonra enkaz arama kurtarma köpeğine dönüşebilmesine ilişkin çalışmalarımız da devam ediyor. Bu kapsamda kendi ekibimizi oluşturduk. Bir köpeğimizin eğitimi tamamlandı ve önümüzdeki sene yapılacak olan sertifikasyon yarışmasında, şu anki durumuyla da sertifikayı almaya hak kazanacak gibi gözüküyor. Böylece içinde sertifikalı bir sokak köpeğinin de bulunduğu arama kurtarma timimiz oluşabilecek.

Belediyemizin yapmış olduğu değerlendirmeler sonucunda Tay Park tesislerimizdeki çalışmalarımızın ödüllendirilmiş olması açısından öncelikle teşekkür ediyorum. Tabii ki almış olduğumuz bu ödül, çırtayı biraz daha yükseltmemize neden olacak ve biraz daha gayretle, biraz daha fazla özveriyle önümüzdeki yıllarda çok daha fazla kişiye, çok daha fazla çocuğa ulaşarak hizmetlerimizin devamını sağlayacağız. Tüm çalışmalarımız ve ödülümüz için herkese teşekkür ediyorum.

II. OTURUM- IV. BİLDİRİ DÜZENLİ BESLENME İÇİN KIR-KENT KARDEŞLİĞİ PROJESİ

Ümit Nevzat UĞUREL

Çankaya Belediyesi Sosyal İşler Proje Koordinatörü

Belediye birçok alanda kendi kurumsal yapısından müdürlüklerine destek olması amacıyla bir danışma kurulu oluşturdu. Bu danışma kurullarından biri Kent ve Tarım Danışma Kuruludur. Bu proje, Kent ve Tarım Danışma Kurulunun bir çalışmasıdır.

Danışma Kurulu, yaklaşık 40 kişilik, içinde rektörlerin, dekanların, bölüm başkanlarının, bir takım kurul temsilcilerinin bulunduğu, Atatürk Orman Çiftliği ve Garnizon Komutanlığı gibi bazı resmi birimlerin de katkılarını alan bir kuruldur. Bu Danışma Kurulu, şöyle bir şeye yola çıktı: Çankaya Belediyesi sınırları, Büyükşehir Belediyesi'nin sınırlarının yeniden düzenlenmesiyle, daha önce Bağlar'a bağlı olan köyler Çankaya Belediyesi'ne bağlanarak mahalle haline getirildi. Bu yedi tane köy, daha önceki iki tanesiyle birlikte Çankaya'nın kırsal alanını oluşturuyor. Aslında rakam olarak bahsedildiği zaman küçük bir alanmış gibi gözüküyor, fakat Çankaya'nın toplam belediye sınırları içerisindeki alanı 40 bin hektardır. Bu bahsettiğim alan bunun 22 bin hektardır. Bu 22 bin hektarlık alan, ilçe olan değil, kayak tesislerinin bulunduğu Elmadağ'ın güneyinde kalan kısımları içermektedir. Aslında bu dağ, Çankaya'yı ikiye bölüyor. Kırsal alan dediğimiz, güneyde kalan alanda neler yapılabilir kaygısıyla yola çıkıldı. Çünkü şöyle bir tespit de vardı: Çankaya'nın gıda ve benzeri tüketim ürünlerinin üretildikleri yerden Çankaya'ya gelmesi için bir yılda kat ettikleri mesafenin yaklaşık 50 milyon kilometre olduğu tespit edilmişti. Bunu yerine, "kendi kendini besleyen bir kent olarak, bu kırsal alan kente kazandırılabilir mi?" düşüncesiyle yola çıkıldı. Bu şekilde hem çevrenin korunmasına katkıda bulunulacak hem de Ankaralıların daha taze ürünlerle, daha ucuza beslenmeleri sağlanacaktı.

Alan incelendiğinde çok parlak bir yapısının olmadığı görüldü. Çünkü rakım oldukça yüksek; ortalama 1.000 - 1.100 civarında ve karasal iklimin hakim olduğu bir yer. Oldukça da engebeli bir arazi. Fakat yine de bu 22 bin hektarlık alanın yaklaşık üçte biri, yani 7 bin hektarı, tarımsal niteliği oldukça uygun arazilerdi. Ayrıca diğer bir 7 bin hektarı orman niteliğinde ama üzerinde yabancı birkaç ağaç dışında hiç ağaç olmayan bir alandı. Kalan 7 bin hektarı da kullanılmayacak türde kayalık, taşlık veya yerleşim alanıydı.

Bu alanlarda, Danışma Kurulunun yönlendirmesi sonucunda bir kent tarım ekibi oluşturuldu. Eki bin içinde ziraat mühendisleri, harita mühendisleri, şehir plancıları, ekonomistler ve benzeri kişiler yer aldı. Bu ekibin amacı, Danışma Kurulunun o yıl için öngördüğü programları hayata geçirmek, aslında bütünüyle bir kırsal kalkınma planı uygulamaktı. Fakat bütünü için hep birlikte hareket etmenin maddi olanaksızlıkları nedeniyle, ana kurgulanan planın parça parça, ihtiyaç oldukça hayata geçirilmesi gibi bir yöntem tercih edildi.

Başlangıçta bu yedi köy birleştirilerek bir kooperatif kuruldu; Kırsal Kalkınma Kooperatifi. Bu kooperatif aracılığıyla bir takım çalışmalar yapılması amaçlandı. Ayrıca köydeki konaklardan bir tanesi restore edilerek, tarımsal araştırma-geliştirme merkezi olarak örgütlenmesi yapılmaya başlandı. Diğer bir taraftan da üçüncü bir mekansal planlama için, arazinin planlanmasına yönelik altyapı çalışmaları ve etütleri yapılmaya başlandı. İş gücünün tespitine yönelik bir sosyoekonomik analiz yapıldı. Çünkü oldukça nüfus kaybeden bir bölgeydi. Nüfusun önemli bir kısmı Çankaya'nın meskûn mahallelerinde, apartman hizmetliliği gibi benzeri işlerde yoğun olarak çalışıyorlardı. O tespitlerle bu ortaya çıktı. Alanın bütününde bir jeolojik etüt yapıldı. Elmadağ bir fay hattı ve muhtemel termal kaynak tespiti vardı. O tespit aslında oldukça ümit verici bir sonuç sergiledi. Sondaj çalışmaları tamamlanırsa, örneğin, seracılık gibi çalışmaların da bu sayede önü açılabilir ve termal kaynak hem konaklamada hem de seracılıkta kullanılabilir şekilde bir beklenti içerisindeyiz.

Üçüncü çalışmamız toprak-su analiziydi. Bu analiz sayesinde toprağın ekilebilirliği ve su kaynaklarından yararlanılması gibi çalışmalar yapıldı. Bunun sonucunda da, mesela, erozyon nedeniyle toprak kaybını önlemek üzere bölgede setler yapılarak mil topraklarının kullanılması gibi bir proje yapıldı. Bu da köylünün oldukça ilgisini çekti. Toprağın bu ölçüde kaybolduğunu, yağmur ve sel sularıyla akıp gittiğini farkına varmış oldular.

Bir diğer çalışmamız çok kısa geçiyorum- ağaçlandırma çalışmasıydı. "Bir milyon Çankayalıya bir milyon fidan" kampanyasıyla, daha önce hiç ağaç olmayan yerde, Orman ve Su İşleri Bakanlığının da izni ve desteğiyle ağaç kampanyasına başladık. Bugüne kadar 20 bin kadar ağaç diktik. Bunu her sene artırarak geliştirmeye çalışıyoruz.

Özellikle dışarı göç veren köyler olduğu için yapı stoku çok yıpranmıştı, enkazlar oluşmuştu ve oradaki yaşam için tehlike yaratıyordu. Enkaz kaldırma tespiti yaptık ve kullanılmayan, tehlike arz eden yapıları ortadan kaldırdık.

Bir diğer çalışmamız köylü pazarlarıydı. Köylü aslında üretimden kopmuştu. Yani bu 7 bin hektarlık alan pek verimli bir şekilde kullanılmıyordu. Ancak kendi ihtiyaçlarına yönelik bir üretim vardı. Biz bunu teşvik etmek için bir proje planladık. Çankaya Belediyesinin Gıda Bankası diye bilinen bir sosyal yardımlaşma derneği var. Bu yardımlaşma derneğinin dışarıdan satın alıp yoksul kesime dağıttığı ürünlerin, buradaki kırsal kesimden karşılanması gibi bir proje geliştirildi. Köylüye, ne üretirlerse üretsinler, satın alma garantisi verdik. Çok fazla bir şey üretilmedi ama en azından ürettikleri takdirde, bunların pazarlanması gibi bir sorunla karşılaşmayacaklarına dair bilinçlendirme yapmaya çalıştık.

**III. OTURUM:
SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRE STRATEJİLERİ
ÖRNEK UYGULAMALAR**

III. OTURUM SAĞLIKLI ŞEHİRLER İÇİN STRATEJİLER

OTURUM BAŞKANI Prof. Dr. Handan TÜRKOĞLU

İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölüm Başkanı
Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Artık son oturumda izleyicilerimizin sayısı da azaldı ama verimli bir oturum geçeceğini ve memnun kalacağınızı tahmin ediyorum. Bizim konularımızla ilgili bazı açıklamalar bir önceki oturumda yapıldı; Profesör Green tarafından değinildi. Gerçekten de Şehir Planlama ve yaşadığımız çevreler ve onların planlanması, insan sağlığıyla son derece ilgili konuları kapsıyor. Bugün benimle beraber beş konuşmacı olacak.

Bu konferansın önemli bir yanı da şöyledir: Uzun zamandır işin teorisi ve yapılması gerekenlerle ilgili çalışıyoruz ve burada sunuşlar yapıyoruz. Bu konferansla birlikte tabii ki gelen eleştirileri de göz önüne aldık. Biraz daha uygulamalara yönelik, somut çözümlere yönelik tartışmalara yer verdik. Çok da iyi oldu. Doğrusu, bir önceki oturumda sunulan üç proje de, bizim başvurular arasında beğendiğimiz, öne çıkan projelerdi. Onları dikkatle dinleyerek bir öğrenme süreci de geçirdiğimi söylemek isterim. Benim sunuşum da biraz bu yönde hazırlandı.

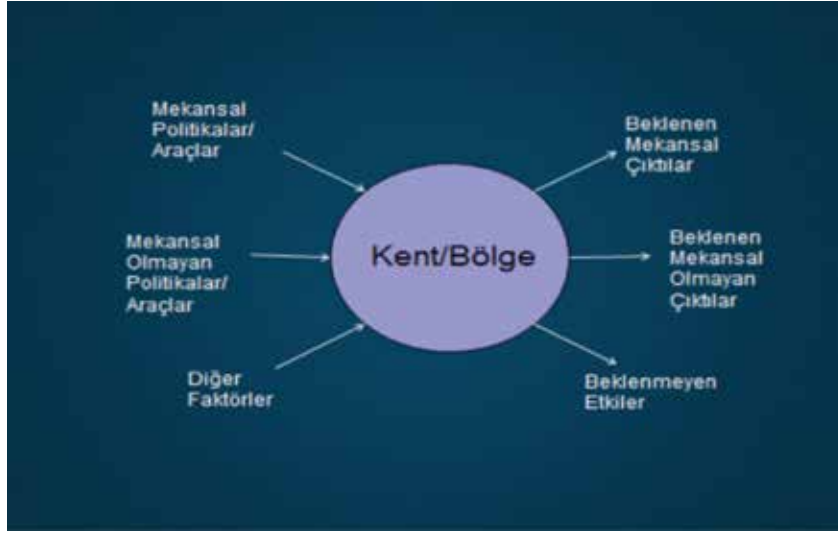
Şimdi, sağlıklı şehir yaklaşımı biliyorsunuz Profesör Green de söyledi. Dünya Sağlık Örgütü'nün dördüncü fazda ele aldığı ve insan sağlığını hastalandıktan sonra tedavi etmek yerine hastalandırmamaya çalışarak önceden önlemeye yönelik tedbirleri içermesi konusunda çalışmalar yapılırken, şehir planlamanın bir anda öne çıkmasıyla önem kazandı. Gerçekten de Şehir Planlama bugün yaşadığımız çevreleri gerek mekânsal verilerle, gerekse onları destekleyen mekânsal olmayan verilerle ve kararlarla son derece etkiliyor.

Burada başlangıç olarak bir şey de söylemek gerekiyor. İngiltere'den Prof. Hugh Barton şöyle söylemişti: "Sürdürülebilir gelişmeler, şehir sağlığı, aslında bir evliliktir." Ben buna bir Katolik evliliği diye ilave yapıyorum. Birbirinden ayrılmaz iki durumu gösterir. Yani, siz bir yandan sağlıklı olmaya çalışırken, bir yandan da sürdürülebilirliğin dışında kararlar alamazsınız. Onun için, bu ikisi birlikte yürüyecek iki kavram. Sağlığın ana belirleyicileri de, yine İngiltere'deki Hocamızdan öğrendiğimiz gibi, genetik özelliklerimiz, davranış biçimimiz ve hayat tarzımız, sosyal ve toplumsal etkiler, barınma, çalışma koşulları, hizmetlere erişilebilirlik ve toplumun tümünü etkileyen sosyoekonomik, kültürel ve çevresel koşullar.

Biz, şehir plancısı olarak, genetik özellikler hariç diğerlerinden büyük oranda sorumlu oluyoruz. Sağlıklı bir şehir olabilmemiz için de temiz ve güvenli bir çevre, sürdürülebilir bir ekosistem, güçlü, destekleyici, kararlara katılımcı ve denetleyen, temel ihtiyaçları karşılanmış, kaynaklara erişme ve haberleşme imkanı olan bir toplum, çok yönlü, canlı bir ekonomi, kültürel ve biyolojik mirasıyla uyumlu bir kent ve herkesin yararlanabileceği seviyede kamu sağlığı gerektiği söyleniyor.

Kent Planlama ise bu söylediğim ilkelerin alt alta yazılmış halini ve bizi ilgilendiren konuları içeriyor. Neden planlıyoruz şehirleri? Çünkü yüksek yaşam kalitesi istiyoruz; sağlığı ve esenliği de hedefliyoruz. Tüm grupları kapsamak istiyoruz ve sürdürülebilirliği sağlamak istiyoruz. Bunun için mekânsal planlama yapmamız gerekiyor. Katılım ve koordinasyon yapmamız gerekiyor. Toplumsal ve kurumsal kapasitenin artırılması gerekiyor. Gördüğümüz gibi bazı şeyler mekânı ilgilendiren şeyler iken, bazı şeyler de o kararları destekleyen arka plan oluyor. Yani bir koordinasyon ve organizasyon, halkın katılımı ve toplumsal ve kurumsal kapasite derken, büyük oranda eğitim ve bilinç düzeyinin yükseltilmesini kapsıyoruz. Mekansal planlamaya

bakacak olursak, artık mekansal planlama ülkemizde, mekansal stratejik planlama olarak yapılmaya başlanıyor. Bu önümüzdeki hafta sonu Çevre ve Şehircilik Bakanlığında bu konuda bir çalışmayı var ve bütün düzenlemeler de bu anlamda değiştirilecek. Yani, imar planı, nazım imar planı ve çevre düzeni planlarının da mekansal stratejik planlar olarak yapılması gündemdedir. Bunun sebepleri vardır. Çünkü kağıt üzerinde verilmiş mekansal kararların arka planı yoksa, onu destekleyici araçlar kullanmazsanız, hepimizin bildiği gibi, uygulama olasılığı çok düşüktür.

Mekansal stratejik planlama nedir? Biraz önce de söylediğim gibi bir vizyonu olması gerekir. Profesör Green de bu vizyon konusunu söyledi ve önem verdi. Gerçekten bir vizyonla başlar. Ondan sonra ulusal ve bölgesel stratejilerle ilişkilendirilir. Parçacıl, kendi başına planlar olmaz. Bir bütünün parçaları olarak çalışır ve aynı zamanda, geleneksel planlamaya göre kurumlar arası koordinasyon ve katılımı içerir. En önemlisi hangi planlamayı yapıyorsak yapalım, her halükarda planlamanın sürdürülebilir gelişimi için bir yaklaşım olması gerekir. Aynı zamanda küresel iklim değişikliğiyle mücadeleyi de kapsamı gerekir. Bu planda, dediğim gibi, geleneksel planlama anlayışının dışında olarak, mekansal olan ve olmayan veriler söz konusudur. Beklenen ve beklenmeyen etkiler söz konusudur. Bu politikaların ve araçların belirlenmesi gerekir. Kentin planının vizyonunun ise, kentin gelecekteki tüm sistemlerinin ahenk içinde çalışabilmesi için, sürdürülebilirliği de içeren bir vizyon olarak herkesin katıldığı bir toplantıda belirlenmesi gerekir. Bu da stratejik planlamanın olmazsa olmazıdır.

SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞME STRATEJİSİ				
REKABET	BAĞLANTI ERİŞİLEBİLİRLİK	FARKLILAŞAN ÖZELLİKLER / YEREL KİMLİK	KALİTELİ YAŞAM ALANLARI	SAGLIK VE EŞENLİK
Artan refah, iş ve yatırım olanağı, Bilgi ekonomisi ve bilgi birikimi ile geniş istihdam olanakları	Ulusal ve uluslararası bağlantıların güçlenmesi Kamu ulaşımının güçlenmesi	Kültür-turizm ve ticaretin gelişmesi Konut standartlarının yükselmesi Satın alınabilirliğin artması	Yeşil alan artışı Temiz çevre Güvenli çevre Çeşitlilik	Sağlıkta eşitsizliklerin giderilmesi Çocuklar ve gençler için sağlıklı çevreler Küresel iklim değişikliği ile mücadele Sürdürülebilirlik

Size bir örnek olarak Liverpool kentinin mekansal planlamasının sonunda belirlenen ana eksenleri söylüyorum: Rekabet, bağlantı, erişilebilirlik, farklılaşan özellikler, yerel kimlik -bunlar öne çıkan konu başlıklarıdır- kaliteli yaşam ve bakınız en sonuncusuna: sağlık ve esenlik. Bu sadece Liverpool kentini kapsamıyor. Aslında tüm kentlerin bunu bir eksen olarak vizyonuna yerleştirmesi gerekiyor.

Burada da yaklaşık bir buçuk, belki de iki yıl kadar süre önce Bursa il bazında yaptığımız çevre düzeni planını stratejik anlamdaki bir yöntemle gerçekleştirdik; stratejik mekansal bir planlama olarak. Orada ortaya koyduğumuz ana eksenleri söylemek istiyorum size. Örnek olarak; ekosistem dengesinin korunması, kültür varlıklarının korunması, sektörel çeşitliliğin geliştirilmesi, il bütününde merkezler arası dengeli gelişmenin sağlanması burada ilçe merkezleri ve il merkezini kastediyoruz herkes için kaliteli erişilebilirliğin sağlanması, bunun içinde sürdürülebilir erişilebilirlik de var yaşam-mekan kalitesinin yükseltilmesi ve sosyal bütünleşmenin sağlanması.

Yine biraz önce Profesör Green'in bahsettiği, "social capital" dediği, aslında Ercüment Bey'in "sosyal sermaye" diye tercüme ettiği konu da şudur: Birinci aşaması, bir bütün içinde parça olarak aile ve arkadaşlarla olan ilişkiler; ikinci aşaması, yerel yönetimlerle olan ilişkiler; ve üçüncü aşaması, bölge dışındaki organizasyonlarla olan ilişkiler. Yani, "linking, bounding ve bridging" diye ayırdığı üç parça tümünü kapsar. Bu bir pakettir. Aile de bunun bir parçasıdır. Her yer için bu geçerlidir. Doğal ve teknolojik tehlikelere karşı risklerin azaltılması bir eksen. Şimdi mesela bu Liverpool'da yok. Ben bunu çok önemsiyorum. Çünkü afetlere karşı çok dayanıksız bir kentsel çevremiz var. Hem şehirlerin genetik yapısı çok kırılgan, hem de onun üstündeki bina stoku çok kırılgan. Ve de şu ana kadar doğru dürüst bir tedbir almadığımız için, böyle bir eksenin, Türkiye'deki tüm stratejik planlama süreçlerine girmesi gerektiğini düşünüyorum.

Çevre kirliliği de gerçekten son derece önemli bir konu. Üstelik çevre kirliliğinin de müsebbibi insanların faaliyetleri. Yani, onda yapabileceğimiz çok şey var. Öbüründe biraz daha yarı bir durum söz konusu, çünkü doğal tehlikelere yüzde yüz zarar azaltma ya da risk azaltma sağlanamaz. Ancak çevre kirliliği büyük oranda önlenir. Bir eksen daha var. Bu da biraz önce söylediğim katılım eksenidir. Plan uygulama, izleme, denetleme mekanizmasının katılımcı ve demokratik bir yönetim anlayışıyla etkinleştirilmesi, geliştirilmesi, toplumsal ve kurumsal sahiplenmenin ve kapasitenin artırılması. Bütün bu eksenler, bizim temel dokuz tane eksenimizdi. Bu ana başlıklar içinde bizim ürettiğimiz örnek stratejiler hangileri olabilir, hangisi ilintili olabilir diye örnek vereceğim.

Sağlıklı yaşam tarzı biraz önce çok detaylı anlatıldı. Her türlü hastalıklara iyi gelen bir durum. Mesela kalp-damar hastalıkları birinci sıradadır gerçekten hastalıklar içinde. Ona iyi gelir, ruhsal sağlığa iyi gelir. Bazı kanser türlerine de iyi gelir diye düşünüyorum, belki hepsi değil ama. Alerjiye iyi gelir. Şekere iyi gelir. O nedenle sağlıklı yaşam tarzı önemli. Biz bunu yaşam ve mekan kalitesinin yükseltilmesi stratejisi kapsamında ele aldık.

Mesela bir örnek; kompakt gelişmenin desteklenmesi ve kentsel yayılmanın önlenmesini istiyoruz. Bu yine bütün şehirler için geçerli. Böylelikle arabaya bağımlılığı azaltıyorsunuz. Yani, şehirlerde iki katlı evler ve bahçeli evler şeklinde yayılmasının bunu Amerika Birleşik Devletleri geçtiğimiz yüzyılın ikinci çeyreğinde yaşadı fiziksel aktiviteyi artırmadığı ve aynı zamanda doğru bir gelişme türü olmadığı ortaya çıktı. Çünkü sayıda alan kaybediyorsunuz ve bunun içine değerli alanlarımız giriyor.

Türkiye’de de bu böyle biliyorsunuz. Kentsel hizmetlerin, dengeli, eşitlikçi, hakça dağılımının sağlanması ve yaya-bisiklet ulaşımının desteklenmesi. Bu arada şunu da söylemek istiyorum. Biz bu stratejileri geliştirirken Bursa’da, bunları bir anda hani orada burada var diye eklemedik. Bunları katılımcı bir süreç içinde her beraber tartışarak çıkardık. Bursa’nın kendi yapısından, eksikliklerini giderici stratejiler olarak ortaya çıktı. Birçoğu Türkiye’deki durumla paralellik gösteriyor. Birçoğu da kendine özgü olabilir. Kentsel yeşil alan sisteminin oluşturulması. Bugün büzüşmekte olan, yani öyle söyleniyor, “shrinking” alanlar ve çekmekte olan merkezi iş alanları, eski şehir merkezlerimiz önemli bir sorundur ve yeni yaklaşımlar gerektirmektedir. Burada yaşam-mekan kalitesinin artırılması, doğal olarak içinde bulunulan kültür varlıklarıyla birlikte bu yapılıyor ve buranın çekim merkezi haline getirilip, insanların yaşanabilir alanlar olarak hem buraya gelme, hem sosyalleşme, hem de ekonomiye gelişme sağlanması çok önemli bir konu. Turizm faaliyeti de olabilir. Sosyal yaşam bir pakettir ve her şeyin bence anahtarıdır.

Doktor Bey de belki buna parmak basabilir ama. Şimdi internette bir tane şey var. Soruyor size: “Spor yapıyor musunuz?” “-Evet.” “Yaşınız kaç?” “-Falan filan” derken bir noktaya geliyorsunuz; “Kaç arkadaşınız var?”, “Haftada ne kadar onlarla yemeğe gidiyorsunuz?” falan diye soruyor. Eğer yoksa birden bire yaş aşağı düşüyor. Yani gerçek yaşınızla, orada hesaplanan yaşınız arasında fark çıkıyor. Yani, sosyal yaşamın aslında bugün geldiğimiz noktada sağlığımızı en çok etkileyen şeylerden biri olduğunu biliyoruz. Bunun için şehirlerin sosyal yaşamı destekleyici olması gerekiyor.

Yine bu iki katlı, bahçeli evlerle yayılma türü, sosyal yaşamı öldüren bir yaklaşım. Komşuluğu da öldürüyor. Yüksek katlı bloklar da yine sosyal yaşamı öldürüyor. Bunun için “optimum density”, yani “optimum yoğunluk” kullanıp ortak alanlarda bir yandan faaliyet, bir yandan da... Bakın Tay Park projesi bu anlamda bence çok başarılı. Yani, günde 1.500 kişinin gelmesi, iç içe çalışılması yaratıcı bir çözüm. Parklar da tek başına çok işe yarıyor ama aktiviteleriyle birleşmesi halinde sosyal konular çok önemli hale gelebiliyor. Bu da depresyon ve kronik hastalıklara çok iyi geliyor.

Biz sosyal yapının bütünleşmesi için de, özellikle Mürvet Hanım’ın da yardımları sayesinde, farklı sosyal gruplara yönelik, eğitim iş gücünün niteliğini artırıcı sosyal faaliyetlerin geliştirilmesini... Bursa’da aslında bu konuda çok çalışma var. Bursa Belediyesi sosyal faaliyetlere önem veren bir belediye. Bunu bir proje olarak sunduk. İçinde çok çeşitli, ilginç projeler var. Belediyenin bunları uygulaması halinde sosyal açıdan çok önemli adımlar atılacağına inanıyoruz. Biliyorsunuz bu strateji, mekansal bir strateji değil. Mekan karşılığı olabilir ama mekansal kararları destekleyen, mekansal olmayan bir strateji. Konut çevresi, yani yaşam alanlarımız çok önemli. Hayatımızın önemli bir kısmının geçtiği ve aynı zamanda çocuklarımızın, özellikle yaşlılarımızın bütün hayatını geçirdiği bir alan. Onun için konut çevresinin çok cazip olması ve her türlü ihtiyaca cevap vermesi gerekiyor.

Binaların da yine sağlam ve aynı zamanda güneş alan konfor koşullarının olması lazım. Yaşam-mekân kalitesinin yükseltilmesi tamamen bu konulara odaklandı. Tasarım çok önemli bu noktada. Sürdürülebilirliğin sağlanması, şehir estetiği, silüet, aklınıza gelebilecek hem fiziksel hem sosyal pek çok konu proje olarak ve strateji olarak gruba girdi. Aynı zamanda enerji tasarrufu da bu grupta yer aldı. Hem binaların hem de kentsel açık alanların, sürdürülebilirlik için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımında teşvik edilmesi ve bu alanlara ulaşılabilirliğin yaya ve bisikletle sağlanması, bunun için de kentsel yeşil sistemin devreye girmesi çok önemli. Kentsel yeşil sistemin de o bölgenin ekolojik yapısıyla bütünleşmesi gerekiyor. Yani, kentsel yeşil sistemi de kafamıza göre bir sistem olarak oluşturabiliriz tabii ama hava koridorları ve dere yatakları bu konuda devreye giriyorlar.

İş olanakları, yani bölgenin ekonomik yönünün geliştirilmesi de çok önemli. Fakat burada birbirine zıt şeylerle karşı karşıya kalıyoruz. Bir yandan iş olanaklarını artırıp yeni sanayi alanlarını açmak isteyebilirsiniz. Bu aynı zamanda hem hava kirliliği yaratabilir hem de tarım topraklarınızı yok edebilir. Onun için bu, önemli bir konudur. Yani tür sanayileşme, yani bilgi-yoğun teknoloji ile sanayileşme olabilir. Geri dönüşüm sanayisi olabilir. Mesela New York kentinde boşalan sanayi alanlarını, geri dönüşüm sanayi alanlarına çevirip iş olanakları ortaya koyuyorlar. Bir de üretim sanayisi zayıflamış durumda artık. Onun yerine hizmetle ilgili alanlar devreye girebilir. Mesela eskiden hepimiz biliyorsunuz evlerde yemek yedik, şimdi herkes dışarıda yiyor. Yani, gıda sektörü çok gelişmiş durumda. Turizm faaliyetleri artıyor. Gerçi bunun için de savaşların bitmesi lazım. Ona da global olarak bağlıyız. Ekonomik krizin bitmesi lazım. O durumda oteller devreye giriyor vs. O da yine doğal kaynakların kullanılmasıyla iş olanakları arasında bir çelişki oluşturabilir. Onun için iş çok önemlidir. Hayat kalitesinin genetik yapıyla birlikte belki de yarısını etkiler. İşiniz yoksa çok mutsuz bir insan olursunuz. Bursa'daki çalışmalarımızda dördüncü eksen dediğimiz sektörel çeşitlilik ve bilgi odaklı, yenilikçi teknolojiler kullanan, çevre dostu, sürdürülebilir üretimin desteklenmesi. Bu da bir yönüyle sanayi ve Ar-Ge ilişkisi; diğer yönüyle tarımsal alanların, tarımı bir hammadde gibi görüp gıda endüstrisi ilişkisinin kurulması. Çünkü bundan 20 yıl sonra belki de paramız olacak ama yiyecek bulmakta zorluk çekeceğiz. Paranız olduğu halde satın alamayacaksınız. Böyle bir şeye doğru gitmekteyiz. O nedenle elimizdeki tarım topraklarının korunması ve bunu endüstriye dönüştürmenin yollarını aramamız gerekiyor.

Ve en son turizmle ilgili. Gördüğünüz gibi Bursa'nın bu çeşitliliği hep beraber geliştirdiğimiz stratejilere de yansdı. Erişilebilirlik açısında yine, ulaşım en büyük kirleticilerden biridir. Bu konuda da Yalova Belediyesinin pek çok çalışması var, dışarıda gördüm. Hakikaten sürdürülebilir ve yenilebilir enerji kullanılan ulaşım sistemleri ve kamu ulaşımının desteklenmesi son derece önemlidir. Burada biz herkes için kaliteli erişilebilirliğin sağlanması derken kamu ulaşımının artırılması Bursa'nın bu konuda şu anda bir ulaşım master planı var ama ulaşım önemli bir sorun Bursa'da ve raylı sistemin, aynı zamanda yaya ve bisikletin desteklenmesi, özellikle düz bölgelerinde çok önemli. Bir de bu erişimlerde eşitlikçilik açısından biraz sonra söyleyeceğim bu eşitliği sağlayabilecek bir konu. Şimdi iş olanaklarınız sınırlı, yoksul bir nüfusunuz var. Onlara en iyi yaklaşım, mesela ulaşımın ucuz ve kullanılabilir olması ve kentsel donatıların da yine onlara, gelirlerinin büyük bir bölümünü harcayabilecekleri alanlara kamu desteğini yaratmak eşitlikçilik adına, mesela onlara ev vermek yerine ev verilmesi de olabilir tabii ama ya da yiyecek dağıtmak yerine kamu işlerinin eşitlikçi olarak devlet tarafından sağlanması daha yararlı olacaktır.

Güvenlik konusu var. Hava ve su kalitesi konusu var. Burada bizim doğal ve teknolojik tehlikelere karşı risklerin azaltılması ve çevre kirliliğinin önlenmesi stratejimiz buna karşılık geliyor. Gerçekten güvenlik konusunda, bu güvenlik çalışma grubumuza, risk grubumuza hem polisler hem arama-kurtarma ekipleri hem itfaiye hem sivil savunma uzmanları, daha önceki imar planlama süreçlerinde belki onlar o kadar yer almazlardı ama bu grubumuzda yer aldılar. Bu da yine kent planlama için önemliydi.

Beslenme konusu ve verimli toprakların korunması konusunun da sağlığa etkileri açık açık söylendi. Küresel ısınmayla mücadele de benzer şekilde önemli. Hem çevre kirliliğinin önlenmesi hem de ekosistem dengesinin korunarak doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının sağlanması stratejileri bu kapsamda ele alınmıştı. Bunlar daha sonra projelerle de çeşitlendirildiler.

Eşitlik ve katılımcı yaklaşım konusu, yine sosyal bir konu olarak, mekansal olmayan ama desteleyici bir konu olarak yine planımızda yer aldı. Ortaklıklar, fikir birliği, katılımcı planlama ve sektörler arası işbirliği, ki mesela gölcük projesinde sektörler arası işbirliğine önem verdiler. Bu da yine sağlıklı olmanın bir gerekliliği. Katılımcı planlamayı biz Bursa'da iki yıldır sürdürüyoruz. Bursa halkına ve Bursa'daki kurumlara da çok teşekkür etmek istiyorum. Türkiye'nin başka bir yerinde belki uygulayamazdık bunu. Yani, kolay bir iş değil şu anda katılımcı planlamayı uygulamak son derece zor. Ama Bursa halkının bence özel bir profili var bu konuda. Çok destek oldular. Ve iki stratejimiz de bununla ilgili. Pek çoğu kurumsal ve toplumsal kapasitenin artırılması, eğitim ve bilinç artırma süreçleriyle ilgili. Yine Mürvet Hanım'ın destekleriyle ta ilkökul düzeyine indirdiğimiz projelerimiz var. Ve şehircilik, şehirde yaşama bilinci gibi projelerimiz oluşturuldu. Yönetişim gurubumuz da bu planın yasal hale geldikten sonra izlenmesi için bir proje oluşturdu. Bu, bence çok önemli. Önümüzdeki hafta bunu Bakanlıkta da söylemek istiyorum. Planlar yapılıyor, ondan sonra kavga kıyamet, mahkemeler, bilmem neler. Planların yapılma sürecinde bir fikir birliği sağlanırsa, ondan sonra da o planın uygulanmasında bir sıkıntı çıkarsa ki belediyeler de değişiyor. O zaman onu izleyen bir üst kurul, bir grup olmasında ve bunun tartışılmasında çok büyük yarar olduğunu düşünüyoruz. Çok teşekkür ediyorum.

III. OTURUM – I. BİLDİRİ DERİN NEFES PROJESİ

Dilek BAYDAR

Derince Belediyesi Peyzaj Mimarı

Projemizin adı. Görseli bol olan bir sunum hazırlamaya çalıştım. Umarım keyifli olur. Proje ortağımız Kocaeli Büyükşehir Belediyesi. Derin Nefes projesi geniş bir alana yayılmış olduğu için Derince'nin bütün bölgelerini kapsıyor. O yüzden size öncelikle Derince'yi tanıtmak istiyorum.

Derince, Kocaeli'nin bir ilçesi. İstanbul'a 90 km uzaklıkta. Ekonomik yönden, nüfus yönünden gelişimleriyle birçok ilimizi geride bırakmış bir ilçemiz. Derince'nin kuzeyinde Çenedağ yer alıyor ve gördüğünüz gibi güneyinde de İzmit Körfezi bulunmakta. 1550 hektar yüzölçümüne sahip. On adet de mahallemiz bulunmakta. Derince'ye biraz daha yakından bakacak olursak; doğusunda ve batısında iki tane dere yatağı bulunuyor Derince'nin, ki bu dere yatakları bizim Derin Nefes projemizin kapsamındaki alanlar. Üst tarafında bir dağ, alt tarafında ise denize ulaşan güzel bir bölge. 130.000 civarında da nüfusumuz var.

Derince, bir liman kenti. 1890 yılında İzmit Körfezi'nde bir liman yapımına karar verilir ve yetkililer tarafından burada en derin noktası aranır bu bölgenin ve en derin noktanın da şu anda Derince Limanının bulunduğu nokta olduğuna karar verilir ve günümüzde de ismi Derince Limanı diye

anılmakta olup adı da bu şekilde günümüze gelmiştir. Derince'nin kaderini bir nevi Derince Limanı tayin etti de diyebiliriz.

Saklı cennet Çınarlı Dere mesire alanımız Kocaeli'ne geldiğinizde görülmeye değer bir alandır. Bu da Derin Nefes projesi kapsamında bir alan, buna daha sonra değineceğim. Derince Tüneli, 5.000 adet güllüyle bizi onurlandıran Muhsin Yazıcıoğlu Parkı Gül Bahçesi ve her gün en az 1.000 kişiyi ağırlayan Harikalar Sahili, 2005 yılında Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından Çevre Ödülüne layık görülmüştür.

- Asırlık lezzet Çenesuyu'nun Osmanlı arşivlerindeki krokisi

Tabii ki Derince deyince Çenesuyu'nu geçmeden olmaz. İlçenin sembolü halindedir. Evliya Çelebi'nin de Seyahatname'sine konu olmuştur. Sayın Seyyah, İzmit'in suları ab-ı hayat gibidir der. Bir zamanlar Osmanlı sofralarına konuk olan çene suyunun şu anda Belediyemiz tarafından modern tesislerle dolumu yapılmaktadır. Çenesuyu kaynağına Osmanlı arşivlerinden bir örnek, krokisi.

Birleşmiş Milletler Stockholm Çevre Bildirgesi'nin 2. maddesinden bir örnek vereceğim size: "İnsan çevresinin korunması ve geliştirilmesi, dünyamızın her yerinde insanların refahını ve kalkınmasını etkileyen önemli bir konu, bütün insanların özlemi ve bütün hükümetlerin görevidir." Bu cümle, bizim belediyeçilik anlayışımızı tamamen özetleyen bir cümle dersem çok yerinde bir laf etmiş olurum. Biz bu zihniyet sayesinde dezavantajımızı avantaja döndürdük.

Fotoğrafta gördüğünüz gibi Derince en az beş adet dere yatağına sahip bir bölgedir. En başta batısında Kaşkaldere, daha sonra Çenedere, Öğretmenler Mesire Alanı, Cımbızdere Mesire Alanı ve Çınarlıdere Mesire Alanı olarak şu anda beş adet dere yatağına sahip ve bir belediye açısından çok büyük dezavantajlara sahiptir bu bölgeler. İskana kapalı, imara kapalı ve şahıs arazileridir. Kesinlikle ulaşımı da engeller ve bu bölgeler de kesinlikle bakımsız bölgeler haline gelir ve bir işlem yapamazsınız. Biz o yüzden açılmayan yolları açmak, taşkın felaketlerini engellemek ve ulaşım zorluğunu engellemek için öncelikle bu alanların kamulaştırmasından başladık. En önemli amacımız ise gelecek nesillere planlı şehirler bırakabilmektir.

Kamulaştırmaya dört yılda toplam 50 bin metrekare alanda yedi milyon lira, eski parayla yedi trilyon lira harcandı. Bu da dört yıllık bütçenin toplam yüzde altısına denk geliyor. Bu çalışmalarımız bittiğinde ayrıca 43 olan park sayımızı 67'ye çıkardığımızda hesapladık ki, 2009'da kişi başına düşen yeşil alan 6.8 metrekare iken, 2012'de 12 metrekareye çıkarak iki kat fark gösterdi.

Fotoğraftan da görüldüğü gibi alanları, viranelerden rekreasyon alanlarına döndürdük. Korku tüneli çalılıklardan spor alanlarına döndürdük. İnsanların kültürel yapıları da gelişti. İnsanlar ağaçlara, canlılara, suya yaklaştı, gökyüzüne bile yaklaştı ve insanların fotoğraf kareleri bile değişti. İnsanların nefes alacağı mekanlar tasarladık. En önemlisi de çocukların oyun alanlarını tüm tehlikelerden uzaklaştırdık. Bu bölgeler trafikten tamamen uzak ve çocukların dinlenebilmesi için bir ağaç gölgesi altında piknik masaları ve su içebilecekleri bir sürü çeşmeleri var. Özet olarak, üç yılda toplam beş hava koridoru yaptık. Bu beş hava koridorunda ise 280 bin adet ağaç dikimi gerçekleştirildi.

Birinci hava koridorumuz Kaşkaldere Mesire Alanı. Bu alan, Derince'nin en batısında bulunuyor. Bu alanı üç belediye, öz kaynaklarını kullanarak ihalesiz bir şekilde gerçekleştirdi. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Derince Belediyesi ve Körfez Belediyesi tarafından gerçekleştirildi. Eski hali ve yeni halini bu şekilde görebilirsiniz. Bu eski hali dediğimiz fotoğrafını da biz reglaj çalışmaları yaptıktan sonra çekmiştik. Kaşkaldere Mesire Alanı denizden dağlara kadar sürdürülebilir bir ulaşım sağlıyor kentimize. Spor alanlarımızdan, çocuk oyun alanlarımızdan örnek fotoğraflar. Derin yeşil nefes koridorlarımız.

İkinci hava koridorumuz Çenedere Mesire Alanı. Bu alan Derince'nin en kalabalık mahallesinde, Yenikent Mahallesi'nde bulunuyor ve önceden tamamen kontrolsüzlük yüzünden emniyet bakımından dezavantaja sahip bir bölgeydi ve artık çocukların huzurlu bir şekilde oyunlarını oynadıkları, akşam pikniklerini bile huzurlu ve tamamen kontrollü bir şekilde geçirdikleri bir alan haline geldi. Bu şekilde fotoğraflarımızı görebilirsiniz. Gerçekten huzur verici, çok güzel bir alan. Bütün aktivitelerini insanlar burada gerçekleştirebiliyor. Bu alan yerleşim yerinin de çok yakınında. Arabası olmayanlar bile buraya çok rahat bir şekilde pikniklerini yapmaya gidebiliyorlar, kahvaltıya gidiyorlar.

Üçüncü hava koridorumuz Öğretmenler Mesire Alanı. Burada da biz vatandaşlarımızla ağaç dikim şenliği yaptık ve bizim için, vatandaşlarımızı böyle uygulamalara tabi tutmak çok önemli. Hem eğitimleri açısından çok iyi oluyor hem de bu alanlara gerçekten sahip çıkıyorlar. Diktikleri ağaçları sahipleniyorlar. Gördüğümüz gibi eskiden çok bakımsız olan bir alan ve düzenli ağaçlarımızın dikilmiş hali. Bir beş-on yıl sonra burası tamamen bir orman haline gelecek. Bu çalışmayı da Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile ortaklaşa yürüttük. Ağaç dikim şenliğinden bir fotoğraf. Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın İbrahim Karasmanoğlu ile Derince Belediye Başkanımız Sayın Dr. Aziz Alemdar ağaç dikerken.

Dördüncü hava koridorumuz Cımbızdere Mesire Alanı. Cımbızdere Mesire Alanı da Derince'ye, çarşıya çok yakın bir alan ve önceden ulaşımı engelleyen korku tüneli halindeydi. Şimdiyse insanların bizlere bile çok çabuk ulaşmasını sağlıyor bu alan. Biz bu fotoğrafı çalışmaya başlamadan önce çektik. Çalışma bittikten sonra aynı açıdan çektik. O zaman fark edebildik bu kadar fark olduğunu. Çalışma esnasında bu kadar beklemiyorduk açıkçası. Bu durum çok hoşumuza gitti. Otoban kenarlarımız bile gördüğümüz gibi artık yemyeşil. Meyve bahçelerimizden bir örnek. Çalışma esnasında çekilen fotoğraflar. Alanın dokusuna uygun ahşap merdivenlerle yaptığımız bir iniş.

Son olarak beşinci hava koridorumuz Çınarlıdere Mesire Alanı. Bu alan Derince'nin en doğusunda bulunuyor. Kocaeli'nin en ormanlık yerlerinden bir tanesi. Yalnız burada 2009 yılında acı bir felaket yaşandı. Kocaeli orman yangınlarıyla karşı karşıya kalmıştı. 150 bin adet ağacımızı kaybetmiştik. Bu kaybedilen ağaçların türlerine uygun olarak 150 bin adet de ağacımızın dikimini gerçekleştirdik bu alana. Eski bakımsız hali ve yeni yemyeşil hali. Biz buradaki ağaçların bile bakımlarını, ilaçlarını, gübrelemesini, ayrıca budamalarını,

ot biçimini de gerçekleştiriyoruz. Her zamanki gibi piknik alanlarımız.

Çınarlıdere Mesire Alanında bir at çiftliğimiz de var. Fayton gezilerimiz de düzenleniyor. Gerçekten çok huzurlu, eğlenceli bir mekan. Şöyle söyleyebilirim ki biz daha önceden tamamen bakımsız alanları, kontrolsüz, bilinçsiz kullanılan, tahribat halindeki alanları, bu kıymetli alanları bu çalışmalarımız eşliğinde çok iyi, kıymetli, eskisinden daha kıymetli alanlar haline çevirdik. Bundan dolayı gerçekten çok mutluluk duyuyoruz ve vatandaşlarımızın da kullanımına sunduk. Konuşmamı bitirirken “Yeşil medeniyetin rengidir” diyerek bize yeni ufuklar açan Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın İbrahim Karaosmanoğlu’na teşekkürlerimi sunuyorum. Derin bir nefes almak için sizleri de Derince’ye davet ediyorum.

III. OTURUM –II. BİLDİRİ EKOLOJİK ENERJİ BİYOGAZ PROJESİ

Serkan UĞUR

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı

Projemizin tam adı: Bitkisel ve Hayvansal Atıklardan Biyogaz Eldesi ve Entegre Enerji Üretim Sistemlerinde Kullanımı. Projemiz, Kamu Araştırma ve Geliştirme Projeleri Programı kapsamında, TÜBİTAK Başkanlığı tarafından desteklenmektedir. Projenin müşteri kurumu olarak Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Bitlis projeye 15 Nisan 2007 tarihinde başladı. Normal süresi 3 yıldır. 15 Nisan 2010'da bitecekti. Ancak bazı satın almalarda ve inşaat aşamasında yaşanan sıkıntılardan dolayı bir yıllık uzatma aldık ve 15 Nisan 2011 yılında tamamlandı. Toplam bütçesi 5 milyon 731 bin TL. Bu, TÜBİTAK Başkanlığından aktarılan bütçesi, bunun haricinde projede olmayan harcamalar vardı. Temel, kazı ve dolgu işlemleri ile birkaç öngörülemeyen ekipman. Bunlar da Başkanımız tarafından tedarik edildi. Bu proje ortaklarımızın, yürütücülerimizin bir listesi. TÜBİTAK MAM'dan Profesör Dr. Durmuş Kaya ile başladık ancak kendisi kurum değişikliği nedeniyle ayrılmak zorunda kaldı. Daha sonra Uzman Araştırmacı Alp Tekin Bey ile devam ettik. Akdeniz Üniversitesi'nden Osman Yıldız Bey, Ege Üniversitesi'nden Gülnur Koçak, Kocaeli Üniversitesi'nden Halil İbrahim Saraç, Süleyman Demirel Üniversitesi'nden de Kamil Ekinci yürütücü olarak projemizde yer aldı.

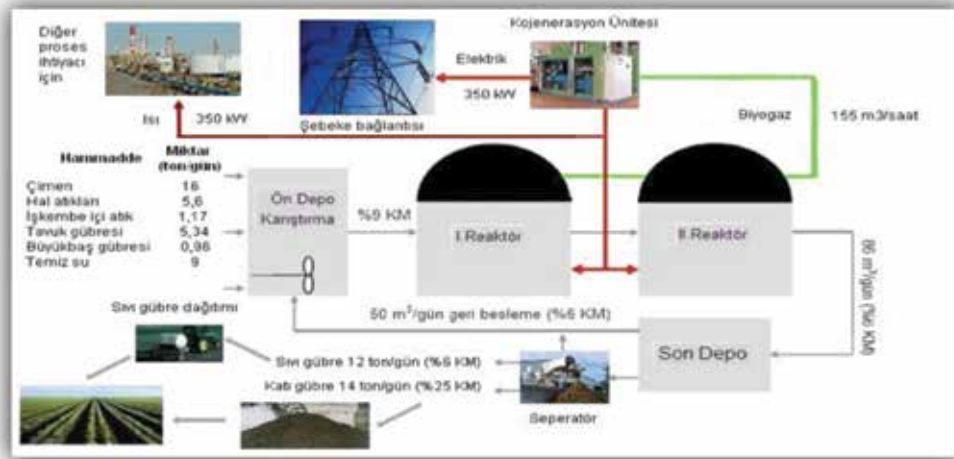

Projemiz nereden çıktı? Öncelikle şöyle söyleyeyim. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi hep sanayisiyle anılan bir il olmasına rağmen, ilimizde çok sayıda büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, etlik veya yumurtalık tavuk çiftlikleri bulunmakta. Bunlardan sürekli olarak bize koku ve gübreyle ilgili şikayetler gelmekteydi. Bunlara alternatif bir çözüm yöntemi bulmak için de araştırmalarımız devam ederken böyle bir teklifle gelindi. Biz de bu projeye müşteri kurum olarak yer aldık. İlimizde toplam 58 bin adet büyükbaş hayvan, 8 milyonun üzerinde kanatlı hayvan çiftliği yer almakta. Bunun haricinde pazar atığı, hal atığı ve 2 milyon metrekare yeşil alanımızın bakım-onarım sonrasında oluşan yaklaşık 18 bin ton kadar da çim atığımız oluşmaktaydı. Bunların değerlendirilmesi ve oluşturdukları çevresel etkiyi azaltmak için bu projeyi başlattık. Projede amaçlarımız bu tür atıkların insanların çevre sağlığına olan etkilerini azaltmak; bu atıklardan biyogaz eldesi ve bu gazı elektrik dönüşüm sistemlerinde kullanarak elektrik enerjisine çevirmek; sosyal, ekonomik, çevresel katma değer yaratan, sürdürülebilir bir atık sistem oluşturmak; pilot ölçekli bir biyogaz üretim tesisi kurmak ve bunun teknolojisini yerli olarak imal etmek ve ülkemiz çapında yaygın hale getirmektir.

Projemiz 14-15 tane iş paketinden oluşmaktaydı ancak bizim için en önemli olanları, karar-destek sisteminin kurulması, laboratuvar ölçekli çalışmaların yapılması, bir de pilot ölçekli biyogaz üretim tesisinin kurulmasıydı. Bizim için en önemli olan bu üç iş paketinden karar-destek sisteminde, mevcut atık potansiyelini girdiğinizde size bir tesisten ne kadar enerji ve ne kadar maliyetle bunu yapıp üretebileceğinize dair fikir verecek bir program yapılması.

Laboratuvar ölçekli çalışmalarla, bizim elimizdeki mevcut potansiyel atıkla, ne şekilde ve ne kadar biyogaz üretilabileceğine dair çalışmalar yapıldı. Bunda iki tür atık kullanıldı. Çim atıkları ve tavuk artıkları kullanıldı. Daha sonra da pilot ölçekli biyogaz üretim tesisinin inşaatı ve işletmeye alınmasıyla ilgili iş paketi yapıldı.

Şimdi size biraz pilot ölçekli biyogaz üretim tesisinden bahsedeceğim, hangi ünitelerimiz var, neler yapılmakta buralarda. Bu genel olarak bizim tesisin bir akış şeması. Atıklar öncelikle depo alanlarına alınmakta, daha sonra iki tür atık var yalnız bizim elimizde; birisi çim-hal atığı gibi katı atıklar, diğeri de büyükbaş hayvan çiftliklerinden gelen sıvı ve katı karışık gübremiz var – ikisi de farklı besleme ünitelerinden beslenmekte. Sıvı atıklarımız ön depo ve karıştırma ünitesine alınmakta, buradan jilet parçalarıyla parçalanmakta ve daha sonra bir pompa vasıtasıyla reaktörlere alınmakta. Diğer çim atıkları ise, burada daha sonra göstereceğim bir üniteye, şu üniteye beslenmekte ve burada yine kıyıcılardan geçirilerek reaktörlere alınmakta.

Tesisimizde öncelikle depo alanlarımız mevcut. 2600 metreküp hacme sahip çim atığı ve aynı hacme sahip hal atığı depolama alanları mevcut. Burada çim atıkları, özellikle yeşil alanlarda biçildikten sonra toplanmakta ve sludge şeklinde sıkıştırılarak depolanmakta. Bu gördüğümüz 45 metreküplük 5 adet depolama alanı ise işkembe içi atık, tavuk artığı, hal atıklarının depolanması için tasarlanmıştı, ancak hal atıklarının çok miktarda toplanması sebebiyle buralar kullanılmıyor, daha büyük olan diğer depo kullanılıyor.

Aslında buraya ön depo denmesi, burada hem sıvı atıklar karıştırılıp tesise besleniyor, ancak hal atıkları da, gördüğümüz sarı üniteye bir kıyıcı var, buradan beslenip püre haline getirildikten sonra sıvı atıklarla beraber reaktörlere besleniyor. Bu gördüğümüz çim atıklarının ve tavuk artığının beslendiği şuradaki konveyör sistemiyle atık besleme ünitesi.

İki adet fermantörümüz var. Toplam hacmi 4800 metreküp, günlük 350 metreküp biyogaz depolama hacmine sahip. Ayrıca reaktörler üzerinde görülen membran kısmın içerisinde öğütülen H₂S değerine göre oksijen beslenerek H₂S giderimi yapılan üniteler de mevcut.

Bu jeneratör grubumuz 330 kilovat/saatlik bir enerji üretimine sahip. Bu jeneratör grubunun devreye alınması sırasında yapılan çalışmalardan maksimum seviyeye çıkabilir mi diye yapılan çalışmanın bir örneği. 120 metreküp/saatlik bir gaz beslemesiyle 328 bin kilovat/saatlik elektrik üretimine çıkabiliyoruz.

Bu, gaz üretiminin fazla olduğu veya gaz-motor grubunun çalışmadığı veya bakımda olduğu zamanlarda oluşan biyogazın uzaklaştırılması için kullanılan "flare" sistemimiz. Bu, üretilen gazın elektrik üretilmediği zamanlarda yakılarak uzaklaştırılmasına ilişkin bir fotoğraf. Burası son depomuz. Burada ayrıca bir de separatörümüz var. Oluşan fermente ürünü katı ve sıvı kısımlara ayırabiliyoruz. Bunun arkasında görülen şu dairesel yapı da sıvı fermente ürünün depolandığı alan.

Bu, tesisi yaparken işlenecek reçetelerin ne kadar, ne şekilde veya nasıl verimlerde olduğunu görmek için tesisin birebir küçültülmüş halindeki bir pilot tesis. Bu da Kocaeli Üniversitesi - İZAYDAŞ işbirliği ile yapıldı ve tesiste işlenen atık reçetesi burada da uzun süreler denenerek verim izlenmeye çalışıldı.

Tesise ait genel bilgiler: Günlük 30 ton besleme kapasitesine sahibiz. Bekleme süremiz 47 gün, organik kuru madde oranımız yüzde dokuz, fermantasyon sıcaklığımız 37 derece. Yıllık elektrik üretimimizin optimum şartlarda 2 milyon 800 kilovat/saat olması planlanıyor. Bu da yıllık ve günlük atık işleme kapasitemiz. Bu reçete, bizim mevcut atıklarımızı en iyi şekilde değerlendirme ve tesisin optimum şartlarda çalışması için yapılan deneysel çalışmalar sonucunda belirlenen bir reçete. Günlük 16 ton çim, 5.34 ton tavuk artığı, yaklaşık 1 tonu büyükbaş hayvan gübresi, 1 tona yakın işkembe içi atık ve 5.6 ton da hal artığı işleyebiliyoruz bu tesiste. Bu, bizim tesiste oluşması muhtemel biyogazın içeriği. Şu anki sistemde %55-60 aralığında üretilen biyogazda metan var.

Atık temini aslında bu tesislerin işletilmesindeki en zor kısım. Burada büyükbaş hayvan gübresi temini var. Biz daha çok sıvı biriktirme yapan çiftliklerden ve beton havuzlarda biriktirme yapan çiftliklerden bunu sağlıyoruz. Bir vidanjör yardımıyla çiftliklerden alınıyor ve daha sonra direkt ön depoya atık besleme ünitesinden tesise, reaktörlere beslenmesi sağlanıyor.

Tavuk artığımızın aslında ilk önceleri etlik (broiler) tavuk çiftliklerinden alınması planlanmaktaydı. Ancak bunların yükleme ve temizlik şartları biraz zor olduğu için yumurta tavuğu çiftliklerinden ve bant konveyör sistemi kullanan çiftliklerden bu atığı temin ediyoruz. Hal atıkları için ilimizde iki tane hal bulunmakta. Birisi Gebze'de, birisi İzmit bölgesinde. Toplam 100'e yakın işletme var. Hepsine tek tek gidilerek bilgilendirme yapıldı. Sadece bu yeşil atıkların hal içerisinde toplanması için konteynerler bırakıldı. Halden çıkan bu atıkların toplanması için özel yedi metreküplük bir sıkıştırılmalı araç ve üç personelden oluşan bir ekip kuruldu. Kaynağında ayrı biriktirilen bu atıklar, bu araç, ekipman ve personelle günlük olarak toplanarak tesise iletilmekte. Dediğim gibi, Büyükşehir Belediyesi'nin bakım ve onarımını yaptığı yaklaşık 2 milyon metrekarelik bir yeşil alan var ve burada oluşan çim atıklarımız var.

Daha önce burada oluşan tüm atıklar Park ve Bahçeler Müdürlüğümüzün bünyesinde yer alan fidanlıkta toprak altına gömülerek kompost yapıp daha sonra fidan yetiştiriciliğinde kullanılıyordu. Ancak şimdi bu atıklar biçildikten sonra poşetlerde toplanıp daha sonra araçlarla biyogaz tesisine getirilmekte ve burada sludge şeklinde depolanmakta. Sadece bizim kendi bakım-onarımını yaptığımız yeşil alanlar değil, Kocaeli Üniversitesi'nin kampüsünde oluşan çim atıklarının toplanması için de buralara özel konteynerler bırakıldı ve toplama sistemine dahil edildi.

Tesisin yatırım maliyetleri; toplam proje bütçemiz 5 milyon 731 bin TL idi, ancak bunun içerisinde araştırmacıların maaşları, proje teşvik ikramiyeleri vs. hepsi dahildi. Tesisin yatırım maliyeti TÜBİTAK Başkanlığından gelen 2 milyon 600 bin - 2 milyon 700 bin TL'lik bir destek ve İZAYDAŞ'ın bizim adımıza yaptığı 1 milyon 875 bin TL'lik bir harcama var. Toplam 4 milyon 300 bin TL'ye mal oldu bize. Ancak bizim buradaki, İZAYDAŞ'ın özellikle 1 milyon 875 bin TL'lik maliyetin bu kadar olmasının sebebi, seçilen zeminin kazı ve dolgu işlemlerine çok fazla miktarda ihtiyaç hissedilmesiydi. Aslında düzgün bir zemin seçildiğinde kazı ve dolgu işlemleri düşüldüğünde 3 milyon civarında bir masrafla böyle bir tesis kurulabiliyor.

Elde edilen sonuçlar: İlimizde mevcut hayvansal ve bitkisel atıklardan kaynaklanan çevresel kirliliğin elimine edilmesi; bu tür atıklardan biyogaz elde edilmesi; biyogaz, fermente ürün ve elektrik üretilmesi; ekonomik bir değer oluşturulması; biyogaz ve enerji üretim teknolojilerinin araştırılması amacıyla deneysel çalışmaların yapıldığı laboratuvar ölçekli tesislerin kurulması; sistemin ticari boyutta büyütülüp uygulanması için gerekli teknik kriterlerin ve ekonomi kriterlerinin belirlenmesi; ilk yatırım için maliyet ve işletme maliyetlerinin belirlenmesi. Şu an bizim için çok optimum değil ama bu maliyetler, önümüzdeki yıl daha optimum olmasını bekliyoruz. Atıkların kaynağından toplanması için yapılan bilgilendirme çalışmalarının sonucu bu faaliyetlerin gerekliliği ve geri kazanımın önemi noktasında bilinç artışının sağlanması; sürekli çalışan bir tesisin ekonomiye kazandırılması; biyogaz üretim teknolojilerinin ülke içinde yaygınlaştırılmasının sağlanması diye sıralanabilir. Biyogazdan üretilen elektrik biliyorsunuz yeni çıkan kanunla sübvansede edilmektedir ve burada kilovat/saat başına 13.33'lük bir bedelle elektrik dağıtım şirketleri tarafından alınmakta.

Bu da enerji üretimiyle ilgili Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'ndan aldığımız elektrik üretim lisansımız.

III. OTURUM –III. BİLDİRİ ENGELSİZ VE YAYA ÖNCELİKLİ CADDELER PROJESİ

Nursel KABAK

Antalya Büyükşehir Belediyesi Etüd ve Proje Şube Müdürü

Belediyemizin tek çabası var: Engelsiz ve yaya öncelikli bir Antalya. Bunu kendisine hedef olarak belirledi ve bu şekilde de projemizin amacı kendiliğinden ortaya çıktı: Engelsiz ve yaya öncelikli caddeler.

Bu caddelerimizin oluşum süresince, öncelikle kent merkezi ele alındı. Öncelik kent merkezimizdeki caddelere verildi. Bunlar Konyaaltı Caddesi, Kazım Özalp Caddesi, Atatürk Caddesi, Işıklar Caddesi ve en son olarak da Güllük Caddesi'nin tamamlanmış bulunuyoruz. Bunlar bir bütün olarak, daha sonraki bir etap olarak devam edecek. Şu an imalatı devam eden İsmet İnönü Kentsel Yaşam Alanımız var. Burada İsmet İnönü Caddemiz var. Onun yapımı devam etmektedir. Aynı şekilde Hasan Subaşı Caddesi ve Ali Çetinkaya Caddesi var. Bunlar da şu an tamamlanan caddelerimizle örtüşecek ve birleşecek. Bunlar ihale aşamasındadır. Daha sonra yapımı gerçekleştirilecektir.

Öncelikli olarak Kazım Özalp Caddesi'nden başlamak istiyorum. Burası "kapalı yol" olarak geçiyor. Daha önce kullanılan bir caddeymiş ama seneler önce kapatılarak yaya aksı oluşturulmuş. Belediyemiz burayı tekrar ele alarak bir düzenleme projesi gerçekleştirdi ve daha sonra da yapımını tamamladı. 15 bin metrekarelik bir alan üzerinde, yaya yollarının ihtiyaç duyduğu yenilemeler gerçekleştirildi. Engelli vatandaşlarımız için yaya rampaları oluşturuldu. Görme engelli kullanıcılarımız için de kılavuz yolları tespit edildi ve yapıldı. Tabii bu arada, yeşil alanların oluşturulması, havuzların yapılması ve kent mobilyalarının koyulmasıyla bir yaşam alanı meydana geldi. Bu caddemiz, daha doğrusu yaya aksımız, ilk etapta, yapım aşamasında vatandaşlarımızdan çok tepki aldı. Çünkü, biliyorsunuz, bazı şehirler yapılırken, insanların farklı beklentileri oluyor. Ne şekilde tamamlanacağını göremiyorlar ve bu sebeple de bir takım şikayetlerle size gelebiliyorlar. Fakat tamamlandıktan ve kullanıma açıldıktan sonra, herkes buradan faydalanmaya başladıktan sonra, daha farklı bir ortam oluşuyor.

Burada, Kışlahan'ın önünde eski bir havuzumuz vardı. Burası yenilenecek kullanıma açıldı. Gördüğünüz gibi görme engelli vatandaşlarımız için kılavuz çizgilerimiz oluşturulmuş. Bitki havuzlarımız. İnsanların oturması, nefes alması ve dinlenmesi için aralıklı olarak banklar ve oturma grupları.

İkinci caddemiz, Atatürk Caddesi. Buradaki düzenleme alanımız ise 6.700 metrekarelik bir alanı kapsamaktadır. 720 metre uzunluğundaki bir yolun düzenlemesi gerçekleştirildi. Burada da aynı şekilde, aynı prensipler, yaya kaldırımlarının yükseklikleri revize edildi, rampalar uygun ölçülerde yeniden düzenlendi ve yine görme engelli vatandaşlarımız için kılavuz çizgileri oluşturuldu. Aralıklı olarak kent mobilyaları kondu. Bu şekilde bir düzenleme gerçekleştirildi. Buradaki önemli bir nokta ise; ortadaki refüjde eski, betonarme bir kanal vardı. Bunu revize ederek bir arık sistemi haline getirildi. Buradaki su ögesinin de tekrar caddeye kazandırılması sağlandı. Kent içinde oluşturulan bu caddelere, insanların dikkatini çekmek adına yer yer heykeller yerleştirildi.

Üçüncü caddemiz, Işıklar Caddesi. Burası, Atatürk Caddesi'nin devamı niteliğinde olan bir caddemizdir. Atatürk Caddesi, Belediye önünden Cumhuriyet Meydanı'na kadar olan düzenlememizdir. Işıklar Caddesi ise, Belediyemizden Sampi Kavşağı'na kadar -Cender Oteli var; bilmiyorum Antalya'yı bilir misiniz- olan bir düzenlemeyi kapsamaktadır. Yaklaşık 850 metre uzunluğunda bir yolun düzenlenmesi. Buradaki düzenlemeler yine aynı şekilde, aynı prensiple, aynı kararlar doğrultusunda gerçekleştirildi. Işıklar Caddesi'nde de, kent merkezimizde de nostaljik bir tramvayımız var. Bu tramvay, Işıklar Caddesi'nden kalkarak Konyaaltı'nın son noktasına kadar gidiyor. Böyle olunca, caddelerin taşıt bakımından işleyişi, gidiş-geliş olarak değil, tek gidiş olarak düzenlenmiş oluyor. Bir tarafta nostaljik tramvayı görüyorsunuz, diğer tarafta da taşıt trafiğini görüyorsunuz.

Burası başka bir caddemiz; Mehmet Akif Caddesi. Buradaki düzenleme biraz farklı. Hep kent merkezinde düzenlemeler yapıyorduk. Vatandaşlar hep "Niye bu düzenlemeleri sadece kent merkezinde yapıyorsunuz? Niye bizim o taraflara gelinmiyor, o taraflarda çalışmalar yapılmıyor?" diye serzenişte bulunuyorlardı. Bu sebeple, ufak bir örnek olarak, farklı bir bölge olarak Mehmet Akif Caddesi'nin düzenlemesi yapıldı. Burada da trafik akışı gidiş-geliş olmak üzere iki yönlüydü. Bir karar alınarak, bu caddemizin trafik tek yöne düşürüldü. Bu sebeple kaldırım genişlikleri artırıldı. Farklı bir unsur olarak hem heykel, hem su, hem de insanların oturabileceği bir mekan yaratıldı. Oraya ait görselleri görüyorsunuz.

Güllük Caddesi en son düzenlemesini gerçekleştirdiğimiz caddemizdir. Burası orta ölçekteki insanların alışveriş yaptığı yoğun bir bölgedir. Özellikle esnafın büyük bir ihtiyacı doğdu. Çünkü kendi caddelerine canlılık kazandırılmasını istediler. Bu doğrultuda bir proje geliştirildi. Caddenin her iki kaldırımı da belirli ölçülerde genişletilerek, yaşanabilir, yaya aksı boyunca kent mobilyalarıyla desteklenen, su havuzlarının olduğu, çiçek ve bitki bahçelerinin oluşturulduğu bir düzenleme yapıldı. Kaldırım yükseklikleri ona göre revize edildi. Uygun olmayanlar kırıldı. Altyapılar tekrar elden geçirildi. Bu arada da büyük bir süreç yaşandı. Elektrik, atık ve kanalizasyon gibi şeylerin bir araya getirilmesinde, uygulama aşamasında zorluklar yaşandı. Fakat neticede, öncelikli olarak altyapı çözüldü, daha sonra da caddemizin her iki tarafında da düzenlememizi

gerçekleştirdik. Oradan görüntüler var. Bahsettiğim gibi havuzlarımız var. Yaya aksımız boyunca devam ediyor. Oturma bankları var. İnsanlar arada dinlenme ihtiyacı duyabilirler. Aynı şekilde caddemizin sonuna, Güllük Caddesi'ni simgeleyen, buna atıfta bulunabilecek bir öge yerleştirilmesi yönünde bir fikir ortaya çıktı. Bu şekilde, slaytta da gördüğümüz gibi, caddemizin üst noktasına, Güllüğü ifade eden, güllerden oluşan anıtsal bir yapı kondu.

Diğer bir caddemiz, Konyaaltı Caddesi. Burada önemli bir nokta var. Antalya Valiliğinin, Yaya Öncelikli Kent Projesi kapsamında, Antalya Valiliği, Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Emniyet Müdürlüğü tarafından bu caddenin pilot olarak seçilmesi gerekli görüldü. Burada yaklaşık 15-20 günlük bir süreçte uygulama başlatıldı. Bunun öncesinde, pilot seçilen okullarda bilgilendirme ve eğitim toplantıları yapıldı. Altı noktada ışık ve sinyalizasyon sistemi yok. Buradaki geçişler, öncelikli olarak polislerin yardımıyla, yaya geçişlerinin sağlanması amaçlanıyor. Daha sonra -tabii ki bu bilinç oturduğu sürece- yayanın öncelikli hakkı olması sebebiyle, "Öncelikle Yaya" olarak adlandırılacak ve devam edilecek. O caddemizden görüntüler.

Dediğimiz gibi öncelikle kent merkezinden bu düzenlemelere başladık. Fakat, çalışmalarımız etaplar halinde devam etmektedir. Şehrimizin farklı noktalarında, farklı yerlerinde de aynı prensipler doğrultusunda -zaten biliyorsunuz bu süreç, engelliler için 2013'ün Temmuz ayına kadar uzatıldı- düzenlemeleri gerçekleştirmemiz lazım. Bu zaten doğal haklarıdır. Tüm bireylerimizin, engelsiz, yaya öncelikli bir toplumda yaşamalarının en büyük isteğimizin olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu anlamda Belediye Başkanımıza da huzurunuzda, o projeye destek verdikleri için teşekkür ediyoruz. Teşekkür ediyorum.

III. OTURUM –IV. BİLDİRİ BİSİKLET KİRALAMA SİSTEMİ (KARBİS) PROJESİ

Feyza NURKAYA

Karşıyaka Belediyesi Etüd ve Projeler Şube Müdürlüğü

Karşıyaka 1984 yılında Belediye olmuş, İzmir Körfezi'nin kuzeyinde kurulmuştur. Çiğli ve Bayraklı İlçelerinin ayrılması ile de bugünkü şeklini almıştır. Karşıyaka 50 kilometrekarelik bir alandadır. Burada da görüldüğü gibi doğusunda Bayraklı, batısında Çiğli, kuzeyinde de Menemen bulunmaktadır. Denizden yüksekliği de 1 ila 700 metre arasında değişmektedir. İlçe sınırlarımız dahilinde 25 mahalle, 2 de köy bulunmaktadır. İlçe nüfusumuz, göçler nedeniyle sürekli değişkenlik göstermiş olup, son aldığımız rakamlara göre 312.213'tür. İşte ilçemizden görüntüler. Şimdi direkt konuya girmek istiyorum.

Sekiz tane kardeş şehrimiz vardır. Bundan neden bahsettim? Bisiklet projemizin ikinci aşamasında, kardeş şehirlerimiz ile bir arada hibe projelerine başvurup, bütün Karşıyaka'ya bisikleti yaygınlaştırmak amacındayız.

Şimdi size Belediye Başkanları Sözleşmesi'nden bahsetmek istiyorum. Bu sözleşmenin kısaca açıklamasını yapayım. "Covenant of Mayors" Avrupa Belediye Başkanları Sözleşmesi, küresel ısınmanın yerel yönetimlere yansımaları göstermek amacıyla çıkan bir sözleşmedir. Avrupa ve çevresinde, gönüllü olarak imzalayan 4 bine yakın belediye vardır. Bu neden çıkmıştır? Küresel ısınma şu anda dünyadaki en büyük sorunların başında geliyor. Ülkeler bazında olan Kyoto Protokolü'nün biraz daha yerel baza inip, kişiye, tabana inmek amacıyla bu şekilde bir sözleşme haline gelmiştir ve biz bu sözleşmeye 3 Ocak 2011 yılında imza attık.

Neyi taahhüt ettik? "İlçemizdeki karbon emisyon miktarımızı bulacağız" dedik, "Bundan sonra eylem planımızı hazırlayacağız" dedik. Bu eylem planlarımızdan sonra da bisiklet kiralama gibi bir sürü projeye, karbon miktarını 2020 yılında kadar yüzde 35 azaltmayı hedefledik. Şu anda 2009 yılı baz alınarak yapılan çalışmada, İlçe sınırları içerisindeki karbon salınımımız 589.590 ton olarak hesaplanmıştır.

Sürdürülebilir eylem planının içerisindeki en önemli etken de Bisiklet Kiralama Sistemi'dir. Şu anda 65 bisiklet ile başlıyoruz. Şu anda emisyonu çok düşürmeyebilir ama ileriki aşamalarda, "Covenant of Mayors" olsun, kardeş şehirlerimiz olsun, yurtdışından hibelerle bütün Karşıyaka'ya yaymak çabası ve arzusu içerisindeyiz. Benim bir lafım vardır: "Mutluyum, Mutlusun, Mutluyuz" gibi. Bu oradan çıktı; benim bisikletim, senin bisikletin, onun bisikleti, bizim bisikletimiz, sizin bisikletiniz ve onların, yani herkesin bisikleti olarak.

Gelişimin ve değişimin hızla yaşandığı günümüz koşullarında, sosyoekonomik nedenler sonucunda yaşanan göçler ve hızlı nüfus artışları, kentlerde birçok sorun ortaya çıkarmaktadır. Bunların başında ulaşım ve hava kirliliği geliyor. Bu gerekliliklerin bilinciyle de biz, çevre kirliliğini azaltmak, ulaşımına bir nefes katmak, ayrıyeten, en önemli şey sportif aktiviteleri artırmak üzere, Bisiklet Kiralama Sistemi (KARBİS)'i tasarlamıştık.

İlçemiz düzlük bir alandır ve sahil şeridi vardır. Karşıyaka İlçesi'nde çok fazla bisiklet kullanıcısı da vardır. Bayan, erkek ve çocuk bisikleti çok fazla kullanıyor. Biz de bunun daha fazla yayılmasını istedik. Turistlere de yayalım istedik. Çünkü İzmir'de çok sayıda turist geliyor. Karşıyaka'ya, Çarşı'ya ve Bostanlı'ya çok sayıda turist geliyor. Bu turistler kendi ülkelerinde alıştıkları sistemde bisikletle gezmek istiyor. Bu da projemizin çıkış amaçlarından biriydi. Mevcut durumdan birkaç örnek koydum ama çok fazla koymak istemedim. Projenin ortakları, sadece operatör olarak Belediyemizden Kent A.Ş. bulunmaktadır.

Şimdi biraz projenin sürecinden bahsedeyim. Uygulama sürecinde ilk olarak Bisiklet Kiralama Sistemi'ni uygulayan ve bu konuda başarılı çalışmalar yapan, uzun süreli deneyime sahip olan Avrupa ülkelerini araştırmak üzere Brüksel'e, İspanya'ya ve bir kısım arkadaşlarımız da İngiltere gibi ülkelere giderek projede nereye adapte olabileceğimiz, hangisinin bizim için daha uygun olduğunu keşfetmeye çalıştık. Çünkü akıllı kart sistemi ile bisiklet kiralayabileceğiniz sistem çok fazla. Bisikletin arkadan, önden veya yandan bağlanabildiği çok farklı sistemler var. "Biz hangisine adapte oluruz? Hangisi bize daha uygundur?" sorularıyla birkaç ülke gezdik. Burada diğer ülkelerden birkaç görüntü var. Daha sonra istasyonların kurulacağı alanlar ve ulaşım ağını tespit etmeye çalıştık.

Bunun için, açıkçası, pilot bölge olarak sahilimizi seçtik. Çünkü sahilde zaten mevcut bir bisiklet yolumuz var. Sasalı Doğal Yaşam Parkı ve Kuş Cenneti'ne kadar uzanan bir bisiklet yolumuz mevcut. Biz de buradan başlayalım dedik, çünkü bisiklet kültürü ayrı bir kültür. İnsanları bisiklete adapte etmek ve insanların, bisikleti kurallarıyla birlikte yaşamlarının içine alması çok büyük bir etken. Çünkü daha motorlulara bile trafikte alışmamışken, bisikletlilere alışılması çok zor. Yurtdışında gördük; bisikletliler geçeceği zaman arabalar duruyor. Bizde de bu kültürün oturtulabilmesi için sahil şeridini tercih ettik. İnsanlara bisiklet eğitimleri vermek, hatta sertifikalandırmak, projenin ileriki aşamalarında gerçekleştirmek istediğimiz şeyler. Bisiklet yolunun en rahat kullanılabildiği yer, dediğim gibi, sahil şeridi. Çünkü vapur iskeleleri, metro istasyonları arasında aktarma yapmak daha rahat olacaktır. Yedi tane istasyon belirledik. Bu, sahildeki bisiklet yolumuzdan bir örnek. Bu da projenin uygulama alanı. Gördüğümüz gibi yedi tane istasyon var. Tay Park'a da giden bir istasyon var. Çünkü bir kişinin, tersaneden bisikleti alıp, Tay Park'a kadar bisikletle gitmesini, orada hayvanlarla bir arada olmasını ya da Mavişehir İstasyonu'na gitmesini ve sporunu yapmasını istiyoruz, çünkü bütün sahil şeridimizde de sportif faaliyetlerin yapılacağı çok fazla sayıda alan mevcuttur. Bunlar istasyonlarımızın isimleridir. Dediğim gibi, istasyonlarda kiralanacak bisikletlerin modelleri tespit edildi. Üretimi için ihale düzenlendi. İhale sonucunda bisiklet üretimi bir firmaya verildi.

Şu an için 65 adet bisiklet ile 98 adet bisiklet bağlama ünitesinin üretimi başladı. İkinci adımda ise istasyonların kurulması, bisikletlerin istasyonlara yerleştirilmesi ve bisiklet kiralama sisteminin de halk tarafından kullanılmaya başlaması bulunmaktadır. Şu anda bu aşamalar devam etmektedir.

Tabii ki bazı hedeflerimiz var. İlk sene 2 bin kişinin üye olmasını, 5 bin kişinin günübirlik ziyaretçi olmasını istiyoruz. Bazı kampanyalar ve etkinliklerle de 500 kişi daha eklersek 8 bin kişinin ilk sene sistemden faydalanmasını bekliyoruz. İkinci sene için bu rakam, bisikletlerin sayısını artırmakla birlikte 16 bin olarak hesaplandı. Burada Photoshop ile yapılmış olan istasyon ve bisikletleri görüyorsunuz.

şimdi sağlık üzerine etkilerinden biraz bahsedeceğim. Bisiklete binmek, her yaşta yapılabilecek bir spor. Özellikle Karşıyaka'da, 65 veya 80 yaşındaki bir kimse de, 5 yaşındaki bir  ocuk da bisiklete biniyor. Ayrıca bu çok zevk alınan bir spor türü. şahsen bisiklete binmeyi severim,  nk  rüzgarı görebiliyorsunuz, oksijeni alabiliyorsunuz ve pedalları her çevirdiğinizde vücudunuz adrenalin salgılıyor. Bunlar da tabii ki kalp-damar ve solunum etkinliklerini artırıyor. Vücut sürekli enerji harcadığı için en büyük sağlık sorunlarından biri olan obeziteden kurtulma yönünde faydası da oluyor. Dolaşım sistemine iyi geliyor. şeker hastası olan  ocuk ve yaşlılarda tavsiye ediliyor. Tabii rahatsız olanlarda fazla yapılmaması kaydıyla tavsiye ediliyor. Örneğin, üç defa 30 dakikalık sürelerle sınırlandırılması gerekiyor.

Sol tarafa Bisiklet şenliğimizden bir görsel yerleştirdim. Her sene Mayıs ayında yapılan bisiklet şenliklerinde bütün Karşıyaka bisikletini alıp, şenliğe katılıyor. Zaten şöyle de bir durum var: Artık apartmanlarda, toplu bir biçimde yaşadığımız için, bisikletleri olan kişiler bisikletlerini bir yerde muhafaza etmekte zorluk çekiyor. Bisiklet projemizle bir avantaj da o yönde sağlıyoruz. Bisikleti kullanıp, istasyona bırakıp, geri

dönebiliyorsunuz. Bisikleti alıp eve çıkarmak veya bir garaja kilitlemek zorunda kalmıyorsunuz. Bu açıdan da daha fazla katılımcının bisiklet kullanımını artıracaklarını düşünüyoruz. Bisikleti sahile götürmek veya şehrin içinde sürmek insanlara zor gelebilir ancak, bisikleti gözünün önündeki bir bisikleti görüp, kullanmak daha avantajlı ve rahat olacaktır.

Konu başlığımız "Tüm Politikalarda Sağlık ve Sağlık Alanında Eşitlik". Bisiklet Kiralama Sistemi (KARBİS) genel anlamda ulaşımı iyileştirmeye yönelik bir çalışma olmasına rağmen, özellikle hava kirliliği ile küresel ısınmanın azaltılması ve spor yapma fırsatının tüm ilçe halkına sunulması açısından değerlendirildiğinde, sağlık alanında eşitlik ilkesine hizmet vermektedir. Dediğim gibi, bisikleti olmayan kişilerin, oradan bisiklet kiralamakla birlikte bisiklete binmesidir. Herkes bisiklet sahibi olamayabiliyor. Tabii ki bir de temiz çevre konusu var. Temiz çevreyle de sağlık alanında eşitlik sağlanabiliyor.

Projenin ile elde edilen sonuçlara geldiğimizde; sağlıklı bir çevre oluşturulmasına ilişkin önemli bir adım atılıyor, halkın spor yapmasına yönelik bir girişimde bulunuluyor, sağlıklı yaşam ve bisiklet kültürleri topluma kazandırılmış oluyor ve personelin eğitim alması sağlanmış oluyor. Yedi istasyon, 65 bisiklet ve 98 adet bisiklet bağlama ünitesiyle birlikte, doğal olarak bu bisikletle bozulduğunda taşınması için de bir bisiklet taşıma aracı ihale edilmiş ve yapımına başlanmıştır. Bisiklet yollarının tanıtılması konusu da var. Bilirsiniz ki bizde bisiklet yolu var ama oranın bisiklet yolu olduğunu bilmeyen yayalar bisiklet yolundan, bisikletler ise yaya yolundan gidebiliyorlar. Bisiklet yollarının daha ön plana çıkması ve daha aktif olarak kullanılması sonuçlarımız arasındadır. "Covenant of Mayors" kapsamında yerel enerji günleri ve haftaları yapıyoruz. Orada KARBİS Projesi'ni basına tanıtıp, basın vasıtasıyla vatandaşlarımıza çok kez bildirmişizdir. Vatandaşlarımızın da ilgisini çekmiştir. Devamlı projeyi sormaktadırlar.

Kısaca nasıl işlediğinden de bahsetmek istiyorum. 24 saat hizmet veren istasyonlar var. Bu istasyonlarda terminal var. Bu terminallerde "kiosk" dediğimiz cihazlar var. Kartınızla birlikte gelip, kioska kartınızı gösterdiğinizde istediğiniz bisikleti alıp, kullanabiliyorsunuz. Daha sonra da istediğiniz başka bir istasyonda ya da aynı istasyonda, boş olan bir yere bisikleti iade edebilirsiniz. Bu şekilde işleyen, çok basit bir yöntem. Açıkçası herkesin rahat kullanabileceği bir sistem. Tabii ki bu bisikletlerin onarımları da devamlı yapılacak.

KAPANIŞ KONUŞMALARI

Nalan FİDAN

Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

Sayın Başkanım, Değerli Proje Koordinatörleri ve Çok Değerli Katılımcılar. Öncelikle ben de Başkanımız adına çok kısa bir veda konuşması yapmak istiyorum.

Öncelikle bu saate kadar burada kalma nezaketini gösterip, dinleme fırsatı yaratan tüm katılımcılarımıza çok teşekkür ediyorum. Özellikle Yalova Belediye Başkanımıza, ekibine, Proje Koordinatörümüz Sayın Metin Bey'e, bu güzel organizasyon, çok güzel yemek organizasyonları ve bisiklet ulaşımı ile ilgili yaptığımız çok güzel açılış için teşekkür ediyoruz.

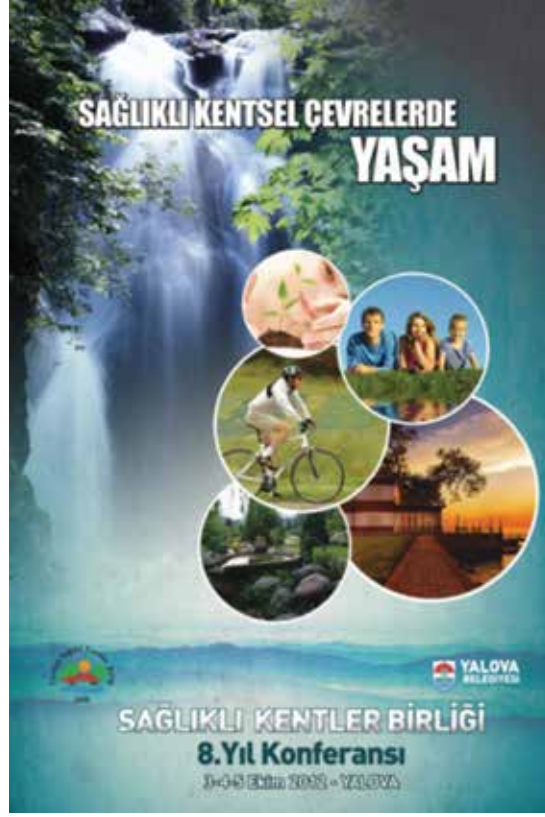
Birkaç şey söylemek istiyorum. Bu toplantılardaki programların oluşturulması, Dünya Sağlık Örgütü tarafından akredite olmamız ve bunun akabinde beşinci faz boyunca yürüttüğümüz çalışmalarla ilişkilidir. Her sunumun sizlere yeni fırsatlar ve bakış açıları yaratmasını istiyoruz. 2000'li yıllarda Bursa olarak bu işlere başladığımızda -ve Yalova da en eski belediyelerimizden biri- bu tarz örnekleri inceleme fırsatımız ne yazık ki pek mümkün olamıyordu. Yurtdışındaki ve Avrupa'daki örnekleri inceleyip, anlayıp, anlatmak zorunda kalıyorduk. Halbu ki bu yıl 57 proje başvurusu oldu ve seneye daha fazla sayıda ve daha büyük projelerin olacağını umuyorum. Gerçekten çok farklı fikirler, çok güzel düşünceler ve iyi örnekler var. Tabii ki sağlıklı kentlere ulaşmak anlamında atılacak çok adımımız ve yürünecek çok yolumuz var. Ancak, bu sunumların ve projelerin, kentlerinize döndüğünüzde sözlerinin edilmesi çok şey ifade edebiliyor. Yeni fikirler ateşleyebiliyor. Burada sunumları dinlerken bile birçok yeni şeyi kafamda tasarladım. Nitekim kahve arasında "engellilerle ilgili bir uygulama yapalım" diye konuştuk. Tabii ki buradaki başkanlarımızın, politikacılarımızın ve koordinatörlerimizin şehirlerine döndüklerinde bunları iletmesi çok önemli. Bu sunumları ve projeleri, sizlerin de fırsata dönüştürmeniz dilekleriyle ve sonsuz teşekkürleriyle bu toplantıyı kapatıyorum. Son sözü, plaketleri de vermek üzere, tabii ki Başkanım Sayın Yakup Bey'e vereceğim. Hepinize teşekkür ediyoruz. Muğla'da görüşmek üzere.

Yakup Bilgin KOÇAL

Yalova Belediye Başkanı

Evet, artık sözün bittiği yerdeyiz. Yemek saati. Öncelikle herkese teşekkür ediyorum. Sizleri kentimizde görmekten onur duyduk. Şeref verdiniz. İnşallah kentimizden iyi düşünce ve duygularla ayrılmakta olduğunuzu umuyorum. Tekrar teşekkür ediyorum. Sanırım Muğla'da görüşüyoruz. Tarih belli miydi? Nisan sonu. Pekiyi. Herkese iyi yolculuklar. Muğla'da görüşmek üzere.

AFİŞ TASARIMLARI-KONFERANS FOTOĞRAFLARI

RAİF DİNÇÖK KÜLTÜR MERKEZİ/YALOVA

RAİF DİNÇKÖK KÜLTÜR MERKEZİ KONFERANS SALONU

YALOVA BELEDİYE BAŞKANI YAKUP BİLGİN KOÇAL

YALOVA BELEDİYE BAŞKANI YAKUP BİLGİN KOÇAL

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ve SKB BAŞKANI RECEP ALTEPE

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ve SKB BAŞKANI RECEP ALTEPE

YALOVA VALİSİ ESENGÜL CİVELEK

RAİF DİNÇKÖK KÜLTÜR MERKEZİ KONFERANS SALONU

SKB 17.OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI

SKB 17.OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI

SKB 17.OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI

SKB WEB TASARIMI SUNUMU

SKB SAĞLIKLI ŞEHİRLER EN İYİ UYGULAMA YARIŞMASI JÜRİ DEĞERLENDİRMESİ

SKB SAĞLIKLI ŞEHİRLER EN İYİ UYGULAMA YARIŞMASI ÖDÜL TÖRENİ

SKB SAĞLIKLI ŞEHİRLER EN İYİ UYGULAMA YARIŞMASI ÖDÜL TÖRENİ

DSÖ AVRUPA BÖLGE OFİSİ KENT SAĞLIĞI MERKEZİ BAŞKANI DR. AGİS TSOUROU

SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRELERDE YAŞAM I.OTURUM PLAKET TÖRENİ

DSÖ UZMANI PROF.DR.GEOFF GREEN

SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRELERDE YAŞAM II.OTURUM PLAKET TÖRENİ

SAĞLIKLI KENTSEL ÇEVRELERDE YAŞAM III.OTURUM PLAKET TÖRENİ

SAĞLIKLI KENTLER BİRLİĞİ MÜDÜRÜ A. NALAN FİDAN

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞI VE TEKNİK GEZİ FOTOĞRAFLARI

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ORGANİK ULAŞIM RESMİ AÇILIŞ TÖRENİ

ÇİÇEK BAHÇESİ

ÇİÇEK BAHÇESİ

DEPREM ANITI

DEPREM ANITI

2005

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği

BUSKİ Acemler Yerleşkesi B Blok Kat:2 16190 Osmangazi / BURSA

Tel: 0224 234 00 87 - 0224 235 23 99 Faks: 0224 234 77 58

www.skb.org.tr